

علم حقوق

مقائیس قوانین مجتهد و عکرمی

هر آی نشر اولنور

مؤسس و صاحب
کرمیله مبعونی : محمد عارف

~~~~~

مندرجات

قایتولاسیونلر : صدر اعظم حق پاشا حضرتلری ، بر حادثه حقوقیه : بدیم
نوری ، حقوق عائله : قوزانه دعوی وکیلرندن قسطنطین چیچلیکی ، رشوت :
پانیه بدایت محکمه سی اعضاسندن یاقو سامی .

فیائی : ۱۰ غروش

درسعادت

طین مطبعه سی

۱۳۲۷

قاپیتولا سیونلر

یاخود

عهد قدیمه

صدر اعظم حق پاشا حضرتلری

— مابعد —

بو حق ایسه قاحش اولغاه برابر معاهداتده یازلاماش اولدینی ایچون
 علی طریق القیاس طائیه ماز بو بایده بعض اجنبی سفارتلرک شو فکری واردر .
 مادامکه قونسولسارک حق قضایی واردر یعنی بوراده بر فرانسیز بر
 فرانسیزی اولدیرسه بیله آتی قونسولس طوتوب محاکمه ایده بیله جکدر . اولکی
 مسئله ده کی مجرمی دخی قونسولس طوته بیلملیدر . ایکسی ده بردر دیورلر .
 فقط ایکسی ده بر دیکدر . بوراده بر فرانسیز بر فرانسیزی اولدیرسه طوتوب
 محاکمه سنی اجرا ایلک اساساً سلطنت سنیه عائددر . لکن بونلرک محاکمه سنی
 اجرا ایده بیلمک خصوصنده حاکمیت محلیه فرانسه سفارتنه بروکالت ویرمشددر .
 وکالته استناداً فرانسیز قونسولساری بو کبی دعاوینک حکمنه مقتدر اوله مازلر .
 وکیلک وکالتی دائره سنده یالبدینی هر شی معتبر ایسه ده وکالت خارجیه لغو
 اولته جنی طبیعی اولدیغندن فرانسیز قونسولسی بو حق قضایی فرانسه ده دیکر

بر فرانسیزی اولدیروب بوراده فراراً بولنان بر فرانسیزک طوتسنه قدر تشمیل ایدمهز . بوکا دائر فرانسه محکمه تمیزینک بعض یا کلس قرارلری واردر . مع مافیه بولنرک تأثیری قطعی دکلسدر . لکن بو میانده محکمه مذکورک دوغری قرارلرینه تصادف اولتور . بر وقت بر بلجیقالنیک فرانسهده بر جرم ایقاع ایتیمی اوزرینه بورایه فراراً کلمکه سفارت طرفندن طوتدیریلوب فرانسهیه کوندرلش . و (لیل محکمه سنده) محاکمه سی اجرا اولمشدی مجرمک اووقاتی محکمهده اعتراض ایدهرک وجاهامی یوقه غیابامی محاکمه ایدیورسکز دیه سؤال ایراد ایتش و محکمه نک وجاهاً دیمسی اوزرینه اووقات بو محکوم بوراده دکل استانبولدهدر . چونکه قانوناً احضار اولنمامشدر؛ کندیمی اساساً باجیقالی اولدینی حالده فرانسه قونسولوسی کندیمی حقسنز اولهرن طوتوب کوندرمشدر . دیمشدر . بونک اوزرینه محکمه فصل اولور ایسه اولسون مادامکه بو آدم شیمدی بوراده بولنیور . بوندن بالاستفاده حکم ایدرز دیه مه مشدر . وقبل الحکم تخلیه سنه مجبور اولمشدر . حق وار ایسه صریح اولمیدر . مادامکه اعاده مجرمین من جهة اداره ایشیدر . اعاده مجرمین اصولنه تطبیق حرکت اولتور . یعنی تدقیق ایله موجب اعاده ایسه حکومته تسلیم ایدیلور . قونسلوسه تسلیم اولنماز، قونسلوسک اولبایده کی ادعای حقوق دول قواعدنجه حاکمیت محلیه نی شلدر . مادامکه عهد قدیمه در کندی مجرملرینی اعاده ایتلمری حقنده برصراحت بوقدر . او حالده قونسلوسلرک بویه برحقه مالکیتلرینی ادا ایتلمری بوشدر . نته کیم یوقاروده سویلندلیکی وجهله بتون وظائف اداره خصوصنده کی امتیازلری حقوق دوله موافق دکل ایسه ردایدلمیدر . اما دهها زیاده به مالک اولان دهها آزده مالک اوله جغندن حقوق دول احکامنه موافق اولان حقوقدن مستفید اولمیرنده تعند ایدیه مز .

یوقاریده یازیلان فقرات عهدیه یالکیز مغروق سفائنک معامله سنه قونسلوسلرک باقه سنه دائردر . بناء علیه سائر بعض شیارک محاکمه سنه ینه محاکم عثمانیه باقه بیلور . مثلاً اواریه (خسارات بحریه) دعوالری واردر . دکره آتیلان اشیدان عثمانلی آلاچقلی وارایسه طبعی محاکم عثمانیهیه مراجعت اولتور . زیرا شتلتل بردعوادر . واقعا مواد عهدیده تکمیل امور عدلیه دوشنیله رک

یازلمش دکلدر. آنک ایچون بویه اشیای مغروقه نك تضمینی کبی قاعده لر عهودده موجود دکلدر. اووقت بوندن صوکره نه کبی دعاوی حقیقه جنی دوشونبلمه مشدر. یالکیز سفائن مغروقه نك معاملاتنی قونسولوسلره تخصیص ایدیلدیکی آکلاشیلور. مع مافیه عهود قدیمه ده سفائن تجاریه یه دائر بشقه مهم مواده تصادف ایتیمورز. ذاتاً بونلره دائر آوروپا دولتلری آره سنده بیله اختلاف ظهور ایشدر.

شبهه سزکه قونسولوسلر سفائن تجاریه حقند حقوق دولك تعیین ایتدیکی حق حائزدر. بونی قبول ایتمامکده بر فائده منر یوقدر. بناءً علیه آنلر حقنده حقوق دوله معروف اولان شیرلی رد ایتمک طوغری اولماز. مثلاً قونسولوسلر سفائن تجاریه یه عائد اوراقك تنظیمی و وقوعات بحریه ژورناللرینك تصدیق کبی معاملاتنه باقه لری لازمدر. كذلك قیودانلر ایله طائفه آره سنده تحدت ایدن منازعاته قونسولوسلرک باقه سی بوندن طولانی ایجاب ایدنلری استجواب ایسه سی ایجاب ایدر. بناءً علیه ممالك عثمانیه ده سفائن تجاریه نك موقعی تعیین اولنجه بواصول تماماً مرعیدر. بوزاده بر مسئله واردر. سفائن دروننده وقوعه اولان جرائمی کییم محاکمه ایده جکدر. بونی تعیین ایتمک قولای دکلدر. آوروپا دولتلری آره سنده بیله اختلاف قانونی موجب اولمشدر. بو بایده دوغرو یول شودر: دولت علیه حقوق دول قواعدینه تابعدر. بوقاعده خلافنده بعض احکام استثنایه وار ایسه ده بونلر معاهداتده یازیلور. بناءً علیه دولت علیه نك رعایت ایتمی لازم کلن قواعدی تعیین ایچون بر کره اصول استثنایه مراجعت ایدرز. بویه بر صراحت یوق ایسه حقوق دول قواعدینك تطبیق اولنمی لازمدر. چونکه دولت علیه ایچون آریجه حقوق دول یوقدر. بناءً علیه بو بایده قاعده عمومیه کی هانکی دولتك بایراغی آلتنده اجرای سیرو سفر ایدر سه وبایراغنده شبهه یوق ایسه دولته ارتباط قویسی واردر. بایراغده شبهه یوق ایسه دیورز. چونکه بونده ایکنجی بر مسئله واردر. برکی بعضاً ایکی تابعیده بولور. مثلاً بر عثمانی کیسی ممالك اجنبیه ده صالتسه فقط قیمتی قونسولوسخانه جه تقدیر ایدلمسه بزجه بویع معامله سی کان لم یکن حکمنده در. بناءً علیه دولت علیه کی بی ینه عثمانی کیسی طائیر حالوکه او دولت قوانیننه نظراً مادامکه کندی تبعه سی اننه یکمیش آنی کندی حاکمیتده عد ایدر. كذلك بر عثمانی کیسنك

نصف حصه سی اجنبی بایرانی کشیده ایتک شرطیله بیع ایتش اولسه دولتعلیه
ینه طایماز. حتی بویله اجنبینک منفعتی موجب بر شرط ایله صایلان سفینه
تجارت بحریه قانونی موجبجه مصادره اولور. حالبوکه او دولتک قانونجه بو
بیع جائز اوله بیلور. اما کینک تابعیتی مسئله سنده بر اختلاف موجود دکل ایسه
کمی دولته عائد اولدیغندن ایچنده کی اموال دخی او مملکت قوانیننه تابعدر.
اما بعضاً بوصف بر از غائب اولور. یعنی کمی دیگر دولت صولرینه کیرر. قانون
محلینک ده تحت تأثیرنده قالیرینه دولته عائد اولمقده دوام ایدر ایسه ده بو حالد
ایکی مختلف اراضیدن بری دیگرینه کیرمش عد اولورکه بری محاط اولان
اراضی اجنبی طور ایدر. یعنی دیگر کی ایچنه دکل اسکی دکر ایچنه داخل
اولمشدر. بناء علیه محال قانوننک تفوقی واردر. بوده بو مملکته بر اجنبینک
مسافره کلوب اوطورمسی کیدرکه اجنبی بر مسافرک اوطور دینی محل دولتک
زیر تابعیتنده در. کمی ده بویله در. شو حالده ایکی دولتک مختلف قانوننک بر
کمی ده تعارضی وار دیکدر. بو بایده اختلافی حل ایچون حقوق خصوصیه
دول قواعدی جریان ایدر.

قاعدۀ عمومی موجبجه بر کره کینک شخصیتنه تعلق ایدن شیر کندی
قانوننه تابعدر. کینک ضابطانی ایله افرادی آرمسده کی مناسبات خلاصه کینک
انضباطنه تعلق ایدن احوال کینک شخصیتی تبدل ایده جکندن قانوننه تابع
اولسی ضروریدر. کذا اوزرنده وقوعبولان جرائمده تبعه محلیه و دیگر بر
اجنبی دولت علاقهدار دکل ایسه کندی دولتی قانوننه تابعدر. اما تبعه محلیه
ویا اجنبیه علاقهدار اولور ایسه او حالده لیمانلر آسایشنی اخلاص ایتش دیمک
اوله جغندن بونلرک محاکمه سی قانون محلییه تابعدر. ایشه اوروپاده بو مسائله
حقیقان اختلاف بو نقطه دن انشعاب ایدر. بر جرم آسایش محلییه نه زمان اخلاص
ایدر؛ نه زمان ایتمز؛ مثلاً قبودان طائفیه برشی امر ایدر طائفه قبول ایتمز بونک
اوزرینه قبودان طائفیه طائفه ده قبودانه بر طووقات آتار ایسه بو جرم لیمانک
آسایشنی اخلاص ایدرمی؛ بویله بر جرم وقوعنده آسایش محلی مختل اولمیه جغندن
اغلب احتمال کینک حکومت متبوعه سی قانوننه تابع اوله جقدر اما قبودان
وطائفه دن بری دیگرینی روولور ایله اولدورسه او روولورک باطلامه سیله

هر کس تلاش ایدر بونک اسایش محلی بی اخلاص ایده جکی بی بی اشتباهدر [۱] مع مافیه بویه شیلرده تردد ایدلدیکی وارددر . وقیله ایطالیان کمیسی قبودانلرندن بری دیگرینه بر فرانسز لیمانده سلاح انداخت ایتدی . بوحال لیماک اسایشی اخلاص ایتدی دیه حکومت ایشه مداخله ایلدی . وکمی کیدوب قبودانی توقیف ایتدیردی لکن ایطالیان قبودان سلاح آتالغله جمعیت ایچون تهلکهلی بر حال ارتکاب ایدلمه مشدر دیه فرانسز حکومتنه قارشو پروتستو ایلدی و حکومتک مداخله سنی قبول ایتدی . بونک اوزرینه فرانسه حکومتی قبودانی تخلیه به مجبور اولدی .

سواحل عثمانیه ده کی سفائن دروننده وقوع بوله حق جرائمدن طولانی بویه حقوق دول نقطه نظرندن اختلاف حقیقه بیلیر ایسه ده قاپیتولاسیونلر نقطه نظرندن اختلاف ظهورینه محل یوقدر . بویه بر جرم وقوعنده لیماک اسایشی اخلاص اولنیورمی ؟ تبعه عثمانیه ویا اجنبیه دن برینک مراجعتنه کوره دعوانک مرجع رؤیتی قرارلشدیرمیلدر . دعوانک مرجع رؤیتی محاکم اجنبیه دکل ایسه او حالده قاپیتولاسیونلرک تأثیری باشلار . مثلاً جرم لیماک آسایشی اخلاص ایتسه بیه مدعی ومدعی علیه کینک تابع اولدینی دولت تبعه سندن ایسه ذاتاً محاکمه لری قونسولوس خانه محکمه سنه تابعدر . نته کم قرده بر اجنبی دیگر بر اجنبی اوینه کیروب ایقاع سرقت ایسه قوانین عثمانیه جاریمیدر ؟ تردد اولنه جقدر . واقعا سرقت حالی باشقهدر . اسایش محلی بی اخلاص ایدن برشیدر . لکن معاهدات بوبابده اوقدر صریحدر که عینی تابعیتی اولان بر اجنبی حیدودلق ایدوب دیگرینک مالی آله دعوی ینه قونسولوسخانه ده رؤیت اولنه جقدر .

ایکی مختلف تابعیتده اولان اجنبیلر آره سنده ایسه بزه کوره حق محاکمه محاکم عثمانیه ، سفارتلرک ادعالرینه کوره ایسه قونسولوسخانه لره عائددر .

[۱] بورایه قدر ویریلن تفصیلات فرانسز نظریه سنه عائددر . بوندن ماعدا برده انکلیز نظریه سی وارددر . بوکا نظراً بر انکلیز لیمانده لنگر انداز اولان ویا قره صولونده سپروسفر ایدن بر اجنبی کمیسنده ارتکاب اولنان جرائمک کافه سی انکلیزده محاکمهک دائره صلاحیتی داخلنده در . بوکا مقابل ممالک اجنبیه لیمانلرنده بولنان انکلیز کملرنده ارتکاب اولنان جرائمک تعقیب محاکمه سی ده محاکم علیه تابعدر .

سفارتلر سفائن تجاریه یی کندی مملکتلرینک بر قضاعه متحرکه سی کبی عد ایتک ایستیه رلک بونلره عائد معاملات دخی قونسلوسخانه یه عائد اولدیغنی درمیان ایدرلر. مثلاً سفائن تجاریه ایچنده بر جرم وقوع بولور ایسه قونسلوسلر محاکمه ایتک ایستیورلر. مع مافییه ایچنده تبعه عثمانیه بولنور ایسه شبهه یوقدرکه اودعوانک رؤیتی محاکم عثمانیه عائددر. سفارتلر بوحقی طانیغه مجبور اولمیدرلر. بویه بر ادعای سفارتلرده آچیقدن آچیغه درمیان ایده مزلر ایسه ده نقطه نظرلری سفائن اجنبیه یی حقوق دول قواعدندن فضله بر شیده مالک ایتکدر. یعنی سفائن کندی مملکتلرینک پارچه سی اولدیغه منی بونلر اوزرنده حاکیت محلیه نك تأثیرینک انکارینه براز متایلدرلر. مثلاً سفائنده تحریات اجرایی ایجاب ایتدیکی وقت تحریاتی اجرا ایده جکزدیرلر. حتی اوتخویاتده عثمانی مأموری بولونسه بیله ینه کندیلری اجرا ایتک ایستلر. بوکی تحریاتده قونسلوس آیری راپور تنظیم ایدر.

بر آفاق بر فرانسز کیسی ایچنده بر عثمانی بر فرانسزه قارشی بر جرم ایقاع ایشدی آنک ایچون فرانسه سفارتی جرم فرانسه طویراغنده اولدی مجرمی بز محاکمه ایده جکزدیه یکریمی درت ساعت قدر ادعالرنده ثبات ایتدیلر. فقط صکره مجرمی حکومت سنییه تسلیم ایتشلردر. آنحق بوتسلیمده بر فرق وارددر. زیرا تسلیم اتمیه جکئی ادعا ایله صکره دن خاطر ایچون تسلیم ایدیور دیمکدر. ایشه بوصورتله بر طاقم مدعیات درمیانیه ممکن مرتبه سفن تجاریه یی اراضی متحرکه عد ایتک ایستیورلر بونلرک هپسی یا کلش فکرلردر. اجنبی کیلرینی اقامتگاه کبی عد ایتیموب بتون تأثیرات و نتایج قانونیه سیله بر اجنبی مملکتی عد ایتک طوغری دکدر. بویه بر مساعده معاهدات عمومیه یه تماماً مغایردر. بناءً علیه سفن تجاریه حقنده حقوق دول قواعدی تطبیق اولنقی لازمدر.

معلوم اولدیغنی اوزره قره صولری دینن شی بر فرض قانونیدر. زیرا صو قره اولماز. فقط اولبایده کی مسائلک حلی ایچون توهم اولنش بر فرض قانونیدر. آنک ایچون برکی بردولتک قره صولرندن کچمکه هر خصوصده قانون محلی به تابع اولسون دنیه مز. بوحالک تطبیقاتنده بر حقوق مشکلات وارددر. مثلاً بر فرانسز واپوری بیروتنن قالقوبده مارسیلییه کیدیور ایکن بیروتنن حرکشتدن

بر چاریک ساعت صکره دروننده بر جرم ایقاع اولنسه فرضا بر عثمانلی بر فرانسیز اولدیرسه نه اوله جق ؟ واپور هنوز قره صولرندن چیقمامشدر . چونکه قره صولر معلوم اولدیغی اوزره اوج درت وحتی حقوق دول جمعیتک قرارینه کوره آلتی میل دوام ایدر . بر دولت ایسه حقوق دول جمعیتک مطالعاتی قبول و تطبیق ایدمیلیر اوج میل اولسی بر تعامله مستددر . شو حالده دولت جرم هنوز بزم صولرده اولمشدر . محاکمه سی ده محاکم عثمانیه عائددر . دیسه بونک تطبیق مشکلددر . کمی مارسیلیه کیتمکدهدر . تکرار حرکت ایتدیگی لیمانه عودت ایچون چیقمامشدر که مجرمی تسلیم ایتسون و مارسیلیه مواصلت ایدنجه قبودان بالطبع او مجرمی حکومت محلیه تسلیم ایده جکدر . او حالده قتل و شاهدلر فرانسیز اولدیغندن فرانسه محکمه سی رؤیت دعوی ایلر حالبوکه بیروته باقیله جق اولسه فرانسیز اولان شاهدلری ده بیروته کوندرمک لازمدر که بونلر بالطبع جلب اولته مازلر . اما بویله بر جرم ، سفینه لیمان ایچنده ایکن واقع اولمش ایسه آرتق مجرمی ممالک اجنبیه برای محکمه کوندرمک عیشدر . کمی لئکر انداز اولدیغندن شاهدلر وسائر هپ اورادر بولنور . والحاصل بو یولده کی قره صولرده جرمک محل وقوعه استناداً تعیین مرجع ایتک مشکلددر . شو قدر که تطبیق قوانین و تعیین محاکمه بویله اختلاف اولنجه ایش خارجیه نظارتنه انتقال ایدر . و دیپلوماسی طریقله حل اولنور . بناءً علیه بو یولده وقوع بوله جق احوالی ایوجه تقدیر ایتلیدر . اگر او کمی بیروتن قالقوبده طوغری مارسیلیه کیتمش ایسه طبعیدر که مجرمی فرانسه محکمه سنه تسلیم ایده جکدر . اما یولده ردوسه اوغرامش ایسه مجرمی اورایه تسلیم ایتک لازمدر . چونکه همان تحقیقات اجرایی ممکن اولقله برابر حق محاکمه اساساً محاکم عثمانیه عائددر .

خسارات بحریه

عهد قدیمه ده سفائن حقدده صراحت اولمان دیگر بعض مسائل دها واردر . فقط بونلره دائر صراحت اولدیغندن احکام عمومیله ایله حرکت اولنق لازمدر بو مسئله لردن بریده [خسارات بحریه] مسئله سیدر .

معلوم اولدیی اوزره سـفـاـنـده خسارات وقوعی کثیردر. اجنبیلر بو خصوصده دأرلرینی توسیع ایشلردر. تبعه‌نک متروکاته باقق حقمنز اولدینی کبی افلاسه بر نوع متروکات قیلندندر دیشلردر. زیرا ترکه بین الورثه تقسیم اولدینی کبی افلاسه‌ده مال اصحاب علاقیه تقسیم اولتور. بناءً علیه افلاس دعاویسی قونسولسلره عائددر. آواریه‌رده کینک افلاس عمومیسیدر. آواریه معامله‌سی بر کمی فورطنیه طوتیلوبده قورتلسی ایچون افرادک اشیا‌سنی دکنزه آتمسیدر. بویه‌جه کمی‌نی خفیف براقق ایجاب ایدر. چونکه عکس حالده کمی بانه‌جق اولسه ایچنده کی بتون اشیا محو اوله‌جقدر بویه‌هله‌کیه معروض اولان بر کمی‌ده مثلاً بشوز چوال دقیقی اولان بر کیمسویه (کمی‌نی قورتارمق ایچون سنک چواللرینی دکنزه آندق) دینه‌جکدر. حالبوکه بو آدم نه ایچون بتون حمله‌سنی غائب ایتسون. بناءً علیه عمومی تخلیص ایچون ایدیلن فداکارلق عمومیه تقسیم اولمیلیدر. بو صورتده دکنزه آتیلان مال پیاسه فیثائی ایه حساب اوله‌رق ضرر غرامه تقسیم اولتور اجنبی قونسولسلری بونلری بر نوع افلاس خصوصی عدایمک ایستیورلر. فقط بونده کی صورت تفسیر مطلقاً طوغری دکلدز.

ایمندی بویه‌ بر دعوی تحذث ایدنجه حکومتک حق مداخله‌سی شو یولده آیرلمق ایجاب ایدر اگر دعوا‌ده بولنانلر عینی تابعیتی حائز اجنبیلر ایه دعوی قونسولسخانه‌یه عائددر. اما آله‌جقلیلر عثمانلی ایسه بالطبع محاکم عثمانیه‌ده محاکمه اولمق لازمدر. عهود قدیمه‌مز بونی صراحة محاکم عثمانیه‌یه براقیور. چونکه بو بر مختلط دعوا‌در « بر طرفده حمله صاحب‌لرینک هیئت مجموعه‌سی دیگر طرفده بر عثمانلی وارددر و دعوی بر اجنبی ایه عثمانلی آرسنده دیمکدر. لکن بعض قونسولسلر بونده تردد ایتمشلردر. بونی بر افلاس دعواسی عد ایدیور و افلاسه قونسولسلر باقدینی ایچون بونده‌ده احد طرفین ولو عثمانلی اولسون ینه قونسولاتولر باقه‌جقدر دیورلر.

قاییتولاسیونلری واسع بر صورتده تفسیر ایدن فرانسه جنرال قونسولوسی موسیو غازه وقتیه بویه بر حکم ویرمشدی و بو تفسیرلرک مضرتی‌ده مشهود اولمشدی. چونکه فرانسه محکمه تمیزینک ده بونک نتیجه‌سی اوله‌رق بعض

مضر تفسیراتی نظر دفته آلدینی اولمشدر . حالبوکه مسئله یی افلاسه قیاس ایتمک وجوه عدیده ایله دوعری کلدرد .

اولا اساساً قونسلوسلرک افلاس مسائلنه باقارلی عهدی اولیوب تعامله مستند بر کیفیتر .

ثانیاً افلاس دعوالرنده قونسلوسخانه افلاس معامله سنی یاپار اما عثمانلی آله جلی ایسه آله جغنی محاکم عثمانیه ده حکم ایتدیره بیلور . فقط محکمه افلاسه قاریشماز .

ثالثاً بومسئله افلاسه بکزه مز . چونکه کی افلاس ایتیمور . کی تضمین ایدیور . بوعموماً واقع اولمش بر خساردر . سفینه ایله حمله صاحبی آره سنده تحدت ایتش بر دعوان عبارتدر . کرچه مسئله ایچنده غرامه واردر اما هر غرامه اولاً مسئله افلاس دکلدر . شو حالده بر عثمانلی محاکمه بر خسار بحری دعواسی اقامه ایدر ایسه محاکمه بونی قبول ومدعی علیهی احضار ایده بیلملیدر . فقط بوسورتده دخی اجنبی قونسلوسلرینک محاکم عثمانیه نزدنده بعض حقوق واردر شو قدرکه بوبابده تحدت ایده جک دعوی دیگر دعوالره مقیس دکلدر . چونکه بونده صلحاً تسویه مصلحت اولنور . بویله صلحاً تسویه اولتان مسائلی محاکم محلیه یه کوندرمکه لزوم یوقدر . زمانزده عقد اولتان اکثر قونسلوسلر مقاولاتنده بو کی دعاوینک قونسلوسی معرفتیه صلحاً تسویه سی عموماً قبول اولمشدر . یالکزد دعوی اولنور ایسه محاکم محلیه نک بوکا باقغه صلاحیتی واردر . مثلاً واپورده برخسار اولمش قبولان لیمان موصلت ایدر ایتمز کندی دولت متبوعه سی قونسلوسنه اولبابده بر راپور ویره جکدر . مضر لرینک دخی بو قونسلوسه مراجعتله ضرر لرینک تضمینی طلبه حقاری واردر . بونک اوزرینه قونسلوس خسار واقعت درجه سنی تعیین ایچون بر اهل خبره هیئتی تعیین ایدر . الک مهم مسئله ده بودر . زیرا ایقاع اولتان خساراتک درجه سنی تعیین مشکلدرد . بو جهتله بو اهل خبره هیئته تحمیل اولتان وظیفه پک مهمدر زیرا خسارات بونلرک بیانی وجهله تضمین ایدیه جکدر . برده کی دروننده بولتان حیوانات کی بی قورنارمق ایچون دکزه آتیلدینی حالده اگر سیغورطه لی ایسه قومپانیه تضمین ایدر . دکل ایسه حاصل اولان ضرر عموماً عاؤدر . بناء علیه

ماللرینک حصه لرینه کوره تقسیم اولتور . اهل خبره کیمی قورتارمق ایچون اشیانک دکنزه آتمسی لازم کلوب کلیه جکنی تدقیق ایدر . اهل خبره قیودانک خطا سندن اصحاب حوله یه بر ضرر کلدیکی تقدیر ایدمک اولورسه قیودانه تضمین ایتدیریلور . یاخود قیودان مقتدر اولماز ایسه واپورک قومپانیه سی تضمین ایدر . بوجهتله اهل خبره نك نصی مهمدر . چونکه آنلرک راپوری اوزرینه حکم ویریه جکدر . اگر مدعیلر بو راپوری قبول ایتیه جک اولورلر ایسه تکرار بر اهل خبره تعینی مسئله سی مختلف فیهدر . اکثر مقاولانده (منحصرأ) تعیری قوللانیمش اولدیفندن محکمه نك دیگر بر اهل خبره تعین ایدمیه جکی آکلاشلور . بناءً علیه بزم محاکمه ده بو کبی دعوالره باقه بیلور ایسه ده قونسولسلرک تعین ایدمک جکری اهل خبره نك راپورینی قبول ایدمک جکدر .

برده قونسولسلرک هر نوع دعوالری صلاحاً تسویه حققری واردر . ذاتاً مدعی اولمدینی حالدده بو کبی مختلط دعوالره خود بخود باقه ماز . بو صلاح حق معقول بر حقدر . فقط عثمانی آله جقلی ایسه محکمه یه مراجعت ایدر .

مصادمه دعوالری

عهد قدیمده صراحت اولیوبده مشکلاتی داعی اولان مسائلدن ایکنجیسی مصادمه بحریه یعنی آبوردا دعوالریدر .

مصادمه بحریه دکنزه سیر و سفر ایدن و یاخود سیر و سفره مستعد اولان ایکی کینک یکدیگرینه چارپمیدر . [۱]

قایتولاسیون اصولی جاری اولیان دولتلرده بیله (Abordage) مسائلی موجب اختلاف اولور . بونلرک مرجع محاکمه سی تعین ایچون ایکی دفعه قونفرانس عقد اولندی .

[۱] بوندن ماعدا برده اناهارد و قوع بولان مصادمه لر واردرکه انلره مصادمه نهریه Abordage fluvial دینور .

تصادم آچيق دكزده اولديني حالده مرجع محاكمه سنى تعيين اتمك پك مشكلدر . چونكه هر دولتك آچيق دكزدرده حق استقلالى واردر . بوكي مصادمات بحريده فلان دولتك محكمه سنى مرجع كوسترمك قابل دكلدر . بوجهتله بونده قواعد عموميه اقتضاسنجه مرجع محاكمه مدافع يعنى مدعى عليه اولان طرفك محكمه سيدر . بناء عليه اك دوغرى قاعده اوله رق آچيق دكزدرده واقع اولان مصادماتدن طولاي اقامه دعوى ايچون مدعى عليهك محكمه سنى مراجعت لازمد . ر مثلاً آق دكز آچيقلرنده فرانسه كمينه چارپان انگليز سفينه سنك فرانسه بحريه محكمه لرينه مراجعت ايتسي لازم كليز . زير مصادمه ده مدعى عليه فرانسز كميندر . فقط مصادمه ايدنلردن ايكي سى ده دعوى ايدرسه مرجع محكمه يي تعيين ممكن دكلدر . واكثر وقتلرده مصادمه ايدنلردن ايكي سى ده دعوى ايدر . بعضاً هانكي كمينك چارپديني بللى اولماز چونكه مصادمه اكثرياً قراكلق كيجهلرده سيبلى هولرده واقع اولور بو جهتله هانكي سنك اول چارپديني بيلنمز ياخود پك مبهم اوله رق كمينك طائفه سى طرفدن كيجه لين فلان يردن چكر كن بر كمينك باتيرلديني قبودانه اخبار اولتور . آنك ايچون بوراده تعيين مرجع كوچدر . [*] بو خصوصده هر مملكت كندى قانونلرني تطبيق ايدويورلر . مثلاً فرانسه محكمه لرى مصادمه دعوالرنده طرفيندن بري فرانسز اولور ايسه دعوايه كنديلرى باقى ايسترلر .

[*] مرجع محاكمه خصوصنده باشليجه درت راي درميان اولميشدر: اولاً مدعى عليه يعنى مصادمه ايدن كمينك منسوب اولديني دولت محاكمندن اقامتگاه محكمه سنك صلاحيتدار اولسي . بوفكرده بولنانلره كوره مصادمه كرك سفينه لرك منسوب اولديني دولتلرك وياخود بردولت ثلثه نك قره صولرنده اولسون وكرك آچيق دكزده بولسون مصادمه ايدن سفينه نك منسوب اولديني دولت محاكمي دعوايى روي ايدر . ثانياً: مدعينك منسوب اولديني دولت محاكمك صلاحيتدار اولسي . بوفكرده بولنان مؤلفلر دولتلرك كندى تبعه لريني محاكم اجنبيه توديمده تردد ايتدكلريني نظر اعتباره آيورلر . معافيه اكثرث بوفكرى رد ايدور .

ثالثاً: مصادمه هانكي دولتك قره صولرنده واقع اولديسه اونك محاكمك صلاحيتدار اولسي .

بوفكرده بولنان مؤلفلر مصادمه نك برشيه جرم اولديني نظر اعتباره آلار ق محاكم عمليه يي وظيفه دار كوربورلر . معافيه برجوق مؤلفلر تصادم دعوا سنك بر دعواي

بعض دولت قانونارنده [**] مصادمه ایدن کینک دعواسنه باقق کینک ایلاک اوغرا دینی لیان محکمه سی صلاحیتداردر . دینیور . فقط بونک ایچون اک یقین اولان لیان محکمه سی شرط ایدیور . بوده طوغری دکلسدر . چونکه کینک اوغرا دینی لیانک محل مصادمه یه اک یقین لیان اولوب اولم دینی تعیین اولنه ماز مثلاً بحر محیطده مصادمه یه ایدن کی ساتیاغو لیاننه کلیر ایسه بونک یقین بر لیان اولدینی نصل معلوم اولور . دکزلر واسعدر . بو کی دعوالر ایچون بزدهده مشکلات تحدت ایده بیلور . مثلاً برده بویه یر دعوادن طولانی عثمانلی اجنبی علیه اقامه دعوی ایدر ایسه سفارتلر ترجمانلری کوندرمیورلر .

شخصیه اولدینی ومدعی علیه اقامتکاهی محکمه سنه تابع اولسی لازم کلدیکنی بیان ایدیورلر .

رابعاً : مصادمه آجیق دکزده واقع اولدیه مؤلفر وحاکم وبعض قوانین مدعینک محل مصادمه یه اک یقین اولان لیان ویاخود ملجاً لیانی محکمه سنه مراجعته حق اولدینی اثبات ایدیورلر .

بوحاکمک تطبیق ایده جکلری قوانین

حاکمک تطبیق ایده جکلری قانونی تعییننده اختلاف اولمش در :

(۱) بعضلر محل مصادمه قانونه یعنی «Lex loci» یه توفیقاً حل مسئله اولنسی تکلیف ایشلردر . بو ، بالطبع مصادمه آجیق دکزده اولدینی صورته مخصوصدر . بونلر مصادمه بر نوع تعهد اولدینی جهته محل عقد قانونه تابع اولسی لازم کلدیکنی واصلر حاکمه ومراسم صوریه سی ده «Locus regit actum» یعنی «عقدک مراسم صوریه سی محل عقد قانونه تابعدر» قاعده سنه توفیقاً ینه محل عقد قانونه تابع بولندینی در میان ایدیورلر .

(۲) دیگر بعض مؤلفر مراجعت اولسان محکمه ناک قانونی یعنی «Lex fori» یه توفیقاً حل مسئله اولنه جفتی بیان ایشلردر .

(۳) دیگر بعضلر مصادمه ایدن سفینه ناک قانونه کوره فصل و عمل اولنسی فکر نده درلر .

(۴) دیگر بعض مؤلفر مصادمه اولسان کینک منسوب اولدینی دولترک قانونک تطبیقی تسبب ایدیورلر .

(۵) مؤلفردن بری بوخصوصده بر قانون دولی اولدینی جهته تطبیق اولنه جق قانونک تعیینتی حاکمک اختیارینه بر افاق فکر ندهدر .

[**] فرانسه قوانین وموضوعات قانونیه سی موجبجه مصادماتک تابع اولدینی حاکمک تعییننده احتمالات آتییه موجوددر . شویله که . یا فرانسز کمیسی مصادمه یه معروضدر ویاخود مصادعه ایدن کندوسیدر .

وبو صورتله دعوانك جريانه مانع اوليورلر . بوكي مسئلهلر بر ايكي دفعه واقع اولمشدر . بر دفعه عثمانلي اجنبي محاكمه سینه مراجعت ايله اقامه دعوى ايدرك بر اجنبي محكوم ايتديرمش ينه بر دفعه سینه بر عثمانلي بويله بر دعواسي ايچون سفارتلرك ممانعتي اوزرينه ينه عثمانلي محكمه سینه مراجعت ايدمه مشدر . بناء عليه بو خصوصده قطعي برقاعده تعيين اولمه ماز سفارتلرك ادعاسنه كوره مصادمه ايدنلردن عثمانلي كميسي اوزرينه اقامه دعوى اولنور ايسه طبيعي محاكمه عثمانيه يه مراجعت اولنور . اكر مصادمه ايدن كي ممالك

اولكي تقدیرده مصادمه (۱) يا فرانسز قره صولرنده (۲) وياخود مصادمه ايدن سفینهك قره صولرنده (۳) وياخود بر دولت ثالثه قره صولرنده واقع اولور .

(۱) مصادمه فرانسه قره صولرنده واقع اولورسه مدعی اولان فرانسز ، مدعی علیه اولان سفینه اجبيهك منسوب اولدینی دولت محاكمه وياخود فرانسه محاكمه مراجعت ایدیبیلیر .

(۲) حادثه ، مصادمه ايدن سفینهك قره صولرنده واقع اولور ايسه يادعوى مصادمه ايدن سفینهك منسوب اولدینی دولت محاكمه وياخود فرانسه محاكمه رؤیت اولته بیلیر .

(۳) مصادمه بر دولت ثالثه قره صولرنده واقع اولدینی تقدیرده فرانسه تبعه سندن اولان مدعی آنفاً بیان اولنان محاكمه مراجعت ایدیبیلدیكي كي مصادمهك واقع اولدینی محل محاكمه مراجعت ایدیبیلیر . بو احتمالات مصادمه قره صولرنده واقع اولدینی تقدیرده در . بولردن ماعدا مصادمات بعضاً آجیق دكزده وقوع بولور . بو تقدیرده مصادمه ايدن سفینهك محاكمه مليه سی صلاحیتدار اولدینی كي فرانسه محاكمه صلاحیتدار اولیبیلیر . بولردن بشقه مدعی سفینهك تعطیل سفیرله بر دولت ثالثه لیمانه التجا ایتدیكي صورتده او دولتك محاكمه مراجعت ایدیبیلیر .

تفصیلات مذکوریه نظراً بر انگلیز كميسي فرانسز ويا انگلیز قره صولرنده بر فرانسز كیسه چارپارسه مصادمه اولنان كینك متصرفی انگلیز ويا فرانسز محاكمه مراجعتده مختاردر .

شاید مصادمه ایتالیا صولرنده واقع اولورسه ایتالیا محاكمه مراجعت اولته بیلیر . مصادمه آجیق دكزده واقع اولش وسفینه اسپانیا لیانلرندن برینه التجا ایش ايسه مدعی اسپانیا محاكمه مراجعت ایدیبیلیر .

چاربان كي فرانسز ايسه احتمالات آنفیه نظراً حل مسئله اولولنور . مصادمه هر ايكي طرفندن ده واقع اولش ايسه طرفین بالاده مذکور محاكمه مراجعتده مختاردر .

مع مافیه بو مثللو احوالده اختلاف قوانین ظهوری ملحوظدر .

اجنبیه دن کچمش ایسه عثمانی اولسه بیه اوراده محاکمه ایدیلور . طیبی بزم ایچون مدعی علیه محکمه سنه مراجعت قاعده سنی تطبیق اتمک دها قولاید . اکر مصادمه بزم قره صولرده واقع اولمش ایسه شبهه یوقدرکه قره صولرده ظهور ایدن هر دعوانک مرجع رؤیتی عثمانی محاکمیدر .

مصادمه و بویکی عوارض ایچون ایکی حال قانونی وارد . معلومدرکه انسانلر آرد سنه تعهد اصولی ایکی صورتله اولور . بری مقاوله دیگرکی قباحث صورتیه در . قباحث بر جرم ارتکابنده بر تعهد آلتیه کیرر . جرم ارتکابنده تعهد ایتدیگی شی حبسه کیرمک و جزای نقدی ویرمکدر . چونکه ارتکاب ایتدیگی فعل بو تعهدی متضمندر . مقاوله ایدر . مثلاً بر اوی ایجار ایدر ایسه بونک ایله ده بعض شیرلر تعهد اولتور بونک ایله ده قانونک قبول ایتدیگی بتون شیر قبول اولمش دیمکدر .

بر طاقم احوال وارددرکه مقاوله و جرم اولمدیغی حالده تعهدی متضمندر . یعنی تعهد خصوصنده آکا مشاهددر . انسان بر تعهد آلتیه کیردیگی وقت بر نیتی وارددر . مثلاً بر اوی استیجار ایتدیگی وقت بدل اجاره نی تأدیه نی نیت ایدر . فقط بعض معاملات وارددرکه تعهداتی آریجه دوشمنز ایسه ده او معامله یه کیریشجه او تعهداتی ضمناً قبول ایتمش اولور . بناءً علیه مقاوله جرمه شیه کیدر . مثلاً بر کیمسه قضاذا پنجره دن برشی دوشورده دیگرینک باشنی جرح ایسه بونده نیت جرم یوق ایسه ده شیه جرم وارددر . بناءً علیه باشنی یاردیغی بر آدمک تدایسنه لازم کان مصرفک تأدیه سنی مدت تدایده کار کسبدن کیرو قالمه سنک ضرر و زیانی تضمینی تعهد ایتمش اولور . یا خود بر آدم مائتک اداره سی ایچون بریسی توکیل ایدر بو توکیل حسیله بر طاقم تعهداتی قبول ایتمش اولور . کذلک وصایتی قبول ایدن وصینک صغیره قارشو بر جوق تعهداتی وارددر . مصادمه بحریده بویه بر فعلدرکه صولرک سوق تلاطمیه ماکنه نک بوزولمه سیله قبودانک ایستیمیه رک بر خطایله وقوعبولور . هیچ بروقت مصادمه یه بالاخیار سیبیت ویریه میه جکندن شبه جرم شبه مقاوله کی بر تعهدی متضمن اولور . دیگره قارشو بر مکلفیتی وارددر . فقط سانوراس قناری یولنده قواعد فیه یه کوره یورومش اولدیغی اثبات ایدر سه بر اثت ایده جکدر . والحاصل مصادمه عینیه بر مقاوله بر جرم واقع

اولمش کیدر. برده قاعدهٔ بر مقاوله عقد اولورسه ویا جرم واقع اولورسه جرمک واقع اولدینی مقاوله نك عقد اولدینی محل محکمه سی دعوا یه باقار. بناءً علیه عثمانی قره صولرنده مصادمه اولور ایسه دعوا یه محاکم عثمانیه باقه جقدر. صکره بونده قاپتولاسیونک تأثیراتی کورولور. مثلاً مصادمه ایکی ممتاز اجنبی کیسی آرسنده اولمش ایسه دعوانک رویتی قونسلوسخانه یه عائد اولور. ایکی فرانسز آرسنده متحدث آخر بر دعوائی قونسلوسک رویت ایتسی کی؛ اکر بومصادمه ایکی ممتاز فقط بشقه بشقه دولتر تبعه سندن اولور ایسه دعوا یه مدعی علیه قونسلوسخانه سی باقه جقدر. بوده مقاولادن تحدث ایدن تعهداته قونسلوسلرک باقه بیلیمسی کیدر. اکر مصادمه اجانب غیر ممتازه مثلاً ایران، صرب، قره طاغ، ویاخود دولتلیه ایله معاهده سی اولیان دولتر آرسنده واقع اولور ایسه یعنی اساساً مدعی علیه شخص اعتباریه محاکم عثمانیه نك صلاحیتی داخلنده ایسه ویا مصادمه ده عثمانی کیسی وار ایسه دعوائی عثمانی محکمه سی رویتیه صلاحیتداردر.

محکمه لرک صلاحیتی ایکی نقطه دن تعیین اولور. بری اساس دعوی نقطه نظرندن دیگر ی اشخاص دعوانک ماهیتندن؛ اساساً مصادمهٔ بحریه دعوالری تجارت بحریه محکمه سینه عائددر. برده شخص اعتباریه محاکم صلاحیتی واردر. معاهدات عتیقه یه کوره اجانب ممتازه آرسنده تحدث ایدن دعاوی یه قونسلوسخانه لر باقه بیله جکدر. بناءً علیه محاکم عثمانیه ایکی ممتاز اجنبینک دعواسنی صلاحیت عهدیه یه استناداً رد ایدیه یه جکدر. دیگر دعوالره ایسه محاکم عثمانیه باقه بیلیر. بونده اختلاف یوقدر واصل اختلاف چیقماق ده لازمدر. معافییه یه بونده ده اختلاف چیقه بیلیر. مصادمه اکر اراضیٔ بحریه ده اولمزرده لاعلی تعیین قره صولرده واقع اولور و دعوانک تحدث ایتدیکی لیمانده مدعی ویا مدعی علیه بولماز ایسه ایکی صورته اختلاف چیقار. برکره قره صولرده مصادمه نك واقع اولدینی اثبات کوجدر. مثلاً مرمره دکزنده مصادمه واقع اولمش ایسه بزجه قره صوده واقع اولمش دیمکدر. فقط بوکی مسائله مرمره دکزینک آچیق دکز اولدینی ادعا ایدلشدر. مرمره دکزینک ایکی طرفندن اوچ میل مسافه دن بعید اولان قره صوینی اولیوب آچیق دکز عد اولیور.

بناءً علیه مرمره دکنی مسئله سی ده دولتی علیه ایله دول اجنبیه آرندنده موجب اختلاف اولمشدر . دولتی علیه نك ادعاسنه كوره مرمره دکنی اراضی بحریه دن معدوددر . اوروپاده کی دکنلردن هیچ برینه مقیس دکلدر . چونکه ایکی طرفده ایکی قبو واردر که سفائن ایچون بورالرده طورمدنجه کچمک ممکن دکلدر . بونلرک عندالایجاب توقیفی ممکندر . بناءً علیه دولتی علیه سفارتلرک مطالعاتنه رغماً مرمره دکنی اراضی بحریه دن عد ایشدر . یعنی دولتی علیه نك نظریاتنجه اولسه دخی فعلاً رضاسی واردر . دولتی علیه نك مرمره دکنی قبالی دکنر عد ایسی اولباده تعامل حصولی منع ایده بیلور . برده انکلتزه قوانین محاکمی شاهراه تجارت اولان صولری قره صولردن عد ایتیموب آجیق دکنر فرض ایدیور و بوکی صولرده انکلیز سفائی ایله واقع اولان مصادمه دعوالرنده انکلیز محکمه لرینی صلاحیتدار عد ایدیور . الحاصل مصادمه عثمانی قره صولرنده اولورسه عثمانی حاکمی دعوائی قبول ومدعی علیه اولان اجنبی نی احضار ایتلیدر . اگر گلز ایسه خارجی نظارتنه بیان کیفیت ایدیور .

قونسولسارک تبعه لری اوزرنده کی حق ضابطه لری

قونسولسارک تبعه لری اوزرنده حق ضابطه لری حقوق دولجه واردر . قونسولس تبعه نك امورینه باقهرق یولسز سرسری آدملر وار ایسه بونلرک تبعیدنی حکومت محلیه دن طلب ایله ر . بزده عهد قدیمده بو حقوق اجانبک قونسولسارینک تحت انضباطنده بولنه جنی کیفیتدن بحث اولمش ایسه ده بو بایده صریح بر حکم روسیه ایله عقد اولتان (۱۴۴۵) تاریخلی ادرنه معاهده نامه نك (۷) ماده نك بر فقره سنده « زوسییه تبعه وسفائن واموال وامتعیه سی هر درلو دخل وتعرضدن مضمون اوله رق تبعه مرقومه منحصرأ روسیه ایلیچیی وقونسولسارینک تحت حکم وضبطنده اوله » دیه محرردر سفارتلرک قونسولسارک تبعه لری حقه کی حق ضابطه لرینی اثبات ایچون استناد ایده جکبری حکم عهدی بو ماده در . مع مافییه بو « منحصرأ » نه دیمکدر . بونی تعیین ایتمکده

بر مسئله وجوده کتیر یله بیلیر یعنی سفارتک دیدیکی کبی اجنیلر هر حالده کندی قونسلوسلرینک تحت حکمنده میدر . یوقسه حقوق دوله اساساً قبول اولنان درجه بی می قبول ایتمک موافقدر ؟

معلومدرکه بر جوق قوانین شخصیه واردر زمانزده اکثر ممالکده قبول اولنان نظریه یه کوره بو قوانین شخصیه خصوصنده اساساً هر اجنبی ممالک سائرده مقیم اولسه بیه کندی قانونندن آریله ماز . ایشه بو نقطه نظر جه بعض نازک مسئلهلر تولد ایده بیلور . لکن اجنبی هر حالده قاعده کندی قانونندن آریله مز . مثلاً بر آدمک شخصی تعیین ایدن قانونیدر یعنی بو آدم متأهل میدر . دکلیدر . ونکاحی قانوناً معتبر میدر ؛ بونی کندی تابع اولدینی دولت قانونی تعیین ایدر . بر آدمک متأهل اولوب اولماسندن ایسه احکام استخراج اولور . بر قادین متأهل ایسه زوجه اطاعتله آنک کتیدیکی یره کیتمکه مکلفدر . کذابر جوجق سن بلوغه قدر ابویته اطاعتله مکلفدر . بناء علیه اون یاشنده بر جوجق بشقه یرده او طور اجغدییه مز . زوج وزوجه آراسنده طلاقه حکم اولور ایسه افتراق حالده قانون کیمی تعیین ایلمس ایسه جوجق آنک یاشنده قاله جقدر .

ایشته بو کبی قوانین شخصیه عائد احوالده تبعه نک محافظه سی بالطبع قونسلوسه عائددر . بوجهت آوروپا ممالکنده ده بویه در . بفرق واریسه اوده شودرکه دولته یه ده بر قونسلوسک بر قواصی برده قوه ضابطه سی واردر . کندی تبعه سندن اولان بر اجنیلک اقامتگاهنه کیرر . تحریرات اجرا ایدر . خبسخانه سی ده واردر . اعلام ووروب آتی اجرا ایده بیلور آوروپاده قونسلوسلرک بوقدر وساطتی اولدیفندن حکومت محلیه یه مراجعت ایتملری مقتضیدر . مثلاً حکومت محلیه یه فلان جوجق اون یاشنده اولدینی حالده آناسنی براقش کندی مملکتندن بورایه بکشدر . آناسنک ایسه اوزرنده حق وصایتی درکاردر . آناسنه تسلیم ایتمک اوزره قونسلوس بکا تسلیم ایدیکنز دیه بیلور . لکن بوراده حکومت محلیه یه او یله بر تکلیفه میدان ویرمکسزین جوجق اگر کندی تبعه سندن برینک خانه سنده ایسه جوجنی اورادن آلهرق ابویته ایصال ایدر چونکه قونسلرسلرک عهد قدیمه ایله کندی تبعه لرینک اقامتگاهنه داخل اولمغه و آنلری توقیف ایلمکه صلاحیتلری واردر . لکن جوجق بوراده اولمغله برابر بر عثمانلی خانه سنده ایسه قونسلوس عهد قدیمه ایله حائر

اولدینی امتیازك درجہ سنی توسیع ایدہ میہ جکندن بوحالده محاکم عثمانیہ یہ مراجعتی اقتضا ایدر خلاصہ بوصورتده قونسلوس حقوق دول قواعدندن بشقه برامیاز ادعا ایدہ من .

قونسلوسلرك تبعه لری اوزرنده حائز اولدقاری ضابطه حق دیگر بر طاقم جهتلرده تعلق ایدر برسینه بر معنوی حجر کبی . بونلر حقنده دخی قونسلوسلرك حق ضابطه لری واردر . چونکه بوده حق قضالریك ایجاباتندندر . بوصورتله راجنبی حجرایك لازم کلدکده قونسلوس آنی حجر ایدہ بیلور . زیرا دعوائی رؤیت ایدن ده اودر . یوکی دعوالر اکثریا عالیه افرادی وبناء علیه بر تابعیتده اولان اجانب آرمسندہ متکون اولور . دینك که بو خصوصی دخی حقوق دول قواعدندن تفریق ایدن جهت قونسلوسلرك دیگر صورتله حائز اولدقاری حق قضا نتیجه سیدر . قونسلوسلرك حق ضابطه سندن تولد ایدن نازلک مسئله لردن بریسی ده اهتدا مسئله سیدر . قایتولاسیونك اهتدا خصوصسندہ احکام عمومیه دن خارج قواعد تعقیب ایتشدر که اوده راجنبی مسلمان اولنجه قونسلوس آرتق آنی بر اقدرق آنکله اوغراشماق قاعده سنی قبول ایلشدر . واقعا سفرا اجنبی مسلمان اولمقله قوانین شخصیه نك تأثیرندن قورتلیه میه جقلری فکرنده ایسه لرده بودوغری دکلدز . چونکه قایتولاسیونلر استثناء بعض احکامی حاوی ایسه لرده مملکتك دینك احوال مخصوصه سنی نظردقته آلهرق لهمزده دخی حقوق دول قواعدی خلاقیده احکامی واردر . بومسئله لرده دخی لهمزده وضع احکام ایتشدز ؛ دیکدر . چونکه برحق ماده لر ایله مبتدرکه مسلمان اولان اجنبینك مملکتیله رابطه سی قائماز . اسکیدن راجنبی مسلمان اولونجه حکومت محلیه آرتق آنی قونسلوسه ویرمزدی .

قونسلوسلرك کیلر اوزرنده ده حق تفتیشی واردر . زمانمزده مقالوله لرك جمله سی قونسلوسلره کیجیلری استرداد صلاحیتی ویرمشدر . مثلا برکیچی فرار ایندیکی کبی قونسلوس حکومت محلیه یہ مراجعت ایدر . زیرا قونسلوس کیجیلری حکومت محلیه یہ کوندرمز ایسه کیلر معطل قالیر . باخصوص برکیده کفایت ایدہ جك قدر آدم بولندینی ایچون ایکی کشتی فرار ایدنجه اوکمی کیده مز هله یلکن کیلرنده بونك تأثیری پك چوقدر . بوبابده عهود قدیمده صراحت

وارد . مثلاً روسیه حکومتی ایله منعقد ۱۱۹۷ ، ۱۸۸۳ تاریخی تجارت معاهده سنده اگر اتباعدن و یاخود ملاحلردن بری بولندینی خدمتدن و یاخود کمیدن فرار ایدر ایسه و تمکنه طالب اولدینی محله اغلب اولان مذهبی یعنی ممالک عثمانیه ده دین اسلامی قبول و روسیه مملکتسده تنصر ایتمز ایسه در حال رد اولنه « دیو محرردر . اگر برروس اسلام اولور و یاخود روسیه یه کیده رک تنصر ایدر ایسه اعاده اولمازلر . بو کیفیت اولبایده احکام عمومی یه مغایر ایسه ده بشقه درلو اوله مازدی .

بعض مسئله لرده قونسلوسلرک حق نظارت و قضائنه شبه یوقدر . اولرده اجانبک معاملات شخصیه لرینه متعلق اموردر . بونده اکثر یا حقوق خصوصیه دول قواعدی موجبجه کندی قانون ملیرینه باقیلور . آوروپاده دخی نکاح ابوت بنونک مشروعیتی ، شخصک تعیینی ، سن رشدک تجارتیه مأذونیت و اهلیتک تعیینی کبی شخصه متعلق معاملات قونسلوسخانه لره عائ اولدینی شبهه سزدر . اجانب آرمسنده کی دعوی صرف اجنبینک شخصه متعلق ایسه اوندن دولای توجهایدن دعوی دیگر اجنبینک عائله سنده تعلق ایدر . بو آدمارک اجنبی اولدقلرینی کندی نظاملری تعیین ایدر . بوکبی مسائله مثلاً اجانبک سن رشدینه دائر عثمانی محاکمی بر اعلام ویره مز . یاخود بو فلان اجنبینک زوجه سیدر دیه ویریلن اعلام صلاحیت عهدیه خارجنده اولدیفندن دولتجه فسخ اولتور . زیرا قاعده محاکمک صلاحیت و مأذونیتی خارجنده حق قضایی یوقدر . بر قضاده حاکم بولسان ذات دیگر قضاده افراد ناس حکمنده در . صلاحیتی اولمیدینی یلرده ویردیک حکمک احمیتی یوقدر . بر دعواده حاکم مأذونیتی دائر سنده حکم ویرر ایسه حکمی معتبردر . بناء علیه بوکبی مسائله حکام بغایت اعتنا ایدرک اهلیت قانونیه لری تعلق ایدن شیلرده عهدک ایجاباته باقما لیدرلر .

اعاده مجرمین مسئله سنه کلنجه :

قونسلوسلرک ضابطه حقندن استفاده ایله کندی مملکتلرنده ارتکاب جرم ایدرک ممالک عثمانیه فرار ایدنلری طوتوب کوندرمکه حقاری اولوب اولمیه جنی مسئله سی ده پک مهمدر . بونک برغایه سی واردر . اوده دولت علیه ایله اوروپا

حکومتلری آراسنده حقوق دول قواعدی جاریمیدر؟ بونده اولاه بعض مطالعات بیانی لازمدر. ممالک سائرده جرم ایشلیهرك بورایه گلیش اولان اجنبی مملکتده اوطورتمق نصل برحقدر. بوکا ملجأ حق (Droit d'osile) دیرلر. بوحق حقوق سلطنتدندر. دولت کندی مملکتده ایستدیکی آدملری اوطورته بیلور. بوحقه تعرض جائز دکلددر. ملتجی بی اعاده ایدوب ایتماک هر حکومت کندی بیله جک برایشدر. بوکا مخالفت ایچون مطلقاً صراحت عهدیه لازمدر. او حالده اعادهیه مجبوردر. فراری بی اعاده ایچون عهد اولته بیلیر.

حتی اسلامیتک اوائلنده بیله بویه برعهد اولمش (صلح حدییه) ورساتپناه اقدمز حضرتلری طرف عالیرندن بو عهد مظاهر رعایت بیوراشدر. مادامک دولت علیه نك عهدنده بوکا دائر صراحت یوقدر. قونسولوسک طوغریدن طوغری به طوتوب کوندرمی حقوق دول قواعدینه بر استنا اوله میه جقدر. اگر بویه برحق فرض اولنسه دولت علیه ایله دول اجنبیه آره سنده اعاده مجرمین معاهده لری عقدینه لزوم قالماز. بناء علیه بویه برحق یوقدر. بوباده قونسولوسارک صوک درجه لهنه برتفسیر لازم کلیر ایسه بلکه مجرمی سفارتخانه داخلنده طوندقلری حالده بویه برحقلری اوله بیلور. سفارتخانه نك خارج از مملکت امتیازاتی موجبجه ممالک عثمانیه طور اغندن اولمدیغندن بخله بویه برحقک موجودیتی ادعا اولیور ایسه بوقاعده شبهه لیدر. نته کم امثالی واقع اولمشدر. چین سفیری لوندرده چینده ارتکاب جرم ایدن برکیمسه بی سفارتخانهیه دعوتله توقیف ایشدی. انکلتره حکومتی چین سفارتخانه سته تهدید ایله مجرمی جبراً آلدی. کندی طور اغنده چین سفیرینک حق توقیفی قبول ایتماکده انکلتره حکومتک حق واریدی، ذاتاً سفارتخانه لرك حائز اولدقلری خارج از مملکت امتیازاتی اوروپا لیرک بوراده آکلادقلری کبی دکلددر. بوبعض آدملرک مصونیتی آکلامق ایچون بر فرض قانونیدن عبارتدر و بویه برماهیتی حائز اولدینی جهتله اساساً بر دولت قوانینک مساعده ایتمدیکی برشی خارج از مملکت قواعدیه اجرا اینک دوغری اوله ماز بناء علیه قونسولوسارک بویه برحق یوقدر. عهود قدیمه نك بعضیلرنده دولت علیه ایله دول سائر آره سنده اعاده مجرمین بولمیدینی کوسترر فقرات عهدیه واردر. روسیه حکومتی ایله عقد

اولئان (۱۸۸۸) تاریخلی کوچک قینارجه معاهده سنک برچوق احکامی بوکا عائددر . بوندن اول دیگر دولتلرک معاهده لرنده بویله برحق اوله ایدی اشبو معاهدنک بویله یازلسی لازم کلیر ایدی . چونکه روس مرخصلرینک معاهدات قدیمه نی اوقومهدن بویله بر ماده قبول ایتلمی متصور دکلدی . اشبو معاهده نامه نک ایکنجی ماده سنده « اشبو عهد نامه مبارکه نک انعقاد و تصدیق نامه لک مبادله سندن صکره ایکی دولتک رعایاسندن بعضیلرینک آخر بر تهمت و عدم اطاعت و یاخود جنایت ایدوب دولتندن برینه اختفا و یاخود التجام مقصده اولور ایسه دولته علیه مده دین اسلامی قبول و روسیه دولته تنصر ایدنلردن ماعدا اصلا بر بهانه ایله قبول و حمایت اولما یوب در عقب رد و یاخود هیچ اولمز ایسه التجام ایتدکلری دولتک ممالکندن طرد اولنور لرکه بومثللو یاراماز لرک سببی ایله ایکی دولتک بینته مورث برودت و یاخود باعث بحث عبت اولور . اصلا بر معنی واقع اولیه . کذلک طرفین رعایاسندن اولوب کرک اهل اسلام و کرک خریستیان زمره سندن بر کیمسه بر درلو تقصیرات ایدوب هر نه ملاحظه ایله بر دولتن اول بر دولته التجام ایدر لسه بومثللو طلب اولوندقجه بلا تأخیر رد اولته لر . »

اشبو ماده ده غایت مهم احکام وارددر . دول سائر معاهداتنده بویوله بر فقره بولمندی ایچون اشبو ماده یه مراجعت ایده جکلردر . یالکز و ندیک جمهورتی ایله منعقد اسکی بر معاهده ده بر فقره وارددر که « طرفین رعایاسندن جرم ایدوب کلنلر متقابلاً اعاده اولنه « دینیور و بو وجهله اعاده اساسی وضع اولنیور نظریله باقیله ماز . قینارجه معاهده نامه سنک اشبو ماده سی ایکی قسمه آیریه بیلور . برنجی قسمده (آخر بر تهمت و یا عدم اطاعت و یا جنایت ایدوب) دینیور که بونلردن آکلاشیلان بوقسمک جرائم عظیمه اولسیدر . بوکی جرائم عظیمه مرتکبلری بورایه کلنجه یا در عقب رد اولنسون یعنی قبول اولنسون یاخود آخر مالک طرد اولنسون . دیمک که مجرمی اعاده ایدوب ایتامک روسیه ایله دولته علیه نک یداختیار ندهدر . روسیه و دولت علیه نک بونلری حمایه ایسی باعث شکایت اوله میه جقدر . (کذلک) دیه باشلایان ایکنجی فقره جرائم عادییه دائر اوله جقدر . بونلر طلب اولندقجه رد و اعاده اولنسه جقدر . بونلرک قبولی دولت علیه بیننده کی مناسباتی دوچار اخلاص ایتمز . لکن بونلرده طلب واقع

اولدجه رد اولنه جقلردر . طلب اولنش ایسه اعاده مجرمین دیمکدر . چونکه بری طلب ایدوب دیکریده رد ایدرسه ایکی دولت آرمسند بر معامله اولمش اولور . بر معاهده ایکی دولت آرمسند کی مناسباتی تعین ایچون پاپش اولدیغدن بونک وضع ایستدیک بوطلب اساسیه روسیه بزدن بزخی روسیه دن بوکی جرائم مرتکبلری ایستیه جکر . بونلر کرک اسلام و کرک خرسیتان اولسونلر ویریه جکر . یالکز بوراده اهتدا تنصر ایدنلر مستنادر . بواسطتا احکام عمومییه مغایردر . آوروپاچه بویه دین مسئله سی اعاده مجرمین قاعده سنی اخلال ایدمز . بزده کورلدیکی وجهله بونک عکسنه در . چونکه روسیه تبعه سندن برخسیتانک اسلام اولسی موجب جزادر . کذا بر اسلامک مجازاتی مستلزم مجازاتدر . اعاده مجرمینده ایسه قاعده دندرکه مجرم نهدن طولانی اعاده اولنورسه اوجرم ایچون جزا کوره جکر و اعاده نی موجب اولان جرم ایکی دولت قوانینده مستلزم مجازات اولمیدر . حالوکه اهتدا بزده موجب مدوحیت اولور . روسیه حکومتی دخی اوراده تنصر ایدنلری منموناً قبول ایدر . بناءً علیه ایکی حکومت قورقادرکه بوتبدیل دین کیفیتی اعاده اولنه جق مجرملر ایچون فضله جزایی موجب اولماسون و بو معامله ایله درکه طرفینجه بونلری عدم اعاده یه قرار ویرمشلردر . اما بورایه کنجه روس تبعه سی ذاتاً اسلام ایسه بوکا آرتق تبدیل دین کیفیتی انضمام ایلدیکندن کوره جکلری جزانک یالکز قباحت اصلیه لرینک مجازاتی اوله جنی شهه سزدر . شوقدرکه اساساً بو جرائمک قباحت وخفیف جنحه درجه سنده اولسی ده طبعیدر . دولتلر بوکی جرائمی عدم اعاده سنده هیچ ترددی موجب برحال کورمه مشلردر . یوقاریده سوبلدیکم وجهله دول سائر بومعاهده احکامندن استفاده ایدم جکلردر .

باخصوص قینارجه معاهده سی ۱۱۸۸ تاریخده عقد اولنش اولسنه کوره معاهدات جدیده دندر . بوندن صکره اوقدر قایتولاسیون ویرلمه مشدر . یالکز بوندن مؤخر اولان باحقیقا و آمریکا ایله عقد اولان معاهداتده بونلرک زیاده نائل مساعده اولان ملت معامله سنه مظهردرلر دیلمشدر . و بوندن اعاده مجرمین

اساسی آ کلاشلمشدر. هله (طلب اولندجه) فقره سی مسئله نی تماماً حل ایلش دیمکدر . [*]

بر آراق آوروپا دولتلری آره سنده دولتعلیه ایله اعاده مجرمین معاهده سی عقدینه دأر بر فکر توره دی. فقط یونان حکومتی اوزون مدت دولتعلیه ایله اعاده مجرمین معاهده سی عقدینه راضی اولیوردی . نهایت محاربه زائله نك عقبنده عقد اولنان مقدمات صلحیه ایله یونانستان حکومتی بویه بر معاهده عقدینه رضا کوسترمشدر . بوفکر غایت سقیمدر . چونکه مجرم اولان آدم غلطده اولور ایسه قونسولوس قواصلیه طوته بیلور سده مثلاً آقشهرده ، ملاطیه ده اولور ایسه ناصل طوتار . دیمک که بویه برحق اولماچون حکومت طانیالیدر . قونسولوس فلان یرده کی مجرمی طوتک دیه ضبطیه نظارتنه مراجعت ایدر ایسه او حالده آنی طومتق ایچون خارجیہ نظارتندن امر کتیرمی خصوصینده قونسولوسه تبلیغات اجرا اولتور . خارجیہ نظارتنه مراجعت ایدنجه بالطبع دردست ایدلمسی طلب اولتان آدمک قباحتنک نوعی درجه سی صوریلور . اوراق مثبته سی آرانیر قونسولوس اوراق رسمیه ایله مجرمیتی اثبات ایدنجه دردستی ضمنده خارجیہ نظارتندن ضبطیه نظارتنه امر ویریلور . بوکا بر حق امثال واقع اولمشدر .

اوجنجیسی قونسولوسلرک اساساً حق قضایی دولتعلیه غایدر حقتک مساعدته مخصوصه ایله کنیدلرینه ویرلش اولسندن عبارتدر . بناء علیه بومساعده حقنده درجه سندن فضله بر درجه احراز ایده مزلر . دولتعلیه کندی تبعه کز آره سنده بر جرم اولور سه باقیکز دیور ایسه ده مملکتلرنده ایقاع جرم ایدوب بورایه فرار والتجا ایدنلری دردست حقی ویرمه مشدر . بناء علیه بویولده صراحت اولمیدندن قونسولرک بویه برحق ادعا ایتلری فضله در .

قونسولوسلرک وظائفندن بر قسمی ده اوراق تنظیمه متعلقدر .

قونسولوسلرکده تبعه لری حقنده بر مقاولات محرر لکی واردر و حقوق دولک

[*] قینارجه معاهده سنک وضع ایتدیکی اساسی تأییداً ۱۸۷۹ - ۱۸۸۰ سنه سنده

روسیه ایله اعاده مجرمین حقنده نوطه لر تعاطیسی ایله برایتلاف عقد اولنش ویرمدت طرفینجه مجرمین اعاده ایدلش ایسه ده مؤخرأ بوايتلاف ده فعلاً مفسوخ قاش در .

قواعد عمومی سی بودند بعض احوال تعیین ایشددر . یعنی قونسولوسلر صرف کندی تبعه سی آردسندده اولوب کندی مملکتلرنده موقع اجرایه قونیهلحق اوراقی تنظیم ایدرلر . و بو اوراق احتیاجه صالح اولسی ایچون تاریختک معین دفتر مخصوصنده مقید اولسی ایجاب ایدر . فقط قونسولوسلرک کرک کندی تبعه لری و کرک تبعه لریله دیگر اجانب آردسندده بولندقلری ممالکده استعمال ایده جکلری اوراقی تنظیم ایتلری مساعده عهده یه مستد اولمالیدر . حقوق دول و موجود قونسولوس مقاولاتک احکام عمومی سندن استباط اولنان احکام بو مرکزده در .

عهود قدیمده بوکا دائر صراحتی حاوی هیچ بر ماده یوقدر . بر کره دیدیکمز کی حقوق دول قواعدی اوزرینه اوراق مذکورده یی تنظیم ایدرلر . ایشه بزم بونی قبول ایتکلکمز ایجاب ایدر . احوالده حقوق دول قواعدنجه عموماً مقبول اولان شیرلر بونلر حقنده تطبیق اولمالیدر . بوجهتله بردهده قونسولوسلر کندی مملکتلرنده اجرا اولنه حق اوراقی تنظیم ایده جکلردر . مثلاً برینک پارسده بر اوی اولوبده فراغ ایتک ایسته فراغ ایچون یاییله حق وکالتی فرانسه قونسولاتوسنه مراجعتله یابدیره بیلور . کذلک فرانسه ده اجرای تجارت ایتک اوزره بوراده عقد اولنان شرکتک اوراقی فرانسر قونسولوسخانه سنه تنظیم ایتدیره بیلورلر . والحاصل قونسولوسلر کندی مملکتلرنده اجرا اولنه حق معاملاتک اوراقی تنظیم ایتک حقنی حائزدرلر . فقط قونسولوسلرک تنظیم ایده جکلری اوراق بولندقلری مملکتده اجرا اولنه حق اولورسه مساعده محلیه درجه سندده اجرا اولنور . بوصورته اوراق نهیه متعلق اولدیی نظر دقته آئیر . زیرا یوقاریده سویلنلیدیکی قانوناً صلاحیت ایکی صورته تعیین اولنور . یا اساس دعوان یا خودده اشخاص دعوان تعیین اولنور . بوصورته بر کره املاک معاملاتنه دائر اوراق قونسولوسلر تنظیم ایده مزلر . زیرا بوراده اجانب استمالاکه مأذون اولدقبری احوالده تبعه محلیه کیدر . ذاتاً بتون دیساده استمالاکه املاک ایچون قانون محلی تطبیق اولنور . بوصورته اموال منقولیه عائد هر نوع اوراقی تنظیم ایدرلر سده املاک دائر اوراق کرک املاکی صامق ایچون و کرک املاک حقنده ایجار استیجار عقدی خصوصنده اولسون و املاک

صاحبی اجنبی بولنسون عثمانلی محاکمه یعنی محاکم شرعیه و یا نظامیه ده عثمانلی مقاولات محررلری حضورنده تنظیم اولمایلدر . بوکی اوراقی قونسولوسخانه لک تنظیم ایتملری لازمدر .

بعض مسائلده بزم معاهداتده صراحت یوق ایسه ده دلالت واردر . بودلالت ده حق قضا حقنده کی اوراق عادییه داژدر . ممالک سائر قونسولوسخانه لک حق قضا خصوصنده صلاحیتی محدود ایسه ده بزم مواد عهدیه بو حق تماماً بخش ایشدر .

معلومدر که بالجله مقاولات و بین الافراد تعاطی اولنان علی العموم سنداتک ماهیتی حین دعوا ده احتجاجه صالح اولمقددر . یوقسه بر سند دلالت قاطعه دن اوله ماز . او آنجق بردیلدر . اونک علیهنده ساخته کارلق ادعا و بعضاً بسبتون انکار اولنه ییلور . فقط بوسندات مقاولات محررلری حضورنده یا پلش ایسه آرتق اوسندک امضاسنده شبه یوقدر . زیرا مقاولات محررلری امضایی تصدیق ایتمدن اول امضاتک صحته دائر تدقیقات اجرا ایدرلر . امضاسنی تاریخی دفتر مخصوصلرینه قید ایدرلر . اوراق مقاولات سندات و محاکماتک تفرعائی آنک باشلانغجیدر . اگر بر طاقم موادک محاکمهی ایچون اجنبی قونسولوسخانه لرینه برحق ویرلش ایسه اوراقی تنظیم ایچونده بر صلاحیت ویرلش دیمکدر . زیرا قاعده در که فضله سنی یا مغه مقتدر اولان اکسیکنی ده یاپار . بوراده دخی بردعوانی رؤیت ایدرک صلحاً فصل ایتمک دها بیوک برحقدر . اوراقی تنظیم ایتمک ایسه دها کوچکدر . بوجهتله بونده تعاملده بویله در . بناءً علیه اجنبی قونسولوسلری املا که تعلق ایتمک شرطیه اموال منقولیه دائر هر درلو اوراقی مقاولاتی تنظیمه تاریخ قویغه تسجیله حقلری واردر .

کذلک عهد قدیمه ده ایکی اجنبی آرمسند تجارت دعوالرینی فصل قونسولوسخانه لره فضله بر صلاحیت ویرلشدر . بوندن استدلال ایدرک تجارت دعوالرینه عائد اولان اوراقی ده تنظیم ایده ییلرلر . زیرا دعوی حالده اوراقینه قونسولوسخانه یه ابراز اولنه جقدر . و عندالایحباب محاکم عثمانیه ده ابرازی ایجاب ایلسه بیله محاکم عثمانیه جه معتبر عد ایدلمسی اقتضا ایدر . بوکا مقابل عهد عتیقه لک تعیین ایتدیکی قاعده یه کلنجه بزده یرلی ایله اجنبی آرمسند کی

محاکمات محاکم عثمانیه عاقد در . بناء علیه یرلی ایله اجنبی ارده سنده عقد اولئان
مقاولاتک تنظیمی عثمانلی مقاولات محرر لرینه عاقد در . فقط مستثنا اوله رق
بونک خلافتده و صلاحیت خارجنده قونسولوسلر طرفندن بونوع مقاولاتک
تصدیق اولندیغی واقعدر . فقط بو حالدده محاکم عثمانیه ده بونلری مقاوله اوله رق
طائماز . بوباده تطبیق اولنه حق قاعده بوندن عبارتدر . بونی عهدود عتیقه نك
قونسولوسلره بخش ایتدیکی حق قضادن استخراج ایدیورز .

« قونسولوسلرک کندی تبعه لرینک ترکه و وصیتلری »

حقننده کی صلاحیتلری

قونسولوسلرک ترکه و وصایا خصوص سنده کی امتیازلری نه درجه ده در . بونی
تعیین ایتک ایچون اول امرده برطاقم مواد عهدیه یی نظر تدقیقه آله م :
وقتیله بومسأله پک زیاده اهمیت ویرلمش اولدیغندن عهدود قدیمه نك ترکه یه
دائر پک چوق ماده لر ی وارد در . مثلاً انکلتزه ایله منعقد (۱۰۸۶) تاریخی
معاهده نامه نك (۲۶) نجی ماده سنده « انکلتزه و آکا تابع اولان یرلرک بایراغی
آلتنده بورونیلردن بری ممالک محروسه ده مرد اولدقدن باقی قالان اموال وارذاقه
بیت المالجیلر و سائر حکام مال غائبدر دیو قبض و دخل و تعرض ایتوب هر قنی
انکلتزه لویه وصیت ایدرایسه آکا ویریه ؛ وصیتسز مرد اولورایسه قونسولوسلرینه
ویا آنده بولئان یرلی یولداش لرینه ویریه و اگر اول محله قونسولوسلری و یا یرلی
یولداشلری بولئماز ایسه قاضی طرفندن قبض و ضبط اولتوب بعده انکلتزه
ایالجیلری کیمی نصب و تعیین وارسال ایدرلرسه جمله سی آکا تسلیم اولنه »
و ۲۷ نجی ماده سنده « قساملر وقاضیلر طرفندن رسم قسمت طلب اولغیه »
دیه صراحت وارد در . کذا (هجری ۱۱۵۳) (میلادی ۱۷۴۰) تاریخی فرانسه
قایتولاسیوننك (۱۲) نجی ماده سنده « فرانجه لوردن بری مرد اولورسه اثواب
وامواله کیمسه دخل اتمیه کیمه وصیت ایدرسه آکا ویریه اگر وصیتسز

مر داولورسه قونسلوسلری معرفتیله اول یرو یولداشسه ویرله بیت المالجیلر
وقساملر دخل ایله « کذا دانیسارقه حکومتی ایله منعقد (۱۱۷۰) تاریخی
معاهده نامه نك (۱۳) نجی ماده سنده » دانیسارقه یولدن ویاخود تابعلرندن ممالک
مخروسه ده برکسنه فوت اولدقده مختلفاتی ورته لرینه تسلیم ایلمک اوزره دانیسارقه
ایلیچسی ویا قونسلوسی ضبط و بونلردن بری بولندینی حالده ترکسنی شریکی
قبض ایلیوب حکام و ضابطان طرفلرندن مداخله اولمیه و فوت اولدیغی محله
دانیسارقه لیدن برکسنه بولندیغنده مختلفاتی و تحریرات و سنداتی اول محکم
حاکمی طرفندن مهرلئوب حفظ و دانیسارقه ایلیچسندن قبضه مأموراً واران
بلاجهانه تسلیم اولئوب رسم قسمت طلب اولمیه »

کذا فلمنک حکومتی ایله (۱۰۹۰) تاریخی معاهده نك (۱۴) نجی ماده سنده
وندیک جمهوریتی ایله منعقد (۹۸۳) تاریخی معاهده نك (۲۵) نجی ماده سنده
روسیه نك (۱۰۹۷) تاریخی معاهده سنك (۸) نجی ماده سنده پروسیانك (۱۰۷۴)
معاهده سنك (۶۰) نجی ماده سنده اسپانیانك (۱۰۹۷) معاهده سنك (۴) نجی
ماده سنده پورتکیزك (۱۲۵۹) معاهده سنك (۷) نجی ماده سنده سجلیتین حکومتك
(۱۱۵۳) معاهده سنك (۵۴) نجی ماده سنده بره زیلیانك (۱۲۷۴) معاهده سنك
(۵) نجی ماده سنده احکام مذکوریه مؤید و آنلره مماثل فقرات مندرجدر .
بالکتر سجلیتین ایله منعقد معاهده ده فضله برقره وارد که دیگر معاهده لرده
اولمیدیغندن درجی مناسبدر . « وفات ایله یکی محله قونسلوس و شریکلری بولندیغی
حالده اول محکم قاضیسی شرع شریف موجبجه مختلفاتی دفتر ایلیوب ویا معین
محله وضع ایدوب رسم خدمت اداسیله دولته مقیم اولان وکیلی طرفندن
تعیین اولان آدمه بلاجهانه دفع و تسلیم ایدیله » مألنده در . بوقرده ده یکی براساس
وارد که هیچ برنده یوقدر . لکن دیگر معاهده لرده اولمیدیغی ایچون بو حکمی ده
لغودر . بناء علیه که زیاده نائل مساعده ملت معامله سی اجرا اولته جفتدن ترکه
خرجی ویرمزدر . بناء علیه ایتالیایا حکومتندن ده ایستیه مز . چونکه آنک
انتقال ایتیمش بر جوق معاهداتی وارددر . ایتالیا حکومتی کرک سجلیتین ، طوسقان ،
و کرک وندیک معاهداتنده دخی نافع شرائط واریسه آتی اجرا ایدر و بوضورتیه
آنلردن دائماً استفاده ایدر .

بالاده مذکور مواد عهدیه دن چیقان نتایج و تعاملات جاری اولان حکم

اجنبی قونسولوسلری کندی تبعه لرینک ترک لرینی تحریر خصوصنده ممتازدرلر. ترکیبی تحریر و ورثیه اعطا ایدرلر. حکام بیت الما جیلر قساملر ترکیبی تحریردن صراحت قطعی عهدیه ایله منع ایدلشلردر. قونسولس یوقسه ترکیبی یالکیز حفظ و اعزام اولنه حق مأمور مخصوصه بلا تأخیر تسلیم ایدرلر. هر حالده ترکیبی تحریر و تقسیم ایده مزلر. واقعا بواستیا بعض اوروا ممالک کنده وادردر. قونسولوسلرک بواستیا زی یالکیز اموال منقولیه مخصوصدر. زیرا اموال غیر منقولیه بی تحریر قونسولوسلره عائد دکلدر. بر اجنبی وفات ایتدکده املاکی قوانین عثمانیه موجبجه وارثه انتقال ایده جکدر. و محلول اولمق لازم کلیرایسه محلول اوله جقدر. کذا اراضی انتقالی ده قانون اراضی موجبجه در. اموال غیر منقوله املاک انتقالی خصوصنده قونسولوسلرک بر حق وادردر که اوده وارثلرک مذهبی شخصی تعیین ایتمکدن عبارتدر. زیرا تعیین شخص بر دعوای شخصیدر. وارثلرک صفتی بر تعیین ایدر ایسه که شخصلرینه بخش ایلدیکمز امتیازاتی کری آتش اولورز. استملاک حقی بخش ایدن قانونک بر فقره سنده « اجانبک متصرف اولدقلری املاک عائد اولان خصوصات ذاتیلرینه مخصوص صفت تابعیت اصلیه لرینک مداخله سی اولمقسزین و معاهدات اقتضاسنجه ذاتلرینه و اموال منقوله لرینه عائد اولان معافیات محافظه اولمق » قیدی موجوددر. ذاتلرینه عائد معافیاتک بری ده کندی قانونلرینک کندی صفتلرینی تعیین ایتسیدر. بناء علیه بونی قونسولوسخانه تعیین ایتلیدر. وفات خبرینی قونسولوسخانه بیلدیره. جکدر. هر نه قدر دفن ایچون رخصت استحصالی ضمننده دائره حیه خبر آلیر ایسه ده رسماً بشقه دائره بیلدیرمز و محله مختاری ده اخبار ایتمز. چونکه او آدمک نفوسده قیدی یوقدر. بناء علیه بونی قونسولوسلر اخبار کیفیت ایله وارثلری تعیین ایدرلر. بو علم خبر اوزرینه معامله انتقالیه اجرا اولتور. صاحب ملک اولان اجنبی نک حین وفاتنده مالک انتقالی ایچون امالر، بطریقخانه لر، خاخانه لر تبعه اجنبیه حقنده علم خبر ویرلر. بونی آنحق قونسولوسخانه لر بیلور. املاک صرفه نک تقسیم قانونمز موجبجه اجرا اولنه رق لازم کلن

حصه لر وارثلره ویریلور. فقط اموال منقولده وارثلرک حصه سنی قونسلوسخانه لر تعیین ایدر. بناء علیه برکیمسه وارث صفتی ایله ویا وصیته دائر بر دعوی اقامه ایده جک اولدقده قونسلوسخانه یه مراجعت ایدر.

بناء علیه بوخصوصده ویریلن مساعدات حقوق دول قواعدینه مغایر دکدر. حتی معامله متقابله اوله رق اوسرتیاده عثمانلی قونسلوسلری قوانین عثمانیه جه متروکات تبعه یی تقسیمه حقلری واردر؛ المانیاده بویله در. روسیه ده بوحق اخیراً تحدید ایلدیش ایسه ده بش یوز غروشه قدر اولان متروکاته قونسلوسلر داخله ایده بیلور. معلومدرکه بر مملکتده اجانب حقنده اساساً قوانین محلیه تطبیق اولتور ایسه ده هر مسئله ده بویله اوله ماز. باخصوص عائله مناسباتی تعیین ایدن قوانین دولترینک قانونیدر. زیرا او آدم او دولتک نفوسنددر. بزم ایچونده بویله در. بر عثمانلی فرانسه ده وفات ایسه ایکنجی زوجه سنی و آنک چو حقلرینی فرانسه غیر مشروع عد ایدر. حالوکه بونی یاپه مز. هر حالده بزدن صورسی ایجاب ایدر. متروکات حقنده ایکی جهت نظر دفته آلتیق لازمدر. بری صفت وراثتک تحقیقه حصه ارثیه لرینک تعیین؛ دیگریدیه وارثلره حصه ارثیه نک تسلیمی جهتیدر. زمانزده حقوق خصوصیه دول ترقیاتی اوزرینه اکثر محللرده اموال منقوله نک انتقالده مورثک قانون ملیسی نظر اعتباره آلتور ومتوفی کندی اموالی کندی قانوننک تعیین ایتدیکی شکلده وارثلرینه براقشدر. بوبایده بزده کی اصول دخی محض عدالتدر. اوده ارثک اولاده ایکی وقیر اولاده بر حصه ویرلمکدر. چونکه بزده عائله تشکیلی بشقه براساس اوزرینه در. بزده بر آدم زوجه سی سایه سنده کچنمکی دوشمنز. بالعکس کندیلی آتی اعاشه ایدر. آنکچون تأهل ایتدیکنده بر مهر معجل ویرر. ایلری ده دخی مهر مؤجلی ویرمکه مجبوردر. بوسبیدن ارثکک فضله میراث آلتسی قبول اولمشسدر. حالوکه دیگر قانونلرده مثلاً انکارته قانوننده ارثک وقادینه مساوی حصه ویرلمک قبول اولمشسدر. بوضورتله بزجه معذور اولان کیمسه بوراده عائله تشکیل اتمیه بیلور. بوسبیله ارثکک متضرر اولسنده علاقه من آزدر. حالوکه تابع اولدینی دولت ایچون بو علاقه نک اهمیتی واردر. تبسعه مزدن بری ممالک اجنبیه ده وفات ایده جک اولورایسه وارث اولانلر حصه ارثیه لرینی آلیر و وارث

اولیایان ادعای وراثت ایدمه من. ولوکه میراث پارسده ویا لوندرده تقسیم اولنسون. هر مملکت بوخصوصده تطبیق اولنان قاعده بی تطبیقده بوقدر ایلری کیتیمور ایسهده اکثریسی بونی قبول ایتشدر. مثلاً فرانسه حکومتی بر عثمانلینک متروکاتی تقسیم ایدیور ایسهده وارثک صفت وحصه ارثیه سی قوی ایله تعیین ایتدیریور. یعنی قنواخانه دن ویریلن جواب خارجیه نظارتی واسطه سیله بیلدیریلور. بونک اوزرینه فرانسه حکومتی متروکاتی تقسیم ایدیور. بزده ایسه قونسلوسلرک بویله بر امتیازی واردر. فقط بزم شهنشدر لر مزکده مثلاً آوستریا ویکي عقد اولنان قونسلوس مقاوله نامه سیله یونانستانده بویله بر حقاری واردر.

اولجه بیان اولندی بی اوزره وصیت ترکه امورندن براز فرقلیدر. میراثک تقسیمنده ایکی جهت نظر اعتباره آلتور. بری بر آدم اولنجه اموالی شوصورتله قلملی، عالمه سندن شوآدماره حصه ویرایی وماله مالکیت نه زمانه قدر دوام ایدم جکدر. بونده هر مملکت قانونی بر دکلددر. بعض مملکتلرده مثلاً آغلو ساقسون اصوله تابع اولان برلرده عادات علیه نک تأثیری زیاده اولدیغندن آنلردن بر کیمسه وصیت ایله ترکه حقنده کی شکل قانونی دیکشدر بیلور. بعض قانونلر واردر که هر کسک آرزو سنی ده نظر اعتباره آلتشدر. مثلاً متروکاته دائر اولان انکلتزه قانونی موجبجه مورث ایسترایسه بتون وارثلری میراثدن محروم ایدر. وبتون مالی بر آدمه ترک ایدر. باخصوص بوراده تبعة محلیه علاقه دار دکله هیچ بر ضرر بوقدر. بوشکل کی کندی دولتی عد ایدیور. فقط اکثر برلرده بویله دکلددر. حکومت ثروتک تقسیمنی حصه ارثیه بی تأمین ایتک فکرینی التزام ایدر. حقوق شرعیه ایله روما حقوق جاری اولان مملکتلرده بر کیمسه مالی حیاتنده ایستدیکنه ویره بیلور ایسهده وفاتندن صکره بر درجه یه قدر بخش ایدم بیلور. بناء علیه بتون ممالک اسلامیه ایله روما حقوق جاری اولان برلرده ترکه حقنده بر درجه تعیین اولنشدر. مثلاً بزده بریسی نلت مالی وصیت ایدم بیلور. آغلو ساقسون قانوننک ترویج ایتدیکی شکل احکام قانونیه جه دوغری کورلمه مشدر. دیمک که ترکه خصوصنده ایکی جهت واردر. بری قانون موجبجه میراث دیکری وصیتی موجبجه میراث المقدر. وصیتنامه ظهور ایتمز ایسه ترکه سی قانون موجبجه تقسیم اولتور. برده ظهور ایدن

وصیتنامه قابل الاجرا اولمالیدر . یعنی تقسیم متروکات نقطه نظرندن حقوق خصوصیه دوله نظر دفته آله جق جهت ترکدن بورجی حیقاروب آتقدن صکره ترک قابل تقسیم ایسه وصیتنامه اوزرینه تقسیم ایلکدر .

حقوق خصوصیه دول ترکیبی ایکیه تقسیم ایشدر . بری متروکات منقوله دیکری متروکات غیر منقوله در . منقول متروکات شخصک تابعیته دأردر . اموال غیر منقوله نك ایسه شخص ایله ارتباطی یالکز تصرفی جهتله در وحقنده دائماً قانون محلی جاریدر . بونک حسن جریانی استملاک املاک نظامنامه سیله تأیید اولمشدر . بناء علیه اموال غیر منقوله حقنده تماماً عثمانلی قانونی احکامی جاریدر . بوخصوصده قونسولسلر یالکز وارثلری وصفلرینی تعیین ایدرلر . حصه ارثیه نك مقداری تعیین ایتک ووارثلر یدینه ویرمک قانون عثمانی به معلق برکیفتدر .

بعض مملکتلرده اموال منقوله حقنده وصیتک اجرا اولندینی محل قانونه مراجعت ایدرلر که بودوغری دکدر . چونکه بویه بروصیت وقوعنده برحق قانونلر علاقه دار اولور . بناء علیه الک بسیط طریق وصیتک مرعیتی خصوصنده قانون اجنبی به مراجعت ایتک اساسیدر که قاپتولاسیونلرده اولان اساسی ده بودر . وقواعد حقوق دوله مخالف دکدر . حاکمیت محلیه نك تأثیراتی چوق کورن انکلتره کی بعض حکومتلر کندی ممالککنده اقامت ایدن اجنبنک متروکاتی کندی قانونلری احکامنه توفیقاً تقسیم ایدرلر . بعض ممالکده ایسه متوفانک کندی قانونی تطبیق اولتور ایسه ده ضررینی قبول ایتزلر . مثلاً فرانسه ده وفات ایدن برعثمانلینک متروکاتی حکومت عثمانلی قانونی موجبجه تقسیم ایدر . فقط ترکده فرانسه وارثی وارسه آنی ده تقسیمه ادخال ایدر . وفرانسه وارثنه احکام شرعیه به توفیقاً حصه ارثیه سنی ویرر . حالبوکه فرانسه ده وفات ایدن برعثمانلینک قرده شی فرانسه ده اولسه اختلاف دار حسیله بزده میراندن محروم اوله جقدی . حتی فرانسه ده براصول تضمین وارددر . متوفانک کندی مملکتده وفرانسه ده مالی اولوبده فرانسز وارثنک حصه ارثیه سی اکسیک ظهور ایدجک اولورسه حکومت متوفانک مملکتده بولان وسائر ورثیه عائد اولان اموالدن فرانسه وارثنک حصه سنی تضمین ایدر . مثلاً فرانسه ده اولان برعثمانلینک مملکتده وفرانسه ده مالی اولوب

بر قرده شی اولدینی حالده وفات ایتسه مملکتده کی مالندن فرانسز اولان
قرده شنه اختلاف داردن طولانی بزجه حصه ویریلز . فقط فرانسه
حکومتی مراجعت ایدن فرانسز وارثک دعواسی قبول ایدرک متوفانک فرانسه ده کی
مالی تقسیم ایله اکیسکنی اتمام ایدر . بوصورتله فرانسه ده متروکات منقوله نك قانون
محلیه تابع اولسی قاعده سنه بر تعدیل واردر . بوتعدیلی استثنایا ایدر ایدسه ده بزده تبعه
اجنبیه متروکاتنک قونسولوسلر طرفندن تقسیمی خصوصی قواعد موافق کوره جکرز .
بوندن مقصد متوفانک ارزوسنی اجرا ایتکدر . بناءً علیه قونسولوسلر ترکه
و وصیته متعلق دعاوی بی ده فصله مأذوندلر . قایتولاسیونده بو جهت صریح
دکل ایدسه احکامندن استنباط اولنه بیلور . « هیچ بر وجهله مداخله اولنیه »
دینیلور که بوقطعی برسوزدر . تقسیم متروکات خصوصنده اختلاف ظهور
ایتسه بیله ینه قونسولوسخانه یه عائددر . او حالده بر عثمانلینک موصی و وارث
اولوق صفتیه اجنبی ترکه سندن اقامه ایده جکی دعوی قونسولوسخانه یه عائددر .
حتی بعض ممالکده بزم شهیدرلرک بو یولده کی دعاوی یه باقعه حق عهدیلری
واردر . چونکه معاملات شخصییه قونسولوسلرک وظائفی توسیعه بر فائده
واردر . مثلاً بنوت ، ابوت ، وراثت کی معاملاتده ممکن مرتبه قانونلری
تطبیق ایلک مناسبدر .

قونسولوسلره عائد اولان وراثت و وصیت دعوالرندن ماعدا ترکیه عائددها
برچوق دعاوی واردر . مثلاً ترکه نك امانت اولسی اولجه متوفایه رهن اوله رق
ویرلش ترکه تقود اولوبده قرضاً ویرلش اولسی کی برچوق دعاوی بی رؤیتده
قونسولوسخانه لر حائز صلاحیت اوله مازلر . مگر که بو دعوالر عین تابیتده
اولان و یا خود ممتاز بولتان ایکی اجنبی اره سنده اوله ؛ اوزمان محکمه لری قو-
نسلوسخانه یه عائددر . ایران و یا خود دولته یه ایله معاهد اولیان دولتلرک تبعه سی
ایسه محاکم عثمانیه ده ترکه سی علیهنده اقامه دعوی ایدم بیلور .

وصیتنامه لره کانجه بوخصوصده قونسولوسک حقوق داخلنده وصیتنامه نك
نفیذی و مرعیتی جهتی واردر . وصیتنامه نك شکلاً حالی قیسود و شروط
قانونیه موافق اولسی تاریخک و امضانک صحتی بعض یرلرده اولدینی کی
قونسولوسخانه لره تودییی کی شیلدر .

متناً حالی : مندرجاتی متوفاتک کندی قانونه موافق اوله رق یا زلمسی کی احوالدر . ایسته بوجهت لک تعیین قونسلوسلره عائددر . وصیت خصوصنده املاک تعلق ایدن بر جهت واردر . ممالک شاهانه ده جانبک استمالک املاک حقنده کی قانونک بر فقره سنده « اجنبیلر وصیت ایله ترکی جائز اولان اموال حقنده وصیت ایدر لسه معتبردر » دیه صراحت واردر . معلوم اولدینی اوزره اجنبیک اموال منقوله سی ایچون یا بدینی وصیتنامه یی قونسلوس تعیین ایدر . اموال غیر منقوله حقنده اولان وصیتنامه لره قانون عثمانی مداخله ایدر . فقط اموال غیر منقوله نک وصیت اوله بیلمه سی ایچون ملک صحیح اولمالیدر . اموال امیرییه و موقوفه وصیت اوله ماز . بو خصوصده قونسلوسلرک برحق تقدیری واردر . یعنی قونسلوس فلان آدم وفات ایدوب فلانده وارشیدر دیه تصدیق یی برتقریر یا زارق دفتر خاقانییه کوندر . اکر وصیت اولنان اراضی و ققیه ایسه بو تقریر رد اولنور .

استطراد

املاک صرفه نک انتقالی حقنده کی معامله ییه دأر بعض ممالک شاهانه ده اراضی و املاک خصوصنده قونسلوسلرک حقوق حقنده معاملات دولتیجه برذهب حاصل اولمشدر . معلوم اولدینی اوزره املاک برقاچ درلو اولور . یا املاک صرفه ، یا امیرییه ، یا خود املاک و ققیه در . کذا اراضی متروکه اراضی موات دخی اولور ایسه اراضی موات صاحبسر اراضی دیمک اولدیغندن بونک انتقالی موضوع بحث اوله میوب اراضی متروکه دخی صفت مخصوصه سی ایجابجه قابل انتقال دکلدر . اراضی امیرییه نک انتقالی قانون اراضی ده تصریح ایدلیکنندن جانبده بوکا تابعدر . کذا اراضی و املاک موقوفه نک انتقالی ده احکام و ققیه ییه تابعدر . اجنبیلرک بوا حکامه تابعیتده شبه یوقدر . اما املاک صرفه خصوصنده بعض قونسلوسلرک و تتبع قوانین ایله مشغول اولانلرک ذهنلرنده برشک حاصل اولمشدر . حتی قانون شناس اولان بعض مأمورین عثمانیه نک ده بو فکرده بولنانلری

وارد در. بونلرک ادعای سنج «مادامکه املاک صرفه شرعاً اموال منقوله حکمنده در. بناء علیه املاک صرفه نك انتقالی اموال منقوله نك انتقالی کبی اولوب بونده ده اجنبی قانونی جاری اولمیدر» دیرلر. حالبوکه بوفکرلری بیوک بر خطا در. اساساً املاک منقولات کبی دکلدر. بزده اموال غیر منقوله نك انواعی وارد در. املاک موقوفه ویا امیریہ اولمسی بزده کورده در. اوروپا اراضیس نك انواعی یوقدر. مثلاً انکلترده اراضی وارثلر بیننده تقسیم اولماز. بلکه اکبر اولاده انتقال ایدر. بو بر نوع اراضی موقوفه دیمکدر. بونکله برابر آوروپاده اموال منقوله وغیر منقوله عین قانونه تابعدر. بزده املاک غیر منقوله دن املاک صرفه بالجمله وجوه شرعیه ایله تصرف اولنور. وقف املاک ایله اراضی امیریہ نك انتقالنده، حفظلنده صورت شرعیہ جاری اولماز. چونکه بونلر املاک صرفه دن دکلدر. بونلر وقف، بیت المالك مالی اولدیغندن بونلرک تصرف وانتقالنده اصول مخصوصه وضع اولمشدر. بواصول مخصوصه موجبجه اراضی موقوفه ده بنا انشایدیلورسه بناده شرعاً وقف اوله جقدر. حالبوکه قواعد شرعیه جه وقف اوزره یاییلان بنا ملک اولور. چونکه اصول شرعیہ موجبجه اراضی موقوفه ده یاییلان بنا ملک اولورسه اراضینک قیمتته خلل کمر. چونکه یاییلان بنانک ارضدن زیاده قیعتی اوله ییلور. بناء علیه بو محذوری دفع ایچون وقفنامه لرده (ارضی موقوفه ده انشا اولنان بنا شرعاً وقف اوله جقدر) دیه بر قید مندر جدر. بوجهتله بزده اراضینک بویه متنوع اولمسی وبوتنوع قواعددن مستثنا اولمق اوزره تصرف اولنان املاک ده غالب اولمسی بویه برظن حصولنه سبب اولمشدر. چونکه استانبولده املاک یوزده طقسان بشی وقفدر. بوندن بشقه ولایاتده کی اراضی خراجہ ربط اولنهرق بر قسمی عوائک انقراضیله منحل اولوب بیت الماله قالمشدر. شرعاً محلول اولان اراضی امیریہ حکمنده در. ایشته شو اراضی امیریہ نك ده جو قلعندن دولانی بر ذهاب حاصل اولهرق دیمشدر که ممالک شاهانده املاکدن مقصد اراضی امیریہ وموقوفه در. املاک صرفه ایسه اقلیتی حسیبیه منقول حکمنده در. والحاصل املاک کرک صرفه وکرک موقوفه اولسون هر حالده قانون عثمانی موجبجه انتقال ایدر. یالکمز وصیت خصوصی بوندن مستثادر. چونکه بونده صراحت وارد در.

املاک صرفه ده ایکی صفت واردر . برنجیسی اراضی عثمانیه نك جزئی اولسی ایکنجیسی اموال منقوله نك تابع اولدیغی عین قانونه تابع اولمسیدر . استملاک املاک نظامنامه سی موجبجه املاک حقده جاری اولان قاعده املاک اراضی عثمانیه دن برجزئی اولسی اموال منقوله کی انتقال ایتسی حسیله املاک صرفه بوصفتی یعنی اراضی عثمانیه نك جزئی اولسی صفتی غائب ایتیمور . بناء علیه بریر کرک اراضی امیرییه اولسون ویا موقوفه و صرفه دن بولسون اراضی عثمانیه نك اقسامندن برجزؤدر .

ایشته بیان اولنان شوفکر ترویج اولنور ایسه دولتجه بر طاقم محاذیر سیاسییه سببیت ویرلش اولور . چونکه بو ذهاب قبول اولته جق اولورسه املاک صرفه ده متعلق دعاویده قونسلوسخانه نك حق قضاسی اوله حقدردر . عهد قدیمه نك بونلرده تطبیقی ایسه استملاک املاک نظامنك محوی دیمکدر . چونکه ممالک شاهانه ده کی اوقاف و اراضی امیرییه نك برکون شکلی دیکشه جک اولور ویا اوقاف ایچون ده نافع برصورت بولنور ایسه ومثلا اجارین اصولی قالدیریلوب اجاره واحده حاله تحویل ویا صرفه حاله قاب و تبدیل اولنسه ویا خود مبادله اولته جق برصورت بولنسه بونظامنامه نك حکمسز قالدجنی شهه سزدر . بناء علیه بونلر یا کلشدر .

برقیاسک مقدماتی فنا قورولور ایسه طبیعی نتیجه سی ده فنا چیقار . دینیورکه « ممالک شاهانه ده اموال منقوله نك انتقالی قونسلوسخانه لر نظامنه ، قوانین شخصییه تابعدر . املاک صرفه ده شرعاً اموال منقوله کی انتقال ایدر . بناء علیه املاک صرفه نك انتقالی ده قونسلوسخانه نظامنه تابعدر .) حالبوکه بوقیاسک صغراسی و کبراسی ده یا کلشدر . اصل سبب اولیان شی سبب کوسترلشدر . واقعا اجانبک املاک صرفه حقده وصیتی معتبردر . فقط بونظامنک براسنئاسیدر . حتی نظامنامه ده اگر قانون عثمانی موجبجه اوملکک وصیته جواز وار ایسه اجنبینک وصیتی معتبردر دینیور . بناء علیه اجنبینک اراضی موقوفه و امیرییه حقده کی وصیتی معتبر دکلدردر . لکن املاک صرفه حقده کی وصیتی معتبردر . ایشه بوده براسنئاسدر . اگر احکام شرعییه تطبیق ایدیله جک اولنور ایسه

متوفاتك املك صرفه سنك نلشدن زياده سنى وصيتى معتبر اولملى لازم ايدى .
 حالبوكه زياده يي وصيت ايده بيلور . چونكه دولت مساعده ايتمشدر . [*]

قونسولسرك وظائف عدليه لرى

قونسولسرك بعض دعاوى يي رؤيت وتدقيق ايمكه حقلى واردر . اولاً
 حقوق و جزايه متعلق برطاقم دعاوى يي باقق صلاحيتلرندن بحث ايدهلم :
 قونسولسرك كندى تبعه لرى ويا ديكر اجانب ايله تبعه لرى آره سنده كي
 دعاوى يي رؤيت ايده بيلمه لرى كوسترن مواد عهديه نك بيانندن اول قونسول -
 سرك افلاس دعاوى حقنده كي معاملاتندن بحث ايدهلم .

افلاس دعاوى

افلاس دعواسى معلومدر كه بر تجارت دعواسى ديمكدر . فقط ديكر تجارت
 دعاوازلندن فرقليدر . شو سبيله ديكر دعاوازلر ايكي كشي آره سنده اولور .
 يعنى طرفين ودعوى معلوم اولور . افلاس دعاوازلنده ايسه دعاوانك كيملر
 آره سنده اولدينى معلوم دكلدر . بر افلاس دعواسى نحدث ايله محكمه يه
 كلدكده مدعى عليه ك دفترلى تدقيق اولمديجه آنك شخصى معلوم اوله ماز .
 افلاس حقنده كي احكام قانونيه يي تجارت قانونى تعيين ايدر . اجنيلرك افلاس
 حقنده قونسولسرخانه محكمه لر ينك صلاحيتلى تقرر ايتمشدر . كرك اجنبى
 ممتاز اولسون و كرك غير ممتاز بولسون يالكز قونسولسرخانه نك بو صلاحيتنده

[*] اجنبى حقوقشناسلرك بر چوغى ده بو فكرده ايسه لرده بعض اجنبى و عثمانلى
 حقوقشناسلر اجنيلر طرفندن املك صرفه يه متعلق اوله رق واتع اوله جق وصيتلرك ده
 قوانين عثمانيه يه تبعيت شرطيله معتبر يعنى ثلث مال ايله معتبر اولسى لازم كلانيه جكنى
 بيان ايدورلر .

کوچک برتقیید وارد. ۱. — افلاس اولوب اولدیغنی تعیین اتمک ۲. — تدابیر ابتدائی تحفظیه اجرا اتمکدرکه مال درحال ضبط اولور. ۳. — موقه سندیک تعیین اتمک ۴. — محکمه طرفندن دائمی سندیک و ژور قومیسر تعیین ماده لیدرکه بونلر دفاتری تدقیق ایله آله جقلیلر طرفندن ابراز اولتان سنداقی تصدیق ایدرلر و مفلسک مالی صانهرق داینلر آرمسده غرامه تقسیم ایدرلر. ایسته بو معاملات اجنبی قونسولوسلرینه عائددر. اگر داینلر میانسده عثمانی وار ایسه و حکماً آله جغنی اثبات اتمک اقتضا ایتدیکی حالده عثمانی محکمه سنه مراجعت ایدرلر سندیکلر علیهنده اقامه دعوی ایله آله جغنی اعلام اوزرینه، قونسولسخانهیه کیده رک اسمنی داینلر دفترینه قید ایتدیرر. اجنیلر افلاس دعوالرینه پک زیاده اهمیت ویردرک بو خصوصده حقوق عهدیه لر اولدیفندن بحث ایدرلر. فقط افلاس دعوالری حقنده اولان احکام عهدیه ایله تعامل یکدیگرینه مخالف کورینور. و افلاسه عائد اولدینی ادعا اولتان مواد عهدیه تک اکثری افلاسه عائد دکلدر. تعیرات عهدیه تک معنای قانونیسنه چوق باقلاماشدر. حالبوکه زمانمزده برطاقم کلمات معنای تقرر اتمشدر. مفلس دینلجه بونک اضافی دیوندن عاجز اولان برکیمسه اولدینی آکلاشیلور. حالبوکه عهد قدیمده بو تعیر کیف مایشاء استعمال اولمشدر.

بعض معاهده لرده افلاسه دائر بر ایکی سوز وارد. مثلاً روسیه حکومتک (۱۱۹۷) تاریخلی تجارت معاهده نامه سنک (۶۹) نجی ماده سنده روسیه لو بر تاجرک و یا خود روسیه یه معلق بر آخر کیمسه تک افلاسی ظهور ایدر ایسه فلان اشیا سندن اصحاب دیونک آخقیسی ویریه و اگر اصحاب دیون طرفلرندن روسیه قونسولوسی و یا خود آخر بر روسیه لو افلاس ایدن آدمه کفیل اولدینی برشهادت حقیقه ایله اثبات اولمقدقه ذکر اولتان قونسولوسک و تر جانک و هیچ آخر روسیه رعایا سنک اوزرینه بردرلو دعوی اولغیوب دیونه کفیل اولدیلر بهانه سیله بروجهله توقیف واولری تمهر اولغیوب کندیلرینه بردرلو کدر ا. اث اولمیه « دبه محرردر. بوماده یه کوره اولا روسیه لو بر تاجرک افلاسی ظهور ایدرله قالان اشیا دن دیونه حکومت عثمانیه معرفتیه آله جقلری ویریه. جکلدر. اگر بو حق قونسولسخانه تک ویرمه سی لازم کلسه ایدی ایکنجی

فقره نك در جنبه لزوم یوقدی . فقط كیمك ویره جکی تعیین اولمئور . مرجع تعیین اولمز ایسه البته حكومت محلیه مرجع اولور . چونكه مرجع عمومیدر . كذا فرنسەنك (۱۱۵۳ هجری) و (۱۷۴۰ میلادی) تاریخلی قایتولاسیو- سنك (۵۳) ماده سنده « فرانچه تجارندن فرانچهلویه تابع اولانلردن برینك افلاسی ثابت و ظاهر اولدقده آله جقلری اولانلره فلان اشیاسندن بورجی ادا اولئوب و آنك التده مادامكه فرانچه ایلیجیلری و قونسولوسلری و ترجمانلری و سائر فرانچیلردن برینك معمولیه تكفل سندی اولمیه اولبابده فرانچه ایلیجیلری و قونسولوسلری و ترجمانلری و سائر فرانچهلورلر تضمین ادعاسیله مؤاخذه اولمیهلر . »

انكتره قایتولاسیونك (۸) نجی ماده سنده بوكا دائر صراحت واردر . بومادهلره كوره ایلیجی حقفنده اقامه دعوی اولئور . ایلیجی و قونسولوس كفیل اولدیغی ثابت اولور ایسه مفلسك بورجی ادايه مجبوردر . فقط كفالت سندله اثبات اولئیدر . احوالده فرع دیمك اولان كفالت مسئلهسی محاكمه عثمانیهده حل اولدیغی حالده اصل دعوی بالطبع محاكمه عثمانیهده رؤیت اولئق اقتضا ایدر . حتی عهود قدیمده افلاس دعوالرینك قونسولوسخانه طرفندن رؤیتیه دائر بر صراحتده یوقدر . احوالده اجنبیلر بوكی دعاوینك عهداً قونسولوسخانهیه عائد اولدیغی نره دن چیقار مشلردر ؟ بوراسی محتاج تدقیق بر مسئلهدر . بر كره اجنبی تاجرلرینك بورجیلر دخی اجنبی اوله رق تحث ایدن بر حقوق افلاس دعوالرینی قونسولوسخانهلر رؤیت ایله مشلر ، مؤخرأ تحث ایدن افلاس دعوالرینده عثمانلی آله جقلی بولونسه بیله یته قونسولوسخانهلر رؤیت ایتشلردر . حكومت بوكا قارشو اعتراض ایتدیگی کی اغراض عینده ایتش و قانونمزلر نقضانیده بوكا سبب اولمشدر . معافیه تجارت قانونزده دخی بو جهتی تأمین ایدن احكام اولدیغندن عثمانلی افلاس دعوالرینه قونسولوسلر باقسون دنیهلر .

اجانبك دلیلرینه كلنجه : افلاس برنوع تركه دیمكدر . مفلسده عادتا اولمش دیمكدر . تركهده بر آدمك كاملاً مالی التدن آلهرق ورته و موصی لهلره ویرلدیگی کی افلاسلده داینلر ورته دیمكدر . تركه ایسه قونسولوسخانهیه عائد

اولدییی کی افلاس دخی بوکا قیاساً قونسلوسخانیه عاؤدر . قونسلوسخانیه افلاسدہ تجارت اولمش برآدمک مالی تقسیم ایدیور ، دیورلر .

حالبوکه ترکه ایله افلاس آرسنده برچوق فرقلر واردر . اولاً : افلاس ترکه ومفلس متوفی کی دکلدر . اگر براولسهیدی قاپتولاسیونده آری آری مادهلرده بحث اولمازدی . حتی برکیمسه مفلساً وفات ایدرسه ورثه ترکهیه وضع ید ایدهمز آرتق غرمایه وریلور . افلاس تجاریده مفلس مالی برافقله قطعاً علاقہسنی کسهر . زیر مفلس تسویه دیون ایتمکجه اعاده اعتبار ایدهمز . ثانیاً مفلس تقصیراتی ، حیللی اولور ایسه حقنده جزا واردر . حتی ایٹالیا تجارت قانونی موجبجه هر مفلس تحت توقیفه آلتور . علی الاطلاق افلاس برتھمت عد اولتور .

ثالثاً وارنلر ترکهدن حصه لرخی آلدقدن صکره متوفادن پاره آلهمازلر . حالبوکه افلاسدہ مفلسک یدینه نه وقت مالی کچرسه درحال دعوی ایدرلر . باقی فلان آلهجقلری بوصورتله ایستیه بیلورلر .

رابعاً بوافلاس بردین مسئله - یدر . ترکه ایسه دین دکلدر . برآدمک بریکدیردیکی پاره وارنلرینه قایلر .

الحاصل عهد قدیمده افلاس دعوالرینک رؤیتی ایچون قونسلوسلر حقنده برصراحت یوقدر فقط افلاسدہ برمسئله واردر . اوده آلهجقلرک معلوم اولمایدر . برتاجر محکمه یه کیدر معاملاتنی دفترلرمی تدقیق ایتم شوقدر غروش بورجم واردر اوده یه میه حکم بناء علیه افلاسمی اعلان ایدیکز تعطیل تأدیات ایتم ، دیدیکی وقت بومفلسک آلهجقلیری هنوز معلوم دکلدر . برفرانسز برانکایزک افلاسنی طلب ایچون قونسلوسخانیه مراجعت ایدرلر اگر بوافلاسدہ عثمانی براین ظهور ایدر ایسه معاهدات قدیمه موجبجه افلاس دعواسی محکمه عثمانیه کوندرملک لازمدر . فقط قونسلوسلر دیورلرکه اگر بز بودعوانی محاکم عثمانیه نه تودیع ایدر ایسه برفرانسزک دعواسنی عثمانی محکمه سنه کوندرمش اولورز برده وقتله قانون تجارت نشر اولتمزدن اول بوکی دعاوی قانون مدنی احکامنه تطبیق ایدیوردی بونک ایچون معاهدات عتیقه نک تاریخ تنظیمندن اعتباراً دولتجه بوکی دعوالره اهمیت وریلمینجه یه قدر اجنبی قونسلوسخانلری

افلاس دعوالرینی رؤیت ایدردی . ایشته بوصورتله قونسولوسخانه لر افلاس دعوارینه باقشلهر و دولت بشقه برنظام ایله تصدیق ایدرکی برحکم ویرمشدر . و بو حکم اجنبیلره عهده مستند بر ادعای میانه صلاحیت ویرمشدر . ایشته نظامت جدیده مزدن اولان (استمالک املاک) نظامنامه سنک برقره سی ده دولتجه افلاس دعوالری حقنده تقریریدن اصولک معلومیتله دلالت ایدیور . دولت بونظامک زمان تنظیمنده بوکی دعوالری محاکم عثمانیه ده رؤیتی طلب ایده بیلور ایدی چونکه دولت بویه بر امتیازی صراحه بخش ایتمه مشدر . حال بوکه بونظامنامه ده محاکم عثمانیه نك افلاسه املاک حقنده نه یاپه جفتی کوسه تریور . دیمک که حکومت افلاس دعوالرنده کی تعامله اعتراض ایتماش و صورت اجرایی کوستره جک بعض احوال ایله تصدیق ایله مشدر . شو صورتله تعامل بر درجهیه قدر . احکام نظامیه ایله مصدق اولدیغدن برسوه استعمال قیلندن عد اولتماز .

دولتجه بواصولک معلومیتله دلالت و محاکمک بوباده کی حرکاتی تعیین ایدن ماده ۷ صفر ۱۲۸۱ تاریخی نظامنامه نك او پنجی ماده سیدر که بروجه آتیدر:

املاکه تصرف ایدن بر اجنیتک افلاس حائنده سندیکاری یعنی تسویه مأمورلری مفلسک عهده تصرفده اولوب ماهیه و نظاماً متصرفت دیونته قارشواق اولسی مجاز اولان املاک صائبی ایچون حکومت و محاکم رسمیه دولتعلیهیه مراجعت ایده جکسدر . و بر اجنبی ، متصرف املاک اولان بر اجنبی علیهنده املاکدن ماعدای بر ماده دن طولانی دعواسی اولوب ده قیجلا ریسی حکمیه دعواسنی قزاندینی حالده دخی بو حکم محکوم اولان اجنیتک ایضای دینه صالح اولان املاکنک صائبی استلزام ایتدکده کذلک حکومت و محاکم دولتعلیهیه مراجعت اولته رق صائبی داین طرفدن طلب و ادعا اولنان املاکنک دینه بدل صائبی نظاماً مجاز اولان صنفدن اولوب اولمدینی اول امرده محاکم و حکومت علیه عثمانیه طرفدن بعد التحقیق اجرا اولته جقدر .

بو ماده ده ایکی حکم واردر . بر اجنبی افلاس ایدر املاکنک صائبی ارزو ایلدیکی حالده شریکری عثمانی محکمه سنه مراجعتله املاک صاحبی اولان اجنیتک افلاس ایتدیکنی بیان و املاک دخی بورجه مقابل صائبی جائز

اولان املاکدن ایسه محکمه بوکا دائر بر قرار ویره جکدر . دیمک که دولت اجنبی محکمه لردن ویریلن حکمی قبول ایتمیدر .

ایکنجیبی حقوقه متعلق دعوالردر . افلاسک خیری دعواده اجنبی علینده ملک صائمی ایچون حکومت علیه محکمه سنه مراجعت اولنه رقا کر صائمی جاز اولان املاکدن ایسه اوخالده صایلوور . مثلاً یرنده بولنان ملک سکنا ایسه صائیه ماز .

بوندن آکلاشیلور که دولت بو تعاملی قبول ایئتس واعراض اولنماشدر . بو تعامل ایسه عهد قدیمه احکامه تماماً موافق دکلدر . برده بوکا مقابل بر نظریه یوروتمشز: تجارت محکمه لری تشکیل اولندیقی وقت عثمانی افلاس ایده جک اولور ایسه محاکمه عثمانیه ده رؤیت وتدقیق اولسه جقدر . واجنبی آله حقلی بولنه جق اولور سه ترجان دخی حاضر بولنیه جقدر . اگر اجنبی آله حقلی اویوشه میه جق اولور سه محاکم مختلطه یه مراجعتله اقامه دعوی حق واردر . آندن صکره ثابت اولان آله جقاری مفلسک اموالندن آلیرلر .

ایران ایله ۱۲۹۲ تاریخنده قرارلشدیریلور . مقاوله نامه ده ده افلاس مسئله سی موضوع بحث اولمشدر . بوکا دائر عدلیه نظارتندن تعمیماً تسطیر اولنان تحریرات عمومیه بروجه آتی درج اولنور !

۲۵ ذی القعدة سنه ۹۸ تشرین اول سنه ۹۷ تاریخلی

تحریرات عدلیه

حکومت سنه ایله ایران دولتی بپتنده ۱۹ مارت سنه ۹۰ و ۲۱ ذی القعدة سنه ۹۳ تاریخلرنده عقد اولنان مقاوله لردن طولانی باب عالی حقوق مشاورلری جانبندن قلمه آلتان مطالعه نامه ده عهدنامه جدیدده مندرج اولوب عهد اخیره لغو وتعدیل اولنان هر یر سابق مثللو مرعی ومقبول طوبلق لازم کلوب تبعه ایرانیه نک رؤیت مصالح افلاسیه لری مقدما محاکم عثمانیه عاقد وراجع ایدیه ده عهد جدید بونلرک ایران قونسلوسخانه لری معرفتیه رؤیت وآسویه اولنمشی درج ایدوب یالکیز بومقوله افلاسلرده تبعه دولت علیه دن بولنان کسانک علاقه دار

و آله جقلى بولندقلرى حالده ايكي سنيكلردن برينك بونلر طرفندن نصب وتعيين اولمىنى تجويزايش اولدينى وبوندن ماعدا افلاسه دائر عهدنامه عتيقده مندرج بولنان بالجملة معاملاتك حكى اولمديغلك بيان اولندينى اشعار قلمش اولمغله آكا كوره معامله اولمىنى لزومك تعمياً ازبارى :

قونسولسارك كندى تبعه لرى آره سنده كي حق

قضالرينك صورت جريانى

قونسولسارك لك مهم امتياز لرى كندى تبعه لرى آره سنده اولان مصالحده حق قضالرينه متعلقدر . بواستياز حقوق دول قواعدينده موافق دكلدر . بو قاييتولاسيون اصول حاضرده سي يالكز مالك شرقيه مخصوصدر . كه ممالك شاهانده فاسده چينده هندچينده ايرانده جازيدر . ژاپونيه اخيراً بواصول لغو ايديلهرك اوراده حقوق دول قواعدى جارى اولمقده بولمشدر . قونسولسارك بو حق قضاسى بر چوق مواد عهديه ايله مؤيددر كه آنلرده بوجه آيدر . فرانسه نك (۱۱۵۳ هجرى) (۱۷۴۰ ميلادى) تاريخى قاييتولاسيونك (۱۵) نجى ماده سنده فرانجه لولرك برى آره سنده قان ياخود آخر شاعت واقع اولورسه ايلچيلرى وقونسولسارى آينلرى اوزره كوروب فصل ايدوب ضابطلردن برفرد دخل وتعرض ايلهز « كذا (۵۲) نجى ماده سنده قونسولسارك وتجارك سائر ملل نصارا قونسولسى وتجاريله بينلرنده نزاع واقع اولدقده طرفينك رضا وطلبيله دعوالرى آستانه سعادتده مقيم ايلچيلرينه حواله اولمغه جواز وريلوب ومادام مدعى مدعى عليهك رضالرى اوليه بومقوله بينلرنده اولان دعاوى ني ولاه وحكام وقضاة وضابطان وكرك امناسى بزر استماع ايدرز وبوجير ايلهز «ديه مصر حذر . كذا دائيمارقه نك (۱۱۷۰) تاريخى معاهده نامه سنك (۱۰) نجى ماده سنده «دائيمارقه لوو آنلره تابع اولانلر بيننده منازعه ظهورنده دائيمارقه ايلچيلرى وياخود قونسولسارى دائيمارقه لونك قاعده سي اوزره كوروب فيصل ووروب دولت عليهك

قضاة و حکامی قازیشمیهلر « کذا پروسیانک (۱۱۷۴ هجری) و (۱۷۶۳ میلادی) تاریخلی معاهده نامه سنک (۵) نجی ماده سنده : « پروسیا و آنلره تابع اولانلر بیننده منازعه ظهورنده پروسیا ایلیچیلری و یاخود قونسلوسلری کندی قاعده لری اوزره فیصل و یروب مادامکه کندی لری بر مقتضای شرع شریف کورمه که راضی اولیهلر دولته لیه نیک قضاة و حکامی البته بز کوریرز دیه جبراً قازیشمیهلر « دیه محرردر . کذاک بوقیل احکامی حاوی اولمق اوزره (۱۲۳۹) تاریخلی ساردونیا مملکتی ایله منعقد معاهده نامه سنک (۸) نجی ماده سنک برنجی فقره سی و (۱۱۴۹) تاریخلی اسوچ معاهده نامه سنک (۶) نجی ماده سنک ایکنجی فقره سی و سچلین حکومتیه منعقد (۱۱۵۳) تاریخلی معاهده نامه سنک بشنجی ماده سی و انککتره نیک (۱۰۸۶) تاریخلی معاهده سنک (۲۴) نجی ماده سی و فلمنک دولته منعقد (۱۰۹۱) تاریخلی معاهده سنک (۱۱) نجی ماده سی و ونیکله منعقد (۱۱۳۰) تاریخلی یساروفچه معاهده سنک بشنجی ماده و پروسیا ایله منعقد (۱۰۹۷) تاریخلی معاهده سنک (۷۲) نجی ماده سی ذکر اولونابیلیر .

کذا روسیه حکومتیه منعقد (۱۱۹۷) تاریخلی معاهده نامه سنک (۶۳) نجی ماده سنده .... « واکر روسیه رعایالرینک بربری بیننده منازعه واقع اولور ایسه دولت علیه ده مقیم اولان ایلیچیلری و یاخود قونسلوسلری دعوالرینی کوروب روسیه نیک قوانین و قواعدی اوزره فصل و مقتضاسنی حکم ایلمینه هیچ برکسنه دن بردرلو ممانعت و مخالفت اولمیه « دنیلش و (۵۸) نجی ماده سنده « روسیه قونسلوسلری و تاجرلری سائر نصرانی بر طائفه نیک قونسلوسلری و تاجرلریله نزاعلری واقع اولدقده اکر طرفینک رضاسی اولور ایسه دولته لیه ده مقیم روسیه ایلیچیلی یانسنده دعوالرینی کوره بیهلر واکر ایکی طرف دخی دعوالرینک دولت عثمانیه نیک والیرینک و قاضیلر و کمرکیلرندن کورلمسه طالب اولماز ایسه منازعه ده اولان ایکی جانبک رضالری اولدجقه ذکر اولان والیرلر و سائرلر بوجه ایله مسفورو نه جبر ایتمیه امورلرینه مداخله اییهلر . »

ایشته برطاقم مواد عهدیه که قونسلوسلرک حق قضاسنی تعیین و قونسلوسلرک کندی تبعه لری آره سنده کی هر درلو دعوالره تعلق ای دییور و بوتون بومواد عهدیه عینی تابعیتده اولان اجنیبلرک دعوالرینه دا ئر در . یالکتر فرانسه

وروسیه معاهده نامه لریسک ایکی مختلف تابعیتده اولان اجانب اراسینده تحدت ایده جک دعوالره دأثر فقراتی واردر. بو مواد عهدیده دن استخراج اولسان تشایج وزمانزده کی حق قضالریسک درجائک تعیینی جهته کنججه اولاً :

صراحت عهدیه مقتضاسی اوله رق قونسولسارک کندی تبعه لری ارسینده کی حقوق تجارت و جزا دعوالرینی فصله حقاری واردر. فرانسه معاهده نامه سنک « قان و یا خود آخر شناعت » دیمسیله جزا دعوالرینه و روسیه و دانمارقه معاهده لرلده « منازعه ظهورنده » دیمسیله تجارت و حقوق دعوالرینه اشارت ایدیور شو صورتله بعضی سیدن (دم) دیت، قان، شناعت تهمت، فساد اولورایسه دیایور. نزاع کله سی دائماً حقوق دعوالری مقابله استعمال اولیور. بعضی سنده مطلق اوله رق « دعوی و یا امور شرعیه » تعبیرلی قوللانیلور. و بونلر بر معاهده ده مبهم اولسه بیله اک زیاده نائل مساعده ملت معامله سیله بر معاهده ده محرز اولان دیکر لرلنده یازیلیر دیمک اوله جغدن بعضی لرلنده مبهم اولسنک حکمی یوقدر. شو حالده اجنبی قونسولساری کندی تبعه لری آراسینده ظهورایدن جزا حقوق تجارت دعوالریسک قطعاً حاکمیدرلر. بوکی دعوایه حاکم دولتیله هیچ بر صورتله مداخله ایده مز. حتی طرفین راضی اولسه لر بیله محاکم عثمانیه به مراجعت ایده مز. دعوانک تحدت ایندیکی محله قونسولس یوقسه دعوایه باقه حق محکمه یوق دیمکدر. [*] و بو حکم قطعی بی معاهده لر دن حیقاره ق ضروریدر. معاهداتک شو حکمنده زمانمژک نظریات حقوقیه سه مخالف جهتلری واردر. فقط شو مخالف حکم تطبیق عربیه بی دیکشیدر مز. بر کره نظریات حقوقیه جه مخالف اولان جهت قونسولسارک حق قضاییدر. فقط دولت بونی معاهده به ربط ایلدیکندن ایوم بو حق موجوددر.

ثانیاً : جزا دعوالریدر. جزا دعوالری صرف اجنبی دعوالری عداوته ماز. جزا دعواسی حقوق عمومی دعواسی اولدیغدن مدعی شخصینک حکمی یوقدر. بر جریمک ایقاعیه حصوله کن دعوی جرمدن متضرر اولان کیسه ایله مجرم آرسینده بر دعوی دکلدر. بالعکس حقوق عمومی نامنه اقامه دعوایه مأمور

[*] بعض دولتلر و از جمله فرانسه قونسولس وکیللرینه (ویس قونسولس) حق قضا بخش اقامتلردر.

بر مدعی عمومی وارد در که دولتک جمعیت عثمانیه نیک و قایه امن و منافی ایچون تعقیب دعوا ایدر. مثلاً برانکلین برانکلینی قتل اینسه بویاکیسی آرسنده دعوی یوقدر. بلکه دعوی دولتعلیه ایله انکلین قاتلی آرسنده در. کرک حقوق جزائیه نیک نظریاتی و کرک تشکیلات حاضره عدلیه مزبونی اقتضایدر. بناءً علیه هر جزا دعواسی حقیقت حاله دعای مؤثله دندر. دعای مؤثله نیک مرجع رؤیتی ایسه محاکم عثمانیه اولدیغندن قاپتولاسیونلرک وضع ابتدیی اساسه تطبیقاً بونلرک ده محاکم عثمانیه ده محاکمه اولمالری لازمکیر. فقط عهد عقبه نیک صراحتی بوکا امکان بر اقامش اولدیغندن بوکون دعای جزائیه نیک ده مرجع رؤیتی قونسلوسخانه لر اولدیغنده شبه یوقدر. یالکیز جرم مشهود حالده ضابطه عدلیه مجرملری دردست ایدرک اولاتابعیتلری سؤال ایدر. عین تابعیتده ایسه لرینه قونسلوسخانهیه تسلیم ایدر. جزا دعوالری دعای مؤثله دن اوله رق دعاوت مؤثله نیک محاکم عثمانیه تابع بولملری ادعاسی دلالة حیقاریان بر معنادر. حالوکه دیگر طرفده صراحت موجود اولدیغندن و صراحت مقابله سنده دلالت اعتبار اولتمیه جفتدن بودلالتک ده اجرای تأثیر ایدمه مامسی طبعیدر.

بوکی خصوصاً ضابطه مزک وظیفه سی قاتلری دردست ایله قجیلاریهیه تسلیم، قجیلاریه یوق ایسه موقتاً حبسخانه ده توقیف ایله در حال قونسلوسه تودیع اتمکدر.

بو حق قضایک واسع اولوب بوندن استفاده ایدن دولتلرک ممالک عثمانیه ده محکمه لر تشکیل واجبی قونسلوسخانه لرنده تشکیلات عدلیه یی اجرا ایتشلردر. بونلرک محکمه لری و تشکیلاتی یکدیگریه بکزه مز. محکمه لرک درجاتی واردر. بعضیلری تبعه لری آرسنده کی دعاوینک رؤیتی کندی قونسلوسلرینه ویرمشلردر. بعضیلری قونسلوسخانه ده آریجه محکمه لر تشکیل ایله حاکم لر تعیین ایتشلردر. شو قدر که دولت بوکی حاکم لک صنعتی رسماً قبول و تصدیق ایتیوب قونسلوسخانه مأموریتندن عدا ایدر. اکثر دولتلر حاکم صلاحیتی جزال قونسلوسی ایله قونسلوسه ویرمشلردر. آریجه محاکمه تشکیلاتی اولان قونسلوسخانه لرده حاکم اولان ذات قونسلوسلردن ده اهمیتلیدر. بو محاکمک تجارتدن قونسلوسخانه مأموریتندن اعضاسی اولور. بعضلرینک استانبولده استیناف محکمه لرنده در.

مثلاً فرانسه نك محكمه لری بدایت درجه سنده در . ولایاتده بدایته ویریلن حكمت مرجع استینافی استانبولده کی بدایت محكمه سیدر . واستینافاً ویردیکی مقررات پارس محكمه تمیزنده تمیز ایدیلور . بدایت ویردیکی حكملر فرانسه نك جنوبنده بولنان (اكس) شهری استیناف محكمه سنده استیناف اولنور . و بوراده کی بدایت رئیس جزال قونسلوسدر .

آوستریانك استانبولده کی قونسلوسخانه محكمه سندن ویریلن حكملر ترسته محكمه سنده استیناف اولمقددر . [*] وایتالیانك ده (انقونا Ancone) شهرلری محكمه لرنده استیناف اولنور .

انكایزلر در سعادته کی قونسلوسخانه لرینه آیرنجیه حاكم تعیین ایتمشلدر . بو محكمه نك اعضاسی یوقدر . حاكم منفرد اصولی جاریدر . انكلتزه تشکیلات عدلیه موجبنجه بو حاكم موقعی قونسلوسدن دها بیو کدر . بوراده کی محكمه لری استیناف درجه سنده در . حتی اعدام درجه سنده حاكم اعطاسنه مأذوند . لکن بو حكملر بوراده اجرا اولنه یوب آنجق ماطه ده اجرا اولنور .

بو حاكم ایچون دولتر ایری نظاملر وضع ایتمشلدر بونلرک بعضیسی پك قدیمدر . آووقت هیئتلری « Borreau » لری وارددر . حتی بر سنه ایچنده بو حاكمه وباخصوص فرانسه وانكلتزه محاكمه لرینه یوز بیك لیرالق دعاوینك دخی کلدیکی اولور بو حاكمدن ویریلن بعض حكملر اوقدر مهمدر که حقوق مجموعه لرینه نشر اولنورلر . بو تشکیلات ایجاباتندن اوله رق هر قونسلوسخانه محكمه سنك وسائط اجراییه سی مثلاً اجرا مأمورلری مباشرلری قواصلری وارددر . بو قواصلر ضابطه وظیفه سی کوردرلر . تبعه لرندن توقیف اوله جق کیمسه بولنور ایسه آنلری توقیف واحضار وتبلیغ اوراق ایدر . کذا لك ویردکلی حکمی ده کندیلری اجرا ایدرلر . علی العموم قونسلوسخانه لرك توقیفخانه لری ، بعضیلرینك حبسخانه لری وارددر . بو باده اصول مختلفدر . بعضیلری جزئی حبسی مستلزم جزالری بوراده اجرا ایدرلر ایسه ده اوزونجه محکومیتلری اولانلری حکم قطعی ویردکنصکره کندی مملکتلرینه کوندرلر . مثلاً روسیه حکومتی حبس

[*] زماغزده اوستریا قونسلوسخانه محكمه سی استیناف درجه سنده اولدیغندن ایرنجیه مرجع استینافی یوقدر .

جزاسنی بوراده اجرا ایدیور ایسه ده کورک محکوملرینی سیریایه کوندیریور .
 هله اعدام حکمی هیچ برزمان ممالک شاهانده اجرا اولنه ماز . چونکه اعدام
 ایچون اراده سینه شرفعلق ایتمک اقتضا ایدر . قانون دولتیجه کسب قطعیت
 ایتماش اولان برحکم حقدنه اراده سینه تعلق ایتمز .

خلاصه اون درت حکومتک محکمه جه ممالک عثمانیه ده کی تشکیلاتی اصوللری
 بربرینه توافق ایتمز اعلاماتک اجراسنی خصوصنده بعض شروط واردر .

اولا اعلامده حکومت عثمانیه یه تعلق ایده جک برجهت و او اعلامک
 اجراسنده املاکه متعلق برخصوص بولنمایدیر . اکر املاکه تعلق ایده جک
 برحال بولنورسه مثلاً قونسلوس اجنینک مسکن شرعیسک صائلسنه قرار
 ویرمش ایسه بو حکم دوغری دکلدر . بناء علیه دفتر خاقانی مأموری بوکا
 دائر سند ویردمز . املاکه دائر براجنبی آلدینی اعلامه استناداً دیگر براجنینک
 ملکینی صادیره جق اولدقده محکمه یه مراجعتله بودین عهداً ثابت اولمش دیمک
 اولدیغندن محکمه دینک ثابت اولوب اولدیغنی دکل آنجق املاکک دینه مقابل
 صائیلوب صائیلیه جغه دائر برحکم اعطا ایدر .

جزا ایشارنده حکومت سینه نک آنجق بعض حبس حکملرینه اشتراکی واردر .
 بوده صراحت عهدیه نتیجه سی دکلدر . قونسلوسخانه لر تبعه لرینک دین ایچون حبسنه
 حکم ایتمک صلاحیتی حائز اولدقلرندن یالکیز ازمیر ، سالانیک کی بعض شهرلرده
 حبسخانه لری دخی اولدیغندن قونسلوسلر حکومت محلیه یه مراجعتله مدیونلرک
 حبس ایدملرینی رجا ایدرلر . اساساً حبس و حکم دولته عائددر . حق حکم
 آنلره ویرلمش ایسه ده او حکمک اجراسنه تکرار مساعده التماس ایدیلور ایسه ده
 قبول ایتمک مناسبدر . اما املاک خصوصنده اولان حق برحق قانونیدر . برمعاونت
 خیر خواهانده دن عبارت دکلدر .

اجاب آرمسند کی دعاوینک قونسلوسخانه لرده رؤیتی خصوصنده حکومت
 عثمانیه یه تعلق ایده جک بر مسئله دها واردر که اوده شهود عثمانیه مسئله سیدر .
 اکثریا واقع اولدیغنی کی اجاب آرمسند متحدث دعاویده بر عثمانلی شاهدک
 استماعی ایجاب ایدر . قونسلوسخانه دوغریدن دوغری یه شاهدی جلب ایتمک
 ایستنه شاهد ابراز اولتان جلبنامه یی قبول ایتمز .

بو مسئله الآن حل اولنماشدر . بونده برقچ طریق خاطره کلیر . بریسی
عثمانی شاهی اصولاً احضار ایکندر . فقط اوشاهد قونسلوسک دعوتنامه سنی
سمع اعتباره آلامقدمه حقیلدر . بوندن طولانی قونسلوس شاهدک اصولی دأرئه سند
احضاری ایچون حکومت علیه مراجعت ایده جکدر . بوخصوصه دولته
تردد حاصل اولدیغندن عثمانی شاهدینک احضارینه حکومت توسط ایتور .
چونکه شاهی بویه احضارده بر مجبورت قانونیه یوق ایسه شاهد کیتمز .
اگر شاهد مجبورت آتنده اوله رق احضار اوله جق اولور ایسه بر کره
دولتک بونی جبراً ایفایه عهداً مجبورتی یوقدر .

ایکنجیسی شاهد دعوتیه اجابت ایتمز ایسه جزای نقدی حکم اولور .
حالبوک بر اجنبی قونسلوسخانه سی تبعه علیه حقنده هیچ بر حکم ویره مز .
بناءً علیه اجنبی قونسلوسخانه سینه شاهد صفتی ایله بر عثمانی نی کوندرمک ایچون
الیوم بر تأمینات یوقدر . اگر مجبورت اولمایه جق ایسه احضارنامه نک تبلیغ نک
حکمی یوقدر . برده یالان یره شهادت جهتی واردر . شاید شاهد یالان یره
شهادت ایتش ایسه بو فعلک مستازم اولدینی جزا نصل وکم طرفندن حکم
اوله جقدر ؛ بوراسی محتاج تأملدر . بو جهته قونسلوسخانه لر ایچون مراجعت
ایدیله جک طریق یالکیز استابه اصولیدر . فقط بو مسئله تماماً قرارلاشمشدر .
بو جهتن بونده اختلاف واردر . اجنبی قونسلوسخانه لری ده بعض مسئله لرده
محاکم عثمانیه جه استماعی لازم کلن اجنبی شاهد لری اعزام اتمه مکله مقابله
بالمته بولندیلر . اجابت آره سند کی دعوالرک فصلنه دأر قونسلوسلرک حق
قضالردن بیوک بر قسم استنا ایدلشدر که آنلرده املا که دأر اولان دعوالردر .
بوکی دعاویده قونسلوسلرک حق قضاسی یوقدر . اولجه اجنیلرک حق
استمالکی یوقدی . آنجق استمالک اتمک ایستدکلری حالده کندیلر نی یا عثمانی
کوستر لر یا خود ده مواضعه طریقله عثمانی نامه استمالک ایدر لر دی . اجانبه
ممالک شاهانده حق استمالک ویرلدیکی وقت املا کدن طولانی هر درلو معاملاتده
قوانین عثمانیه تبعیلری شرط ایدلش ایدی بوکا دأر ۷ صفر ۱۲۸۴ تاریخنده
بر نظام تنظیم اولنغله برابر تبعه سنک استفاده سنی ایستین دولتر ایله برده بوتوقول
امضا اولنمشدی . او وقت بونک عکسی اوله رق بر ذهول فاحش تصور

اوله مزیدی. حتی بونک ایچون برنجی ماده ده بوش شرط قوشلشدر. برنجی ماده شودر: « دول اجنبیه تبعه سی مملک شاهانه نك اراضی حجازیه دن ماعدا هر طرفده تبعه دولته لیه مثللو و بشقه بر شرط تختده اوله رق مواد آتیه ده مذکور اولدینی وجهانه آنلرک بو خصوصده تابع اولدقلری نظامات و وظائفه اتباع قیدیه داخل و خارج مدن و قصباده تصرف املاک - حقوقدن استفاده اتمک قبول اولمشلاردر. ایکنجی ماده ده برنجی ماده احکامی اقتضاسیجه داخل و خارج شهرده املاکه متصرف اولان اجنیلره املاک رینه عائد کافه خصوصاتده تبعه دولته لیه نك مکلف اولدقلری شرائطی ایغایه مجبور اوله جقلاردر دیه محرزدر. شوماده لردن مقصد و قیله اجانبک مملک شاهانه حائر اولدقلری حق استملاکی بخش ایلمکدر. اسکیدن اجانبک حق استملاکی اولدیغندن ملک ایدنک ایستدکلری وقت اجنبی صفتیه ملک آله مدقلردن بعضیلری عثمانلی صفتیه یعنی کنیدلیری عثمانلی کوستره رک و بعضیلری مواضعه طریقیه و بعضیلریه کندی قانونلری نامنه استعمال ایدرلردی. تبعه اجنبیه نك مملک شاهانه اولان شوتذبذ استعمال حالی ضیاع حقوق موجب اوله جفی سفارتلرجه حسن ایدیلرک دولته لیه نزدنده حق استعمال استحصال ایچون تثبیت ایتدیلر. بونک اوزرینه املاک خصوصنده اجانبک حائر اولدقلری امتیازات جاری اولماق اوزره حق استعمال ویرلدی. بوکادائر یازیلان پروتوقولی امضا ایدن دولتلرک تبعه سی املاکه متعلق خصوصاتده عثمانلی حکمنده اوله جقدر. فقط بونظام احکامنک تطبیقنده براییک مسئله تولد ایتمشدر. بونلرده نظامک متنده اولان خطالردن متولددر. بو نظامک ترجمه سی دولته لیه نك بر قانونیدر. حالوکه بونک ترجمه سیله فرانسزجه سی یکدیگریه بکزه میور. اولا ترجمه سی می یوقسه فرانسزجه سی می یازملش اولدیی آ کلاشیله میور. بوخطا بونی یازانلرک اصول ترجمه یه عدم وقوف و دقلردن ایلری کلشدر. مسئله لرک برنجیسی: نظامنامه نك ایکنجی ماده سننده « املاکه متعلق کافه خصوصاتده اوکا دائر دعوی » تعیری وارددر. بوکا مقابل فرانسزجه سننده « Dans toutes les actions réelles immobiliere » جمله سی بولئیور. فرانسزجه (action) دعوی دیمکدر. بوراده دعوادن مقصد من اموال غیر منقولیه عائد اولوب بوکا (action immobiliere) دیرلر و بو تعیر

ترجمه موافق این بوریه بر (réelle) تعبیری کثیر مشدر. معلومدر که روم حقوقدن آلمش اولان فرانسه حقوقده املاکه تعلق ایدن دعوالر یا (personnelle) یعنی شخصی، و یا خود (réelle) یعنی دعاوی ملکیده در. دیمک که فرانسه نظریات حقوقیه سنده و بونظریاتی قبول ایدن دولترده بر تقسیم وارددر که اونک ایجابجه املاکه متعلق اولان دعوالر یا شخصه یا خودده ملک تصرفه تعلق ایدر. اگر دعوی ملک متصرفک شخصه تعلق ایدر ایسه (action personnelle immobilière) و بو ملک تصرفه عائد ایسه (action réelle immo.) در. بر ملک حقنده بر قایچ درلو دعوی ظهور ایدر. مثلاً طوغریدن طوغری به ملک تصرفه و یا خود حق مرور و بحرا و مسیانه متعلق اولور که بونلر حق تصرفه تعلق ایدر. بونلر رهئلدر. ایجار و استیجار تضمینات دعوالری کبی بر طاقم دعوالرایسه شخصه متعلق دعوالردر. نظامنامهک ترجمهده کی: «املاکه متعلق کافه خصوصات و اوکا دائر دعاوی» عباره سندن مقصد املاکه عائد کافه دعاویدر که کرک ملک تصرفه و کرک رقبه سنده کرکه ایجار و استیجارینه متعلق اولسون جمله سی محاکم عثمانیه به عائددر. حالبوکه فرانسه جه عباره سندن دلالتنه کوره شخصه متعلق دعوالر قونسلوسخانه به عائددر و املاک تصرفه عائد دعوالر محاکم عثمانیه به عائددر. حتی سفارتار دییورلر که بر امضا ایتدی کمز فرانسه جه فی اولدیغدن شخصه متعلق دعوالر حقنده محاکم عثمانیه ک صلاحیتی یوقدر. حالبوکه باب عالیجه بوتفسیر قبول اولغامشدر. چونکه نظامنامهک ترجمه عباره سی اوزرینه اراده سینه شرفصدور ایتمشدر. بناء علیه فرانسه جه عباره سنده سهو وارددر. زیرا دولت اجانبه حق استملاک ویردیکی وقت اجانبک امتیازادن فراغت لری ارزو ایدیوردی. فقط سفارتار فرانسه جه منته استناداً الآن اموال غیر مقوله به متعلق دعاوی شخصیه بی ایجار و استیجار و تضمیناتی دخی رؤیت ایدیورلر. حتی پرتوقولک امضاسندن آرز بر زمان صکره فرانسه قونسلوسخانه سی بویه بر ایجار و استیجار دعواسنی رؤیت ایدرک براعلام ویرمش و محکوم اولان طرف قونسلوسخانهک عدم صلاحیتدن بحثله اکس استیناف محکمه سنده استیناف ایلش و محکمه مذکوره اعلامی فسخ ایتدیکنندن تکرار پارسده تمیز اولمش ایسه ده اعلام

اوراده دخی تصدیق ایدلشددر . حالبوکه موجرلک صفقی استمالک نظامنامه سی موجبجه یکیدن ویرلش برصفتدر . بناءً علیه بوصفت موجبجه قانون عثمانی به تابع اولملری اقتضا ایدر . بوندن بشقه ایجار واستیجار دعوالرینه متعلق برتعامل دهها حاصل اولمشدرکه اوده دعوالره مال صاحبی اجنبی ومستأجر عثمانی ایسه اوحالده ایکی عثمانی آرهسند بر دعوی دیمکدر . چونکه موجر اجنبی ایسه ده املاک دعوالرنده عثمانی حکمندهدر . فقط موجر عثمانی ومستأجر اجنبی ایسه بوصفت یکی دکلدر . اجنبی اسکیدن ده مستأجر اوله بیلیردی بناءً علیه بویه بر دعوا ده قونسولوسک مداخله سی لازمدر . دیمک که موجر عثمانی مستأجر اجنبی ایسه آره لرنده تحدت ایدن دعوالر حقوق محکمه لرینه کیده رلک ترجمانک حضورنده رؤیت اولنور . قونسولوسخانه لرک املاک عائد یالکنز بر مسئله ده مداخله یه حقاری اوله بیلور که اجنبی مستأجر مأجوری دیگر بر اجنبی به ایجار ایدر سه اوحالده دعوا ایکی اجنبی آرهسند تحدت اتمش دیمکدر . شو حالده مستأجر اوله مستأجر ثانی بیننده کی دعوی قونسولوسخانه ده کوریلور . فقط اجنبی اولان موجر صاحب ملک ایسه بوحق محدث وقانونی اولدیغندن بوندن طولانی ظهور ایدمک دعوا یینک محاکم عثمانیه ده رؤیتی ایجاب ایدر .

برده بزم نظریات حقوقزده کوره اجاره منفعت معلومه یی عوض معلومه مقابله سنده بیع اتمکدر دیه تعریف اولنور . دیمک که اجاره حقیقته بیعدر . بناءً علیه اجاره دعوا سی بر تصرف دعوا سی اولیور بو جهته ده دعوی محاکم عثمانیه یه عائد اولدینی آکلاشیلور .

تضمینات دعوالر یه بزه محاکم عثمانیه کیتمک لازمکلیر که فرانسرجه مته کوره آچقده قالمشدر .

برده بونظامنامه ده ایکنجی بر مطالعه واردد ترکیه عبارته سنده کی «دوغریدن دوغری یه دولت علیه محکمه لرینه مراجعت ایده جکلردر» تعبیرینه مقابل فرانسرجه سنده «tribunaux civ ils Ottomans» دینلمشدر که لغه معناسی محاکم مدنیه دیمکدر . و بزه ترجمه سی (محاکم حقوقیه) در . یعنی تجارت و جزا محکمه لرینک غیری اولان محاکمدر بزه محاکم شرعیه ایله محکمه تقشیش اوقاف (تریبونو سیویل) یعنی محاکم مدنیه دندر . فقط محاکم عمومیّه

عثمانيه معناسنده اولان (ri. Ottoman) وياخود بوكا مانايل بر تعبير استعمال اولندرق محاكم شرعيه و محكمه تفتيش اوقافي شامل اولملي ایدی . بوسيدن سفارتلر املاک متعلق دعاويده اجانب محاكم حقوقيه کيده جکدر ديورلر حالبوکه بزده بالجله املاک دعوالري يالکيز حقوق محاکمه عائد دکدر . اگر وقفه متعلق ايسه محكمه تفتيش اوقافه ، ميراث وصيته متعلق ايسه محاكم شرعيه عائددر . برده اوقاف و وصيت و ميراث دعاويي ايچون آريجه بر نظام يوقدر . بوجته اوقاف دعوالرينک محاكم حقوقيه کوندر ايسی جائز دکدر . کوندر لايکی کبی محاكم عدم وظيفه بيان ايدر . بوكي دعاوی سورونجمده قايير .

استملاک اجانب نظامنامه سی

ممالك دولتيه ده توسيع ثروت و معموريته مدار اولمق و تبعه اجنيه نك املاک متصرف اولملري ماده سندن دولاي حاصل اولان مشکلات و سوء استعمالات و هر درلو شهات بر طرف اوله رق بو ماده معتاهانك بر حسن ضابطه و نظام آلتنه آلتيه امنيت ماليه و ملكيه قضيه مانزمه سی اكمل اولنمق اوزره بودفعه اراده سنياهيله قرار کير اولان مواد قانونيه درک بروجه آتی ذکر اولنور . برنجي ماده — دول اجنيه تبعه سی ممالك شاهانه نك اراضی حجازيه سندن ماعدا هر طرفدن تبعه دولتيه مثالو و باشقه بر شرط تحتده اوليه رق مواد آتیه ده مذکور اولديني وجهله آنلرک بو خصوصده تابع اولدقلى نظامات و وظائفه اتباع قيديله داخل و خارج قصباده تصرف املاک حقوقدن استفاده ايتمکه قبول اولنمشلردر . فی الاصل تبعه حضرت شاهانه دن اولوب ده صوکرده دن تبديل تابعيت ايتش اولانلر بو قاعده دن مستثي اولوب آنلر حقنده قانون مخصوص احكامی جاری اوله جقدر .

ايکنجی ماده — برنجي ماده احكامنجه داخل و خارج شهورده املاک متصرف اولان اجنييلر املاکارينه عائد كافه خصوصاده تبعه دولتيه نك مكلف اولدقلى شرائطی ايقايه مجبور اولوب بو مجبوريته نتيجه مشروعه سی اولمق

اوزره اولاملاک تصرف و انتقال و فراغ و استقلال حقه ده حالاً جاری اولان و استقبلاً جریان ایدمک اولان قوانین و نظامات ضابطه و بلدییه اتباع ایدمک ، ثانیاً هر نه نام و شکله اولور اینسه اولسون داخل و خارج شهرده تبعه دولتیله دن اولان اصحاب املاک مکلف اولدینی و بوندن بویه مکلف اولمجنی کافه تکالیف و رسوماتی ایفا ایلیمک ثالاً املاکه متعلق کافه خصوصیات و آکا دائر بردعوی و قوعنده کرک کندیلری مدعی و کرک مدعی علیه اولسون و کرک ایکی طرف دخی تبعه اجنبیه دن بولسون دولتیله محکمه لرینه مراجعت ایدمک کلدرد . و اجانب مکلف اولدقلری املاکه عائد اولان خصوصیات ذاتلرینه مخصوص صفت تابعیت اصلیه لرینک مداخله سی اولمق سزین و معاهدات اقتضاسینجه ذاتلرینه و اموال منقوله لرینه عائد معافیت محافظه اولمق قیدیله تبعه دولتیله دن اولان اصحاب املاک حائز اولدقلری حقوق و مکلف اولدقلری شرائطه تابع اولدقلری اوزره رؤیت اولمه جقدر .

اوجنچی ماده — املاکه متصرف بر اجنبینک افلاسی حالده سندیکلری یعنی تسویه مأمورلری مفلسک عهده تصرفده اولوب ماهیه و نظاماً متصرفنک دیونته قارشولق اولمسی مجاز اولان املاک صائسی ایچون حکومت و محاکم رسمیه دولتیله به مراجعت ایدمک کلدرد . و بر اجنبی متصرف املاک اولان بر اجنبی علیهنده املاکدن ماعدا بر ماده دن طولانی دعواسی اولوب قنچیلاریه سی حکمیله دعواسنی قزاندینی حالده دخی بو حکم محکوم اولان اجنبینک ایفای دینه صالح اولان املاکنک صائسی استازام ایتمکده و کنکلك حکومت و محاکم دولتیله به مراجعت اولمه رق صائسی داین طرفدن ادعا و طلب اولنان املاکنک دینه بدل صائسی نظاماً مجاز اولان صنفدن اولوب اولمیدینی اول امرده محاکم و حکومت عثمانیه دن بعدالت تحقیق اجرا اولمه جقدر .

دردنچی ماده — بر اجنبی وصیت ایلیمه انتقال و هبه سی مجاز اولان املاکی وصیت و هبه ایتیمک صلاحیتته نائل اولوب هبه و یا وصیت اولنمیان و یاخود هبه و وصیت صلاحیتته قوانین دولتیله نک مساعدده سی بولنمیان املاک متر و که حقه ده نظامات موضوعه دولتیله اجرا اولمه جقدر .

بشچی ماده — هر بر اجنبی استملاک حقنک اجرایی ایچون طرف دولتیله دن

تکلیف اولانان صورت تنظیمیه منسوب اولدینی دولت طرفدن موافقت اولدینی کی اشبو قانوننامه احکامی موادندن استفاده ایله جکدر. ۷ صفر ۱۲۸۴

ممالک شاهانه ده متمکن اجانبک استمالک املاک ایده یلملری

حقنده کی نظامنامه یه مربوط پروتوقول

قانوناً اجانبه تصرف املاک حق ویرلمش املاک متصرف اوله حق اجنبیلرک کرک ذالترینک و کرک اموال اشیا لترینک معاهدات ایله مرعی اولوب بوندن بویه دخی باق و مستقر اوله جینی درکار اولان معافیاته اصلاً خلل ویرمه جکندن واجنبیلرک بو وجهه تصرف املاک حقنی حائر اولملری ممالک شاهانه ده اکتیلو کلوب تمکن ایتمه لرینی مستلزم اوله جکندن دولتیله بوماده حقنده اولان قانونک موقع اجرایه وضعک بعض محللره داعی اوله ییله جکنی اوله تفرس ایتمیکی مشکلاتی واقع اولماق اوزره صورت آیه تنظیمه نک اتحادینی وظیفه سندن عدایه مشدر.

ممالک دولتیله ده متمکن اولانلرک مسکنی دخل تعرضدن بری اولوب صاحبک رضایی اولقسزین و یا خود حکومتدن صادر اولمش امر اوزرینه رخصت لازمه یی حائر برضابط و یا بر مأمور بولنقسزین درونه کیمسه کیرمه یی جکی مثللو تبعه اجنبیه نک دخی مسکنی حسب المعاهده اولوجهله دخل و تعرضدن بری اولوب تبعه اجنبیه دن اولان خانه صاحبک منسوب اولدینی قونسلوس و یا آدملری بولندقی ضابطه مأمورلرینک خانه درونه دخولی حائر اولمایه جکدر.

مسکندن مراد اقامت اولانان خانه و مشتملاتی یعنی مطبخ و آخور و امثالیه حولی و باغچه و سایر اطرافی چوریش و خانه یی متصل اولان محللر اولوب بونلرک خارجی مسکندن معدود دکلدرد. قونسلوس بولندینی محلدن طقوز ساعتدن ده آرماسافده کائن محللرده مأمورین ضابطه بروجه بالا قونسلوس و یا مأمورین حاضر اولمادقیه بر اجنبینک خانه سه داخل اوله میه جقلری کی قونسلوس دخی

بلا تأخیر حکومت محلیه بیه اجرای معاونت ایتمه مجبور اولوب شویله که کندیسنه خبر ویرلدیکی آندن بالذات کندیسنک ویاخود وکیلنک حرکت ایده جکی آتہ قدر آلق ساعتدن زیاده وقت مرور ایتمه جک والاصل حکومتک معاملات لازمه سی هیچ بروقت ۲۴ ساعتدن زیاده تعطیل اولته میه جقدر . قونسولوسک اقامتکاهندن طقوز ساعت ویاخود طقوز ساعتدن زیاده بعدی اولان محللرده احتیاج منبرم حالنده و قتل وقتله تصدی وحریق وبرمسکون خانده الدہ سلاح ایله یاقبو ویاسارشی قیرارق ویایکجه این سرقت ومسلاح عصیان وقلب مسکوکات اعمالی جنایاتنک تحری واثباتی ایچون حکومت محلیه نک طلی اوزرینه قری اختیار مجلسلرینک اوچ نفر اعضاسیله برابر ضابطه مأمورلرینک قونسولوس ویآدملری بولنقسزین اجنبی خانه سنه کیره بیلمه لری مجاز اوله بیله جکدر . وبوجنایات صاحبی کرک اجنبی وکرک دولتعلیه تبعه سندن اولسون واجنبی خانه سنک کرک درون وکرک خارجنده وقوع بولسون وسائر هر قتی محله اولور ایسه اولسون مأمورین ضابطه اولوجهله حرکت ایده بیله جکدر .

اشبوقیودبالاده تعریف اولندینی وجهله مسکن اعتبار اولنان محللره مخصوص اولوب آنلرک خارجنده امور ضابطه بلاقید جریان ایدوب فقط بر مجرم توقیف اولندینی وبودخی تبعه اجنبیه دن بولندینی حالده ذاتنه عائد امتیازاتک حکمنه رعایت اولته جقدر . بروجہ بالا تعیین اولنان حالات استثنائیه ده اجرای تحریات ایدن مأمورویاضابط و برابر بولنه حق اختیار مجلسی اعضا لری تحریات واقعه لرینک مهور ژورنالی تنظیم ایله در حال تابع اولدقلری حکومته تقدیم ایتمه مجبور اوله جق وبوحکومت دخی مذکور ژورنالی مسکتنه کیریلن اجانبک در حال الک یقین محله بولنان قوه بولوس مأمورینه ارسال ایله جکدر . بالاده بیان اولنان احوال وقوعنده مأمورین ضابطه طرفندن صورتله حرکت اولته جتی ایلریده نشر واعلان اولنه جق نظامنامه مخصوصنده تعیین اولته جقدر .

ممالک شاهانه نک ولایت اصول محاکمی جاری اولان قطع لرنده قونسولوس اقامتکاهندن طقوز ساعت زیاده مسافده بولنان محللرده محاکم صلحیه درجه سنده بولنان قری اختیار مجلسلریله قضا دعاوی مجلسلرنده تبعه اجنبیه متعلق اولوب رأس المالی بیک غروشدن زیاده اولمیان دعاوینک وبشیوز غروش جزای

تقدیرین زیاده مجازاتی مستلزم اولیان جنبه و قباحتلرك قونسولوس ویا آدملری بولمقسزین رؤیتی جائز اولوب شو قدرکه اجانبه عائد اوله رق بالاده تعیین اولنان درجه و صورتده رؤیت اولنان دعاوینک قونسولوس ویا وکیلی بولنان سنجاق دعاوی مجلسنده استیناف اولمق حتی مقرردر . بو صورتده استیناف اولنان دعاویده قونسولوس ویا آدملرینک بولمقسز اقتضا ایدر . استیناف وقوعی اولجه لاحق اولان حکمک تعلیق اجرایی استلزام ایلیه جکدر . هر حالده قونسولوس ویا آدملری بولمقسزین قیود مشروحه تحتده لاحق اولان حکملرک اجرای جریبی جائز اوله میه جکدر . مواد مشروحه نیک موقع اجرایه قونواسی حائده احتساب دعوانک ایفا ایده جکلری اصول محاکمینی متضمن جانب دولتیله دن بر قطعه نظامنامه مخصوص نشر و اعلان اولنه جکدر .

قری اختیار مجلسلریله قضا دعاوی مجلسلری ایچون تعیین اولنان درجه دن ایلروده اولیان بر دعوانک قونسولوس حاضر اولمقسزین اشبو مجلسنده رؤیتنه ینه استیناف حتی باقی اولمق و حین استینافده قونسولوس ویا وکیلی بولمق شرطیه تبعه اجنبیه نیک هر هائیکی مجلسنده اولور ایسه اولسون موافقت ایلارینه کندیلری مأذون اوله جکلردر . بر اجنبی دعوانسک بروجه مشروح قونسولوس بولمقسزین رؤیتنه موافقتی قبل المرافقه بیان اینک لازمکه جکدر .

قیود مذکورده املاک مسئله سنه متعلق دعاوییه اشمولی اولیوب آنلر املاکه مخصوص قانونک تعیین ایندیکی شرائط موجب جنبه رؤیت و محاکمه اوله جکدر . کرک تبعه دولتیله نیک و کرک تبعه اجنبیه نیک محاکم دولتیله ده نه درلو دعوالری اولورسه اولسون حین محاکمه ده مدافعه یه نائل اوله جکلری مثللو مرافعه لری دخی علناً جریان ایده جکدر مارالذکر صورت تسویه نیک احکامی عهد قدیمه باقی اولدقجه مرعی الاجرا قاله جفندن دولتیله مسئله یی متفقاً قرارلشدیرمق اوزره مذاکره مصلحت اینمکلکه دول متحابه یی دعوت ایتمک صلاحیتینی محافظه ایدر .

اجانبیک حق استملاک قانوننک برنجی ماده سننده استلنا اولنان اشخاصک املاک و اراضیسنه مخصوص قانوندر .

برنجی ماده — عن اصل تبعه عثمانیه دن ایکن تابعیت عثمانیه قانوننک

نشرندن مقدم تبدیل تابعیت ایتمش اولوبده سندت عهده موجدجه طرف دولتعلیه دن تابعیت اجنیه ده دخوللری قبول وتصدیق اولنش اولانلر وقانون مذکورک نشرندن صکره احکامنه موافق صورتده تبدیل تابعیت ایدنلر اجانبک استمالکنه دائر ۷ صفر سنه ۱۲۸۴ تاریخلی قانونک وظائف مخصوصه تحتده تعیین ایلدیکی کافه حقوقدن مستفید اولورلر آنجق تابعیته کیردکلری دولتک ذکر اولنان استمالک قانوننه مربوط مضبوطی امضا ایتمش اولمی شرطدر .

ایکنجی ماده — دولتعلیه دن مأذونیت رسمیه استحصال ایتمکسزین تبدیل تابعیت ایدوبه طرف دولتعلیه دن تابعیتی اسقاط اولنان اشخاص ممالک عثمانیه ده استمالک وتوارث حقندن محروم اولورلر .

اوچنجی ماده — ماده سابقه ده کؤسترلدیکی اوزره حق استمالک وتوارثدن محروم اوله جق اشخاصک عقارات محلوله سی تسعه دولتعلیه دن بولنان ورثه سی بینده اموال منقوله کی تقسیم اولور . آنجق اراضی قانونک یوز اونجی ویوز اون برنجی ماده لری احکامنجه او مقوله لک اراضی امیریه وموقوفه ده حق طابورلی قلماز وتبديل تابعیتدن مقدم عهده لریسه یکمش اولان اراضی امیریه وموقوفه دخی وارثلریسه انتقال ایتوب محلول اولور وبو معامله اجارینلی مسقات ومستغلات وقفه حقه ده عینله جاریدر .

دردنجی ماده — عدلیه ومالیه نظارتلری اشبو قانونک اجراسنه مأورددر .

۲۵ ربیع الاخر سنه ۱۳۰۰ و ۲۱ شباط سنه ۱۲۹۹

قونسولسولرک مختلف تابعیتده اولان اجانب آراسنده ظهور ایدن

دعوالرده حائر اولدقلری حق قضانک صورت جریانی

مختلف تابعیتده اولان تبعه اجنیه آراسنده ظهور ایدن دعوالرک رؤیتی اکر حقوق وتجارته عائد ایه قونسولسخانه لریسه عائددر . بو خصوصده تکمیل معاهداتده صراحت یوق ایه ده فرانسه معاهده نامه سنده « قونسولس

و تجارک سائر ملل نصاری قونسلوس و تجاریله « و روسیه معاهده‌سندده دخی
« قونسلوس و تاجرلری سائر نصرانی بر طائفه‌نک قونسلوس و تاجرلریله »
فقره‌لری موجوددر . الک زیاده نائل مساعده اولان ملت قاعده‌سیله ایکی مختلف
تابعیتده بولتان اجانب حقننده کی حق قضا دیگر قونسلوسلرده ویرلمشدر .

ایشته بو ایکی فقره عهدیه‌یه کوره مختلف تابعیتده اولان ایکی اجنبی
آراسنده تحدث ایدن بر دعوی ایچون کندی رضالریله قونسلوسلره مراجعت
ایدرلره قونسلوسلر حکم ایدرلر . فقط هانکی دولتک قونسلوسی حکم
ایده‌جکته دائر معاهده‌ده بر صراحت یوقدر . بونک ایچون قونسلوسلر
بر صورت تسویه بولهرق بو کی دعاوی‌یی فصله مأمور مختلف قومیسسیون
تشکیل ایتشلر و بوکا دائر معاهده عقدا ایتشلردر فقط بالآخره مختلف قومیسسیونلر
لغو اولهرق بو کی دعوالرده مدعی علیک منسوب اولدینی قونسلوس‌خانه
محکمه‌سی دعوائی رؤیت ایتک اوزره بینلرنده بر قرار ویرمشلردر فقط مدعی
علیک محکمه‌سنی حاکم قطعی اتخاذ ایتک اصولی قبول ایتمه‌مشلردر . اگر
اشنای دعواده مدعی علیه مدعی صفتی اکتساب ایدر ایسه دعوایه باشلایان
محکمه عدم صلاحیت بیان ایله محاکمه‌نی تعطیل ایدر . و دعوائی مدعی علیک
محکمه‌سنه کوندر . حالبوکه اصولاً بر محکمه بر ایشی رؤیته باشلار
ایسه آنی اکمال ایدر حتی بر سفیر بر عثمانلی علیه‌نکه اقامه دعوی ایدرک نتیجه
محاکمه‌ده محکوم اولور ایسه اعلامی قبول ایدر دیمک که مختلف تابعیتده اولانلر
کندی رضالریله قونسلوس‌خانه محکمه‌لرینه مراجعت ایدرلر فقط رضالری اولماز
ایسه دولتک مداخله‌یه حق عهدیسی واردر . چونکه استملاک نظامنامه‌سندده
بوکا دائر صراحت واردر . فقط اجنبی محکمه‌لری بزم مداخله‌مزی قطع
ایتشلردر . بر دفعه مداخله‌نک امثالی یوقدر . ثانیاً اجانب دعوالرنده کندی
قانونلرنیک تطبیقی ده‌ا زیاده ارزو ایدرلر .

اجانبک حق استملاک‌کنه دائر اولان نظامنامه‌یه ربط ایدیلن پروتوقوله
بعض ماده‌لر واردر که معاهدات حقننده بعض تعدیلات وجوده کتیرمشدر .
مذکور ماده‌لردن بریده تبعه اجنبیه‌نک هر زرده اولور ایسه اولسون کندی
رضالریله قری اختیار مجلسلریله قضا محاکمه مراجعت ایده بیله جکلردر و اختیار

مجلساریه قضا محاکمی دائره صلاحیتی داخلده اولان ایشلری ترجانک حضوریه و سایر اصول امتیازیة اجنبیه اوزره مراجعته حاجت قلمایه رق رؤیت ایده جکدر . وقضا محاکمی ونواحی و قری مجلسلری دخی بوکی اجانبک دعوالرینه دوغریدن دوغریه تبعه عثمانیه دعوالری کی باقارلر . فقط طرفیندن بری قضا محاکمیه اختیار مجلسلرینک حکمنی استیناف ایدر ایسه او حالده ده بپوک محکمه ده ترجانک حضوریه رؤیت اولور شو قدر که بونلرک قضا محاکمیه سائر محاکم محلیه به مراجعتلرنده تحریراً بیان کیفیت ایدرلر .

استملاک املاک نظامنک شو متن حدیدی حقدده بر مشله دارد اوده پروتوقوله مطلق اوله رق ذکر اولان (اجانب) کله سندن دولایدر که کله نک اطلاقه نظراً اجانب دیمک هم عین تابعیتده هم ده مختلف تابعیتده اولان اجانب دیمکدر . آوستریا سفارتی بوکا دائر محاکم عثمانیه دن صادر اولان بر حکم حقدده « بو حکمدن بری آوستریالی دیکری بحار اولوب بونلر ایسه عین تابعیتده اولدقلرندن واستملاک نظامنامه سنک ماده سی انجق مختلف تابعیتده اولان اجانب حقدده ، حکمی حاوی اولدیغندن ماده نک بونلره شمولی یوقدره دیدرک اعتراض اتمش ایسه ده مظهر قبول اولماش وفعلاً هیچ بر اثری دخی کورولمه مشدر . بو صورت تفسیر دوغرو دکدر . بناء علیه کرک عین تابعیتده کرک مختلف تابعیتده اولسون قضاالرده اجانب محاکم عثمانیه به مراجعت ایده بیلورلر . قضا محکمه لری هر درلو حقوق تجارت دعوالری رؤیت ایده بیلور ایسه ده اختیار مجلسلری یالکیز صالح محاکمی درجه سنده بر صلاحیتی خاژدر .

مختلف تابعیتده اولان ایکی اجنبی آراسنده ظهور ایده جک دعوالره دائر یالکیز روسیه و فرانسه معاهده نامه لرنده صراحت وارددر . دیکر دولتلره منعقد معاهداتده بو جهت مسکوت عنه بر اقل مشدر بو سکوتدن ضمناً آکلاشیلور که مختلف تابعیتده اولان ایکی اجنبی آراسنده کی فقره لر جزا دعوالرینی دخی شاملدر . فرانسه معاهده نامه سنده « بیننده نزاع واقع اولدقده طرفینک رضا وطلباریله » وایکنجی فقره سنده ده « بو مقوله لر بینلرند اولان دعاوی نی ولایه و حکام وقضاة و ضابطان » دینیور . سفارتلر بو فقره نی تفسیر ایدرک دییورلر که نزاع تعبیری یالکیز حقوق و تجارتی دکل جزای ده شاملدر . زیرا ایکنجی

فقرده ضابطان تعبیری وارد در ضابطان آنحق جزا دعوا سنه مداخله ایدیهیلور . فقط باب عالی سفارتلرک بو تعبیری قبول ایتمیشدر عدم قبولک اسبابنه کنجه زیرا جزا دعوالری حقنده عهد عتیقه شسقه تعبیرلر کوریلور . مثلاً بونلر ایچون قان شاعت دم دیت تعبیرلری استعمال اولمش و نزاع تعبیری دائماً حقوق و تجارت دعوالرینه حصر اولمش در . نزاعک لغه معناسی آرالرنده اویوشمهقدر . یوقسنه مقاله مضاربیه خاصه دیمک دکلدر . فقط سفارتلر نزاع تعبیرندن بر نوع جرم مجادله معناسی چیقارمشلردر حتی بعض آوروپا مترجملری عهد عتیقه ترجمه ایتمکرنده نزاع کلهسنی مقاله خاصه دیه ترجمه ایتمشلردر . ایکنجی فقرده اولان ضابطان کلهسندن نزاع تعبیرینه مقاله خاصه معناسی عطف اولنه ماز چونکه اداره قدیمه دن صوک تشکیلاته قدر دولتعلیه نک برطانی ضابطانی حقوق و تجارت دعوالرینی رؤیت ایدرلر ایدی طشره لرده امرایو بوده سنجاق بکلری میرلوالر بر چوق حقوق دعوالرینه باقلرلر . بعضاً عراق حکم ایدرلردی برده دولتک حقوق عمومیه یه تعلق ایدن دعوائی رؤیته حق اولدیغندن بوکی مختلف تابعیتده اولان اجانب آراسنده ظهور ایدن جزا دعوالرینه عثمانی محاکمه لرینک باقله لر لارمدر . فقط عین تابعیتده اولان اجانبک جزا دعوالرینک قونلوسخانه لرده رؤیتی حقنده عهد عتیقه نک همان جمله سنه صراحت اولدیغندن اویولده احکام عیدیه مقتضاسنه رعایت اولنور . فقط مختلف تابعیتده اولانلرک جزا دعوالرینی طرفینی اصولاً جلب واحضار ایله رؤیت ایتمیلدر . شاید قونلوسخانه لر محاکمه ترجمان کوندرمه مکله تعقیب دعوائیه حائل اولرلر ایسه اولوقت کیفیت عدلیه نظارتنه بیلدیرمک لازمدر .

بو مثللو مختلف دعوالرده اختلافی بر نقطه دها وارد اوده علامت ذرقه نظامنامه سنک تأثیراتیدر . علامت ذرقه دن طولانی تحدت ایدجک دعوالرده طرفین عثمانی عد اولنه رق منحصراً محاکم عثمانیه مراجعته مجبوردرلر .

دولتعلیه وضع ایتمیدی بعض نظامات اخیره استمالک نظامنامه سی ایله اجانبه اولجه ویرمش اولان امتیازات حقنده برطانی قسیدات تحدیدات وضع ایش و بو

صورتله امتیازات فاحشه نك ممكن مرتبه اوكنى آلىق ايسته مشدر . مثلا مطبوعات نظامنامه سنك وضعدن اول اجانب غزته نشر ايده مزدى . بو نظامنامه ايله اجانبه غزته يقارمق حق و يرلمش ايسه ده بوكا مقابل اجنبى غزته جيلريزك صورت مطلقه ده قوانين عثمانيه تبعى قانونه درج ايدمشدر . علامت فارقه نظامنامه سى ايله اجانبه تملك صناعى حق و يرلمشدر . فقط بوكا مقابل آنلك علامت فارقه دن طولايى عثمانى كى معامله كورمىنى استمكه دولت حق وارد . ايسته بو نظامنامه موجبجه اجنبى علامت فارقه دعواى محاكم عثمانيه رؤيت اوله جقدر فعالده بويه اولمى لازم در چونكه علامت فارقه دعواى ديكر لرينه مقبلى دكلدر . مثلا بر اجنيىك علامت فارقه سى بوراده تصديق اولنور . آنك اوزرينه آنك وضع ايتدىكى مارقىنى تملك شاهانده كيمسه استعمال ايده مز اجنبى علامت فارقه سى تصديق ايجون مراجعت ايتدىكى وقت شايد بعدا تصديق تقليد ايدن اولور ايسه دولت قانونيله منع ايتدرمك صلاحيتى حائر اولور . وبو سببدن محاكم عثمانيه مراجعت ايتمى اقضا ايدر . عكس حالده تصديقك حككى قلماز برده بويه دعوا رده ترچان قبوله مخذور يوقسه ده نظام مادامكه علامت فارقه دن طولايى عثمانى كى معامله كوره جقدر ديشدر . او حالده ترچانك وجودى لزومسدر . فقط سفارتلك نظامك بو فقره سنه اعتراض ايدرك يالكز منافى قبول ايله بوكا قارشو موضوع تكاليفى قبول ايتمه مشلدر و بر طرف عثمانى ايسه محكمه ده ترچانك حضورى ايسه مشلدر . دعوى اكر عثمانى علمبنده ايسه ترچان بولمخدن محاكم عثمانيه مراجعت حالده رؤيت اولنور . واعطا اولتان اعلام قانون عثمانى احكامنجه اجرا اولنور ايسه ده دعوى اجنبى علمبنده ايسه قونسو سخانده ترچان كوندردمكلى كى دعوى تعقيب ايديله ميه جكندن نظامك وضع ايتدىكى مكلفيت عقيم قالير ايسته بو سبيله علامت فارقه دعواى ايكى اجنبى ادرسنده اولور ايسه قونسو سخاندر رؤيت ايدىيور بو مسئله لر تماماً حل اولنماش ديكدر .

در دنجی بحث

قونسولسارك مواد عهديه ده حائز اولدقلرى حق حمايه نك

صورت و درجه اجراسى

تبعه اجنيه نك ساكن اولدقلرى محللرده بولتان قونسولسارك كندى دولترى تبعه لرینه حكومت محليه نژدنده ظهير اولمغه حقلى واردر كه بوكا Assistan e consulaire تعيين ايدرلر اولاً قونسولس كندى دولتك تبعه سنى حمايه ايدر . كرك ممالك آصليه اهالىسى اولسون كرك مستملكات اهالىسى بولنسون فقط بعض جهتلرله استنا تشكيل ایدن مستملكات اهالىسى واردر مثلاً فرانسه مستملكاتندن اولان جزايرك فرانسه اجزای ممالكندن اولدقنى دولته مصدق دكدرد. بوسيدن جزاير اهالىسى اوزرنده فرانسه قونسولسرينك حمايه سنى دولت قبول ائتمه مشدر [۱] فقط جزايرلى فرانسز بساپورطنى حائز اوله رق ممالك عثمانيه ككش ايسه آنى فرانسز كى تلقى ايدرز. چونكه بساپورطنى آلمقه فرانسه تابعيتى احرار ائتمش ديمكدرد جزائر حكومتك بساپورطيله كلنلر حقه ده تبعه محليه معامله سى اجرا اولنور . كذلك مصوع وزىلا اهالىسى ايتاليا تبعه سى عد ايدلمز تونس اهالىسى حقه ده دخى عىنى معامله جريان ايدر .

ثانياً بر قونسولس معاهدات ايجانجه قايتولا سيور امتيازاتى حائز اولان و فقط كندى قونسولسى بولنمدينى حسييله حمايه سى كنديسنه توديع ايدلمش ديكر اجنبي دولتك تبعه سنى حمايه ايدر. فقط بو خصوصه باب عالى به معلومات و يريك لازمدر .

ثالثاً قونسولسار معاهدات موجوده موجبنجه حمايه سى كنديلرينه توديع ايديلان ديكر اجنبي تبعه سنى كندى تبعه سى كى حمايه ايدر . مثلاً فلمنك دولتك

[۱] بو خصوصه فرانسه سفارتيله بر ائتلاف واقع اولمش در .

لوکسمبورغ اهلایسی آلمانیا، فرانسه نك اسوچره تبعه سی حمایه ایتملری کبی لوکسمبورغ ایله دولتیله نك بر معاهده سی یوق ایسه ده تبعه سی قلمنك قونسولسولرینك تحت حمایه سنده اوله رق قاپیتولاسیون امتیازاتندن استفاده ایدرلر .

رابعاً منافع اجنبیه یی محافظه واداریه مأمور اولان کیمسه لری دخی قونسولسولر حمایه ایدرلر . ولوکه منافع اجنبیه یی اداریه مأمور اولانلر عثمانی اولسون: بونک ایچون نظامنامه ده صراحت واردر. نظامنامه نك طقوزنجی ماده سنده « تبعه عثمانیه منافع اجنبیه یه مأمور اولورلر ایسه اوندن طولای قونسولسولرک حمایه سنده مظهر اولورلر واونلرک امتیازاتندن استفاده ایدرلر » مثلاً فرانسز اونیون حریق سیغورطه قومانیاسنك آجته سنده برعثمانی مأموری بولسه فرانسه قونسولوسی عندالایجاب آتی حمایه ایدر .

مثلاً قومانیه نك بر دعواسی اولوبده عثمانی آجته مأموری مدعی ویا مدعی علیه صفتیله بولنه جق اولسه ترجهان دخی حاضر بولنور فقط بوکبی مأمورلرک احوال شخصیه لرندن دولای قونسولسولرک حق حمایه لری یوقدر آنجق کندیلرینه مودوع اولان منافع نقطه نظرندن اجنبی کبی حمایه کورورلر. فقط شخصلری دائماً عثمانلدر بو حق حمایه بعض مملکتلرده ده ایلرییه کتورلمشدر. مثلاً فاسده منافع اجنبیه یی اداریه مأمور اولانلرک شخصلری دخی اجنبی عد اولنور .

خامساً : قونسولسولر برطاقم رهبان شرکترینی ده حمایه ایدرلر بعض احوالده برعثمانی رهبان اولور ویا رهبان شرکته داخل اولورسه اجنبی حق حمایه سندن استفاده ایدر .

سادساً : اجنبی مؤسسات مالیه ، علمیه دینه ، وخریه سی حمایه اجنبیه ده در. مثلاً برسفارتک توسطیله انشا اولنان کلیسا ، خسته خانه او سفارت طرفندن حمایه اولنور .

سابعاً : دولتیله تبعه سندن اجنبی خدماتنده استخدام اولنانلردر. بناء علیه عثمانی تبعه سی او خدمتده بولندجه اجنبی حکمنده در . بونلرده درت صفدر.

۱ — اجنبی قونسولسوخانه لرینک ترجهانلری

۲ — اجنبی قونسولسوخانه لرینک قواصلری

۳ - اجنبی مناسترلرینک متولیرلی

۴ - اجنبی مناسترلرینک ترجمانلری

بونلر حقیقه اجنبی صفتیه معامله اولتور . بونلر بعض رسمی مأموریتده بولندقلری ایچون برنظام مخصوص موجبجه منعی عد اولتورلر . فقط عائلهلری ینه عثمانلیدر . بوحایه نیک اساسی حکومتک اجنبیلره متعلق برطاقم معاملاتده وباخصوص معاملات عدلیهده قونسلوسلری توسط ایتمه سندن ایلری، کمشدر . حقوق حایه ینه متعلق مواد عهدیه ینه کلنجه :

فرانسه نیک (۱۱۵۳ هجری) و (۱۷۴۰ میلادی) تاریخی قایتولاسیوننک

(۲۳)نجی ماده سنده فرانجه تاجر و ترجمانلری وقونسلوسلری ممالک محروسه مده بیع و شرا ایدوب و تجارت و کفالت خصوصارنده وسائر امور شرعیه ده قاضی ینه واروب ثبت سجل ایتدیروب و یا حجت آلهلر . صوکره نزاع اولورسه حجت و سجله نظر اولتوب موجبیه عمل اولته ایدکیندن بری اولیوب مجرد شاهد زور اقامه ایدوب خلاف شرع شریف دعوی ایدرلر ایسه مادامکه قاضیلردن حجتلری اولیوب و یا خود سجلده مقید بولمیه آنک کچی تزویر ایتدیروپ خلاف شرع شریف دعوالری استماع اولمیه و بعض کیمسه لر بوکاده شتم ایلدیکنر دیو مجرد طلب و اخذ ایتوب خلاف شرع شریف رنجیده ایدرلر ایسه منع و رفع اولته بونلردن بری دین ایدنسه و یا خود بروجهاله متهم اولوب غیبت ایله آنک ایچون کفیل اولمیان آخردن کیمسه رنجیده اولتوب طوتلیه : ینه مذکور قایتولاسیونک (۲۶)نجی ماده سنده «فرانجه تجاریله برکیمسه نیک نزاعی اولسه قاضی ینه واردقده فرانجه لونک ترجمانلری حاضر بولنمز ایسه قاضی دعوالرینی استماع ایتیه اکر ترجمانلری مهم مصالحده ایسه کلنجه توقف اولته اما آنلر دخی تعلل ایدوب ترجمانمز حاضر دکلدردیو عوق ایتوب ترجمانلرین احضار ایلیه و اکر فرانجه لولرک بربرلیله نزاعلری اولسه ایچیلری وقونسلوسلری عادتلرنجه کوروب فصل ایدوب کمسنه مانع اولیه » ینه مذکور معاهده نیک (۴۱)نجی ماده سنده «فرانجه قونسلوسلری و آنلره تابع اولان رهبان و تجار طائفه سی و ترجمانلری ... درت بیسک آخچه دن زیاده اولان دعوالری دیوان هایوننده استماع اولتوب غیری یرده استماع اولمیه » (۶۵)نجی ماده سنده ده

« فرانچہ لودن ویا راقلری آلتندہ بولسا لردن بری قاتل اولوب ویاخود غیری
 برجرم ایدوب شریعت شریفه طرفندن رؤیت اولنق مراد اولندقدہ دولتعلیمه مک
 قضاة وضابطانی بوکونا اولان دعاوی بی بولندقلری محله ایلچیلرینک ویاخود
 قونسلوسلرینک ویا وکیللرینک مواجهه نرنده استماع وشرع شریفه ویدلرینه ویریلن
 عهدنامه هایونمه مغایر اولماق ایچون طرفیندن دقت ایله تفتیش و تفحص اولته »
 ینہ (۷۰) نجی مادهده طرف محاکمہ و دولتعلیم ضابطانی جانلرندن واهل
 عرف طائفه سندن فرانچہ لو اولانلرک ساکن اولدقلری خانیه بلاموجب
 جبراً دخول اولنیوب خانیه دخوله حاجت مس ایلدیکی حالده ایلچی وقونسلوس
 بولان لرلده آنلره اخبار و طرفلرندن معین اولان آدملرله اولدیفنی محله واریلوب
 بوخصوصده خلافتیه حرکت ایدن بولنورسه بعدالتحقیق تأدیب اوله لر .
 (۷۱) نجی مادهده : « فرانچہ تجاریه آخرک بیننده وقوعبولوب بر دفعه شرعله
 فصل وحسم و حجت اولنق مادهلرک ولایة وقضاة و سائر ضابطان طرفلرندن
 تکرار استماع و فصل اولنقی خصوصی بالدفعات واقع اولوب بوتقدیرجه اوکونا
 فصل اولتان دعوالرندن امتیتری اولدیغندن ماعدا بر محله فصل اولتان دعوانک
 ینہ اول محله خلافتیه حکم اولنورمش دیو آنها اولنقله بوجه محرر فرانچہ
 تجاریه آخرک بیننده ظهور ایدوب بر دفعه شرعله حکم و حجت اولنمش دعا
 اول محله کورلیوب و تکرار رؤیت اولنق استدعا اولنورسه فرانچہ ایلچیسنه
 اخبار اولنقمسزین و ایلچی مومی الپدن وقونسلوسدن ومدعی علیهدن جوابی
 و کیفیت احوالک سختی خبری کلکسزین ادعا ومدعی علیهی احضار ایچون
 امر شریف ویرلیوب ومباشر وچاوش دخی کوندرلیوب اوکونا خصوصی
 واعلام اولنغه وفا ایدہجک وقت تعیین اولنق جائز اوله و بوکونا دعوانک تکرار
 استماعی فرمان اولنورسه درعلیهده رؤیت وقطع وحسم اولنماسنه دقت ارنلوب
 بوبابده فرانچہ لویه تابع اولانلرک بالنفس کللری ویاخود یرلرینسه وکیل شرعی
 نصب ایللری جائز اوله »

(۷۲) نجی مادهده دولتعلیمه تابع اولانلر فرانچولو ایله دعوی صدندده
 اولدقلرنده مدعیلرک شرعه سندات و تمسکاتلری اولندقده دعوالری استماع
 اولنیه ظهور ایدن دعاوی ایچون جرح و صرف اولتان احضاریه و رسوم عادیه

دعواسی مشروع و ادعای صلاحیتی معلوم اولان کس نه دن احد واستیفا اولندیغی حالده دعویاه صلاحیتی اولمیان اشرا مقوله سی ایله بلامصرف ادعا و افترادن حالی اولمازلر دیو ایراد اولمغله فیما بعد ذکر اولنان خرج و مصرف بلاصلاحیت و بلاوجه شرعی دعوی ایدوب خلاف شرع حرکت و تعدییه جسارت ایدنه ک طرفندن احدواستیفا اولمغه رخصت ویرلمک جائز اولوب ولکن فرانجهلو و آنلره تابع اولانلرک و دولتعلیه مه تابع کیمسه لرده ورعایا سندن واقع اولان آله جقلری دعوی اولندقدده حکم اولنوب حاصل اولان آچه لرده خرج محکمه لری و کذا مباشریه و احضاریه لری دخی عهدنامه قدیمه موجبجه یوز غروشدده ایکیشر غروش آننوب زیاده طلب ایله رنجیده اولمیه لر .

فرانسه نك (۱۷۴۰) تاریخی معاهده نامه سنده مواد مذکورده ایله متحدالمال دها برحق ماددر واردر .

دایمارقه نك (۱۱۷۰) تاریخی معاهده نامه سنك اوتجی ماده سنده دایمارقهلو و آنلره تابع اولنلر بنسده متازعه ظهورنده دایمارقه ایلچیلری و یاخود قونسولساری دایمارقه لونك قاعده سی اوزره کوووب فیصل و یروب دولتعلیه نك قضاة و حکامی قارشایلر . دایمارقه تجاری حیثیت اینك ایچون ممالك محروسه ده مقیم دایمارقه قونسولساری جلب اولمایلر . وهرنه دعوالری اولورسه ایلچیلری معرفتیه آستانه سعادتده کوریه و منزبللری مهرلیوب تقیتش و تفحص اولمیه و دولتعلیه رعایا سیله دایمارقه لونك امور شرعیه لری وقوعنده ایلچیلری و یا قونسولساری و یا وکیللری معرفتیه و ترجمانلری وسطیتیه شرع ایله رؤیت اولنه دایمارقهلو و آنلره تابع اولانلری اهل اسلام و یاخود دولتعلیه رعایا سی شرعه احضار ایلدکلرنده ترجمانلردن بری و یا وکیللری موجود اولدقچه جواب اینكه جبر اولمیه و درت بیک آچه دن زیاده اولان دعوالری آستانه سعادتده کوریه و بیع شرایه و کفالتیه متعلق واستدانه اولسان آچه خصوصلرنده اهل اسلام و رعایای دولتعلیه دایمارقهلو و آکا تابع اولانلردن دعوی ایلدکلرنده حجت شرعیه و یاخود معمولیه سند اولدقچه زور شاهدلری استماع اولمیبوب جلب اولمیه و عزیمت اوزره اولان دایمارقه سفینه سی نزاع وقوعنده درعقب قونسولس و ترجمان معرفتیه فیصل و یریلوب بلاموجب تأخیر

وتوقیف اولغیه « ینه مذکور معاهده نامه نك اون برنجی ماده سنده » دایمارقه لونك بری ادای دینه قادر اولمایوب افلاسی ظهور و فرار و غیبت ایلدکده مادامکه کفالتی اولیه آخر دایمارقه لویه ادای دینی ایچون جبر اولغیه دایمارقه لونك بری متهم اولوب فرار ایدرسه آخر دایمارقه لو مادامکه کفالتی اولیه مؤاخذه ورنجیده اولغیه دایمارقه لونك ساکن اولدینی محله مقتول کیمسه نك لاشه سی ظهورنده مادامکه دایمارقه لو اوزرینه شرعاً برتهمت ثبوت بولیه اول محله یاخود اول حوالیده بولنان دایمارقه لو دم دیت طلیله رنجیده اولغیه »

پروسیانك (۱۷۱۴) معاهده نامه سنك بشنجی ماده سنده « پروسیا و آنلره تابع اولانلر بیننده منازعه ظهورنده پروسیا ایلچیلری و یاخود قونسولوسلری کندی قاعده لری اوزره فیصل و یروب مادامکه کندیلری بر مقتضای شرع شریف کورمکه طاباب اولیه لر دولتعلیه نك قضاة و حکامی البته بز کوریز دیه جبراً قاریشایه لر و مملک محروسه ده مقیم پروسیا قونسولوسلری حبس اولغیه و هر نه دعوالری اولورسه ایلچیلری معرفتیه آستانه سعادتده کوریه و منزلیلری مهرلیموب تفتیش و تفحص اولغیه و دولتعلیه رعایاسیه پروسیا لونك امور شرعیه لری وقوعنده ایلچیلری و یاخود قونسولوسلری ویا وکیللری معرفتیه ترجمانلری و ساطتیه شرعه رؤیت اولنه پروسیا لوی و آنلره تابع اولانلری اهل اسلام و یاخود دولت علیه رعایای شرعه احضار ایلدکلرند ترجمانلردن بری ویا وکیللری اولمدجه جواب ایلمکه جبر اولغیه و قونسولوسلرینك و ترجمانلرینك درت بیک آچهدن زیاده اولان دعوالری آستانه سعادتده کوریه و بیع و شرایه کفالته متعلق و استدانه اولان آچه خصوصلرند اهل اسلام و رعایای دولتعلیه پروسیا لو و آنلره تابع اولانلردن دعوی ایلدکلرند حجت شرعیه و یاخود معمولیه سند اولمدجه زور شاهدرلی استماع اولغیه و عزیمت اوزره اولان پروسیا سفینه سی نزاع وقوعنده درعقب قونسولوس و ترجمان معرفتیه فیصل ویرلوب بلا موجب توقیف اولغیه و پروسیا لودن بری مدیون ویا متهم اولوب فرار ایلمسه آخر پروسیا لو مادامکه کفالتی اولیه مؤاخذه ورنجیده اولغیه پروسیا لو ساکن اولدینی محله مقتول کیمسه نك لاشه سی ظهورنده پروسیا ل اوزرینه شرعاً برتهمت ثبوت بولمدجه دم و دیت طلیله رنجیده اولغیه »

ساردونیانک (۱۲۳۹) تاریخی قایتولاسیونک (۸) نجی ماده سنده ساردونیا تبسمی بیننده ظهور ایدن دعاوی و منازعات ایلچی و یاخود قونسولوسلری معرفتیه رؤیت اولتوب اگر دولتیله تبعه و رعایاسیله ساردونیا رعایاسی بیننده نزاع و دعوی واقع اولور ایسه ترجمانی حاضر اولدینی حالده شرعیه کوریلوب درت بیک آخه دن زیاده یه رسیده اولان دعوای آستانه سعادتیه حواله قیله رق مقتضای شرع شریف اوزره رؤیت اوله » ینه مذکور قایتولاسیونک طقوزنجی ماده سنده « ممالک محروسه یه کلوب کیدن ساردونیالیلر کندی حاللرنده تجارتیه مشغول اولوب برکونا تهتمت و قباحترلی محقق اولمدیقه حکام و ضابطان و سائر طرفلرندن بلا موجب دخل و تعرض اولغایوب و تهمتلری وقوعنده سائر مستأمنات حقلرنده معامله اولدینی وجهله ایلچیلری و قونسولسارینک انضمام معرفتیه اقتضای تأویللری اجرا اوله . »

اسوچک (۱۱۴۷) تاریخی قایتولاسیونک (۶) نجی ماده سنده « اسوچلو و آکا تابع اولانلرک دعوی و خصوصیتلری و سائر امور شرعیه لری اولدقده ترجمانلری ویا وکیللری موجود اولمدیقه حکام دعوای استماع و فصل ایله لر . و درت بیک آخه دن زیاده اولان دعوای آستانه سعادتیه استماع اولتوب غیری یرلرده استماع اولمیه اسوچلونک بربرلیله نزاعلری اولدقده ایلچیلری و قونسولوسلری کوروب قاضیلر و سائر ضابط قوللرم قارشیایوب دائمی عادت و آیینلری اوزره قطع و فصل ایله لر . واسوچلونک بری مدیون ویا کفیل اولوب فرار ایدرسه ویا مفلس اولورسه دین مدیوندن طلب اولغایوب مدعینک یدنده حجت شرعیه ویا مهور تمسک و سائر سندات معتبره ایله کفیل اولمیه حقی آخر کمنه طوتوب دین مذبور آتدن طلب ورنجیده اولمیه »

مذکور معاهده نامه نک (۷) نجی ماده سنده اسوچلو و آکا تابع اولان یرلرک بازرگانلری و آدمیلری و ترجمانلری و سمسارلرینک ممالک محروسه مده بیع و شرا و ویزه سی و کفالت و تجارت خصوصیلری و سائر امور شرعیه لری واقع اولدقده مرادلری اولورسه قاضیه واروب ثبت سجل ایتدیروب حجت آله لر بعده نزاع اولورسه حجت و سجله نظر ایدوب دعوای حجتیه موافق ایسه

موجب حجت شرعیه ایله عمل اولنه و مادامکه قضاتدن حجتلری اولیوب مجرد شاهد زور اقامه ایتمهکه دعوالری استماع اولنمیوب دائماً حجت شرعیه اقتضاسنجه اجرای حق اولنه »

ینه مذکور معاهده نامه نك (۸) نجی ماده سنده « بعض كمنه لر اسوچولویه بزه شتم ایتدیکمز دیو و یاخود آخر بر بهانه ایله اوزرلرینه دعوی و شاهد اقامه ایتك مراد ایلدکلرنده او مقوله دعوی و نزاع قونسلوسلری و ترجمانلری واقع اولدقجه رؤیت اولنمیوب خلاف شرع تعدی ایتدیرلمیه و آنلر دخی ایلمچی و قونسلوسلری طرفلرندن تنیه اولنه که خلاف شرع كمنه یه شتم ایتیه لر ایدن اولورسه ایلمچی و قونسلوسلری طرفندن تأدیب اولنه لر واسوچلودن بری برجرم ایله متهم اولوب فرار ایدرسه آنك ایچون کفالتسز آخر كمنه طوتولوب رنجیده اولنیه واسوچ طائفه سنك ساکن اولدقلری و بولندقلری محله ده برکمنه مقتول اولسه مادامکه اسوچلو اوزرینه شرعاً برتهمت ثبوت بولمیه اول محله و یا اول حوالیده بولان اسوچلولر رنجیده و دم دیت تکلیف ایله رنجیده اولنیه » و ۱۲۵۴ تاریخده بلچیقاً حکومتی ایله منعقد معاهده نك (۸) نجی ماده سنده

« دولتلیه تبعه سی ایله بلچیقاً تبعه سی بیننده نزاع و دعوی و قوعنده ترجمانی حاضر اولدقجه دعوالری استماع و فصل اولنمیوب بشیوز غر و شدن زیاده یه بالغ اولان دعوالری باب عالی یه حواله اولنه رق حق و عدل اوزره رؤیت اولنه و بلچیقاً تبعه سی کندی حاللرنده عرض و ادب و کار و کسب و تجارتلریله مشغول اولدقجه هیچ بروقتده حکام و ضابطان مملکت طرفندن دخل و تعرض و حبس اولنمیوب تهمت و قباحتلری متحقق اولدقده سائر مستأمنات حقلرنده معامله اولندیغی و جهله ایلمچی و مصلحت کلدار و قونسلوس و قونسلوس وکیللری معرفتیه متهملرک تأدینیه مبادرت قلنه » متهملری قونسلوس و ایلمچی دکل محاکم عثمانیه تأدیب ایدر ایشته اکثر معاهده نامه لرده بویه خطالر چوقدر .

انکلتره دولتیله (۱۰۸۶) تاریخده عقد اولان معاهده نامه نك (۸) نجی ماده سنده انکلتره لونك بری مدیون و یا کفیل اولوب فرار ایدرلر ایه و یا مفلس اولور ایه دین بورجلودن طلب اولنوب الدمه مدعینك حجت شرعیه ایله کفیل اولیه جق آخر كمنه طوتیه دین مزبور آخردن طلب اولنیه »

مذکور معاهده نامه نك طقوزنجي ماده سنده « وانكتره لو و آكا تابع اولان يرلك بازركانلري و آدملري و ترجمانلري و سمسارلريله ممالك محروسه ده بيع و شرا و ويزه سي و تجارت و كفالت خصوصلري و سائر امور شرعيه لري واقع اولدقده مرادلري اولور ايسه قاضي به واروب ثبت سجل ايتديروب حجت آلهل بعده نزاع اولورسه حجت و سجله نظر اولتوب دعوالري حجت موافق ايسه موجب حجت شرعيه ايله عمل اولنه مادامكه قضاندن حجتلري اولتوب مجرد شاهد زور اقامه ايتمكه دعوالري استماع اولتوب دائما حجت شرعيه مقتضاسنجه اجراي حق اولنه »

مذکور معاهده نامه نك اوجنجي ماده سنده و بعض كيمسه لر انكتره لويه بزه شتم ايتديكيز ديو افترا ايدرلر ايسه زور ايله اقامه ايتدكلري شهود حكام حضورنده استماع اولتوب انكتره ايلچيلرينه خبر اولتوب آنلرك معرفتيله كوريلوب هر زمان صحابت اولنه لر و دخی انكتره لودن بري متهم اولوب و يا خود فرار ايدرلر ايسه آنك ايچون كفالتسز آخر كمسنه طوتيلوب رنجيده اولميه « (۱۱) نجی ماده سنده « وانكتره لو و آكا تابع اولانلرك دعوى و خصوصلري و سائر امور شرعيه لري اولدقده ترجمانلري و يا وكيللري حاضر اولدقده حكام دعوالرك فصل و استماع ايله لر و انكتره لولرك بربريله نزاعلري اولدقده ايلچيلري و قونسلولري كوروب قاضيلر و سائر ضابطان قارشايوب دائما آيين و عادتلري اوزره فصل و قطع نزاع ايله لر »

(۱۵) نجی ماده سنده « انكتره لو و آكا تابع اولانلرك برخصوصي و سائر امور شرعيه لري واقع اولدقده ايلچيلري و يا قونسلولساري و يا ترجمانلري حاضر اولدقده حكام فصل و استماع ايتوب و درت بيك آچه دن زياده اولان دعوالري آستانه سعادتده استماع اولتوب غيري يرلرده استماع اولميه »

(۲۴) نجی ماده سنده « وانكتره ايلچيلري تأجرلرينك حمايت اولفق ايچون ممالك محروسه ده نصب و تعيين ايلدكلري قونسلولساري اصلا حبس اولتوب كندولرين آرامايه لر و رفع اولميه لر. و هر نه مقوله دعوالري اولور ايسه سده سعادتده عرض اولتوب انكتره ايلچيلري جوابن ويره لر »

(۴۲) نجی ماده سنده : « وانكتره لودن وانكتره باراغی آلتنده يورويانلردن

بری قان و سائر قباحه ایدوب و سائر امر شرعی واقع اولدقده ممالک محروسه ده اولان حکام ایاجیلری قونسلوسلری معاً حاضر اولدقجه دعوالری استماع ایتیوب ایلیجیلری قونسلوسلری معرفتیه معاً کوروب یالکنز کورمکه خلاف شرع شریف و مغسایر عهدنامه هایون رنجیده اولمیه لر « دیه مصر حیدر . اشبو ماده نك عبادت سی معنای اخلاص اتمکله برابر سوء تفسیره مساعددر . بونکده سببی معاً سوزیدر بونک ایچون انکلیز ایلیجیلری اختلاف چیقاریورلر اکر دعوا ده ترجمانک رأیی رأی حاکمه مشترک دکلسه حکم اولنه ماز دیورلر حالبوکه وقتیه باجمله دعاوی محاکمه شرعی ده یالکنز حاکم شرع طرفدن رؤیت اولنه رق حکم اولنوردی مذاکره جریان اتمک احتمالی یوقدی بناء علیه انای مذاکره ده ترجمانک بولمسنه محل یوقدی . اساساً ترجمانک قبولی اجانبک لسان محلی بیلمه مسندن ایلری کلسدر . ترجمان اجنبینک عادتاً آووقاتی کبی ایدی برده درت بیک آقچه زیاده اولان دعوالر دیوان هایونده کوراسون دینور . الیوم بو کبی دعاوی طشره تجارت محکمه لرنده ده رؤیت اولنور . اکر درت بیک آقچه دن زیاده اولان اجانب دعوالری استانبولده کوریله جک اولسه بونک موجب اوله جنی مشکلات اجنبیلرجه ناقابل اقتحامدر .

برده بر ماده ده اجنبی اعلاملرندن یوزده ایکی خرج آله جنی تصریح ایدیورکه الیوم بو مقدار خرج آله گلکده در .

حقوق حمایه نی مشعر اولان مواد عهدیه جمله مسندن اولمق اوزره پورتکیز حکومتک (۱۲۵۹) تاریخلی معاهده نامه سنک (۸) نجی ماده سنده دولتیله تبعه سیله پورتکیز تبعه سی بیننده نزاع و دعوی وقوعنده ترجمانی حاضر اولدقجه دعوالری استماع و فصل اولنمیوب بشیوزغروشدن زیاده یه بالغ اولان دعوالری باب عالی یه حواله اولنه رق حق و عدل اوزره رؤیت اولنه و پورتکیز تبعه سی کندی حاللرنده عرض و ادب و کار و کسب و تجارتلریله مشغول اولدقجه هیچ بر وقته حکم و ضابطان مملکت طرفلرندن دخل و تعرض و حبس اولنمیوب تهمت و قباحتری محق اولدقده سائر مستأمنان حقلرنده معامله اولندیغی وجهله ایاجی و مصلحتکدار قونسلوس و قونسلوس وکیللری معرفتیه متهملرک تأدینه مبادرت قلنه « بو ماده باب عالیده کوریله جک دعوالرک حد اصغرخی بشیوز

غروشه تزیل ایلشدر . بو معاهده بلچیکا و آمریقانک معهود معاهده لرینه مشابه ایسه ده بوندن اوپله بر اختلاف چیقمامشدر .

[۱۲۵۵ هجری] و [۱۸۳۰ میلادی] تاریخی عقد اولتان آمریقا معاهده نامه سنک موجب اختلاف اولان ماده سی :

ماده (۴) : دولتیله تبعه ورعاسیله آمریقا دولتی تبعه سی بیننده نزاع و دعوی و قوعنده ترجمانی حاضر اولدینی حالده استماع و فصل اولنایوب بشیوز غروشدن زیاده به رسیده اولان دعوای آستانیه حواله ایله حق وعدل اوزره رؤیت اولنه و آمریقا تبعه سی کندی حاللرنده تجارتلریله مشغول اولوب برکونا تهمت و قباحتلری اولدقجه بلاموجب دخل و تعرض اولنایوب تهمتلری و قوعنده دخی حکام و ضابطان طرفلرندن حبس اولنایه رق سائر مستأمنان حقلرنده معامله اولدینی وجهله ایلمی و قونسلوسلری معرفتیله اقتضای تأدیبلری اجرا اولنه »

آوستریا دولتیله (۱۱۳۰) تاریخنده عقد اولتان پسارونچجه معاهده نامه سنک بشنچی ماده سنک برفقره سننده « روما ایمپراطورینه [آوستریا ایمپراطوری دیمکدر] تابع اولان قونسلوس و ترجمانلری و اتباعی و سائر تجاری ممالک محروسه مده بیع و شرا و تجارت و کفالت و سائر امور و خصوصلری اولدقده قاضیه و ازوب ثبت سجل ایستدروب و حجت و معمول به تمسک آلهلر صکره نزاع اولورسه حجت و تمسک و سجله نظر اولنوب موجب شرعیسی ایله عمل اولنه و والی مملکت و مسلم و وویواده دعوا کیز و اردر سزی حبس ایستدیررز بروجهله تعدی ایتمهلر . مجلس شرعه احضارلری اقتضا ایتمکده قونسلوس و یا خود ترجمانلری معرفتیله احضار اولنلر و حبسلری اقتضا ایلمکده قونسلوس یا خود ترجمانلری حبس ایلمهلر . و بونلردن برنده آخر کسنه نک آله جنی ظهور ایتمکده ضابطلری معرفتیله شرعه مدیوندن تحصیل اولنوب آخر کسنه دن طلب اولنیه و دولت چاساریه طرفندن وضع و تعیین اولتان قونسلوس وکیللری و ترجمانلری و سائر اتباعی و تجاری ساکن اولدقلری محله معتاد اوزره آیینلرک اجرا و آیینلری اجرا سننده ملل سائر دنک کلوب کیمه لرینه مسامعت اولنیه و دولت چاساریه طرفندن تعیین اولتان قونسلوس وکیللری و یا ترجمانلری و یا اتباعندن و یا تجارندن بریه بر آخر کیمه سنک دعواسی

ظهور ایله اوجیک آچمه دن زیاده اولان دعوالری کنسار محکمه لرده
استماع اولغیوب اگر تجار مسفورک بربریه نزاغلری ظهور ایدرسه قونسلوسلری
کندی عاتلرنجه دیکلیه کمسه مانع اولیه و کیتکه اماده اولان سفیه لرنده بولتان
تجارک بربریه آخرک دعوی و نزاعی ظهور ایلدکده مجرد دعوی مذکور ایچون
سفینه مرقومه یولدن آلیقونلیوب قونسلوسلری معرفتیه عجله دعوایه فیصل
ویریه و تجار مسفوردن برینک محکمه یه احضاری اقتضا ایلسه ترجمانلری حاضر
اولما یخه احضار اولغیه و جاساره تابع تجار هر نه محله واردرلر سه کرک والی
وقضا و کرک سائر مصلحتگذارلر طرفدن هدییه مطالبه سیله ریجیده اولغیه لر
بوماده ده دیگر مواد عهدیه دن ده قوتلیدر . چونکه دیکر لرنده اونلرک
(معرفتیه) حبس اولونسون دینلیور واجنیلرده آنلر طرفدن حبس اولنه جقدر .
دییه ادعا ایدیورلر . حالوکه (لقه) معرفت بیلک دیمکدر . او حالده اونلرک
معرفتی دیمک اونلرک معلوماتیه و بلیکده آنلرک واسطیه دیمکدر . فقط آوستریا
معاهده نامه سنک صراحتی بوترددی ازاله ایلدی حتی دولتیله صوک زمانلره قدر
آوستریا تبعه منی حبس ایده میوردی . فقط آوستریا حکومتی بوندن واز
کچمشد . دیگر دولتلرکده بو حق قلاماش دیمکدر .

روسیه نک (۱۱۹۷) تاریخی معاهده نامه سنک (۹) نجی ماده سنده روسیه
تجاری و ترجمانلری و قونسلوسلری دولتیله رعایا سیله بیع و شرا و تجارت
و کفالت و سائر امور شرعیلری واقع اولدقه قضیه واروب تحریر اموالهلرینی
ترتیب و تسجیل ایدوب بعده بر نزاع اولور ایسه مقتضاسی تتبع ایله بوکونا منازع
فیه اولان خصوصلر فصل اولنه لر بنابرین بوکونا دلائل و سندات شرعیه سی
اولیان بر کمسه روسیه رعایا سندن برینک علیینه بر دعوایه مقصدی اولور ایسه آنجق
شاهد زور اقامه سیله اولان بوکونا تزویرات تجویز اولغیوب حقه مغایر ادعایلی
استماع اولغیه لر .

کذلک اگر بر کمسه انچه جلب ایتک سودا سیله روسیه رعایا سندن برینک
اوزرینه شتم ابتدی دیو شکایت ایدرسه روسیه رعایا سی اوزرینه بوکونا
اسنادات و تکدیراتک تصدیسی منع اولنه و اگر دیون و یا آخر تهمتی سیبیه غائب
اولور ایسه بو خصوصده بیکناه اولوب کفیل اولیان آخر بر روسیه رعایا سانه

و جهاً من الوجوه تعرض و بر درلو رنجیده ایتدیرلیسه و دولت علیه ممالککنده تجارت ایدن روسیه رعایاسنک امنیتی ایچون هر نهکی بو مادهده قرار بولش ایسه بالمساوات روسیه دولتی طرفدن روسیه دیارنده تجارت ایدن دولتعلیه رعایاسی حقد مرعی طوتلوب اجرای تجارتلرند هر درلو اندفاعیچون امر تجارت دائر روسیه رعایاسیله واقع اولان مقاوله لری و تعهدات سائر لری تسجیل اولتوب بینلرنده وقوع بوله حق نزاع لری فصل و دفع اولته لر .

(۶۳) نجی مادهسند ممالک عثمانیه ده تجارت ایدن روسیه لولره دائر بویه جه قرار ویرلمشدرکه اگر روسیه تجارتدن بریله نزاع واقع اولوب بویابده قاضیه شکایت اولتور ایسه قاضی روسیه ترجمانی حاضر اولمدیقه دعوائی استماع ایلیمه واکر ترجمانلری آخر بر مهم ایشده مشغول بولتورسه کئنجیه ده تک تأخیر اولته و روسیه رعایالری دخی ترجمانلری حاضر دکلدر وسیله سنی سؤ استعمال ایتوب بلا تأخیر حضور مشرعه احضار ایلیمه لر .

واکر روسیه رعایالری نک بربری بیننده منازعه واقع اولورسه دولتعلیه ده تعلیم اولان ایلچیلری و یاخود قونسولوسلری دعوالریخی کوروب روسیه نک قوانین و قواعدی اوزره فصل و مقتضائی حکم ایلیمه هیج بر کمسنه دن بر درلو ممانعت و مخالفت اولیمه .

(۶۴) نجی مادهسند درت بیک آچقندن زیاده دعوالر درعلیه ده استماع اولتوب آخر یرده استماع اولیمه لر .

(۶۷) نجی مادهسندن دولتعلیه نک محکمه آدم لری ضابطان و سائر لر بر روسیه رعایاسندن مسکون اولان بر خانه جه جبراً دخول ایلیمه لر بر حاجت عظیمه مس ایدرسه مقدم روسیه ایلچیسنه و یاخود قونسولوس بولان محللرده قونسولوسه خبر ویریلوب بعده طرفلرندن بوخصوصه تعیین اولته حق آدم لریله محانه واریله واکر بونک خلافی واقع اولورسه خلاقه حرکت ایدنلری قوانینک شدتی مقتضاسیجه تأدیب اولملریخی دولتعلیه تعهد ایدر .

(۶۸) نجی مادهسند « روسیه رعایاسیله سائر آدم لری بیننده اولان دعوالر بردفعه شرعاً فصل و حجت ایله قطع اولندقدنصرکه تکراراً استماعی جائز اولیمه واکر بردفعه دخی تفحص اولتمق اقتضایدرسه روسیه ایلچیسنه خبر ویرمکسزین

ویاخود قونسلوسک طرفندن ماده‌نک اطرافیه تفصیل و بیانی کلکسزین مدعی و مدعی علیه اولانلرک حضور شرعه وارملری تجویز اولغیوب اخذینه دخی چاووش و مباشر کوندرلیه و بوبابده ماده‌نک اطرافیه و قوفی تحصیل ایتمه کندولرینه برمدت کافیه و یریه واکر بر دفعه فصل اولمش دعوی تکراراً استماع بیورملق واقع اولورسه برغیری یرده کورلیوب آنحق دیوان عالیده کورلمک اوزره مساوله اولندی بوتقدیرجه روسیه رعایالری و آنلره متعلق اولانلر اصالة حضور شرعه واروب و یاخود وکیل شرعیلرینی کوندرملر و دولت علیه رعایالری روسیه رعایاسی اوزرینه دعوی ایدرسه مادامکه یدلرنده معمول به سندان و یاخود حکام طرفندن اعلاملری اولمدقه استماع اولغیهلر. «
(۷۳) نجی ماده « روسیه رعایالری بولندیغی محللرده قتل واقع اولور ایسه اوزرلرینه ثابت ایتمه بر دلیل اولدیغی صورته بوبابده استتلاق ایله بردرلو تکدیر اولغیوب جریحه مطالبه سیله رنجیده اولغیهلر. »

(۷۴) نجی ماده « روسیه رعایاسندن بری و یاخود روسیه حامیه سنده اولان برکمنه قتل و یا آخر برتهمت ایدوب مملکتک ضابطه اخبار اولدقدقه دولتیله تک قضیلری و سار ضابطانی بو کونا ماده‌لری آنحق قونسلوسک و یاخود ایلچی هر زرده ایسه لر طرفلرندن بو خصوصه مأمور اولسان آدمالری تک مواجهه سنده کورملر و بو کونا وقوعاتک وقوعنده کاملاً و تماماً عدالت رعایت اولغی ایچون متعهدینک یکدیگرندن مطلوبدرکه ماده‌نک تفحص و فصلنه مساواته احتیاط و دقت اولمشنه اتباهله نظارت ایله لر. »
دیگر دولتلرک معاهده نامه لرنده اشبو ماده‌لره مشابه دهاک چوق ماده‌لر واردلر.

اختلافات موجوده دن بریده قونسلوسلر محاکم عثمانیه ده محاکمه اولغوب اولغیامسی مسئله سیدر. دولتیله جه قونسلوسلر محاکم عثمانیه ده محاکمه اولغی بیلر ایسه ده بونی سفارتلر قبول ایتبورلر. فعلاً محاکمه اجرایی ممکن اولبور چونکه سفارتلر ترجمان کوندرمیورلر. او حالده محکمه‌نک عدم دوامی طبعیدر. مع مافیه قونسلوسلرک بعض حقوق دعوالرینه باقادیغی واردلر. بعضاًده خفیف جزایی مستلزم فعللرندن دولانی ویریلن محکومیت قرارلری اجرا اولمش

ایسه ده ینه محاکمه اولمق خصوصنی قبول ایتمورلر فقط معاهداتده قونسولوس
وترجمانلر تبعه هر حکمده سیان طوئشدر . ایشه بونقطه نظر دن قونسولسلر
دخی تبعه اجنبیه کی محاکم عثمانیه ده محاکمه اولنه بیلملیدر .

عهدود اقتضاسیجه قونسولسلرک دعوالری دیوان هایونده کوریه جکی محققدر .
بوکا قارشو سفارتلر دیوان هایون یرینه هانکی مقام قائم اولدیغنی وبصورته
تشکیلات اخیره ایله وجوده کلن دوائر حاضره عدلیه نک قونسولسلری محاکمه
ایده جک بر دوائر اولدیغنی درمیان ایدرک قونسولسلرک حق محاکمه سنک
بالضرور کنیدلرینه عودت ایتدیکنی ادعا ایدیورلر . حالبوکه دیوان هایون
یرینه تبعه اجنبیه حفنده اولدیغنی کی محاکم عدلیه قائم اولمشدر ، حتی تشکیلات
اخیره اوزرینه اصول محاکمات قوانینی سفارتلره تبلیغ اولندیغنی وقت
قونسولسلرک استقا اصولی درمیان ایتملری لازم ایدی . برده آمریقا
حکومتی دیگر بر مسئله چیقارمشدر . آمریقا معاهده نامه سنک بر ماده سنده
« تهمتری وقوعنده حکام وضابطان طرفلرندن حبس اولغیه ذوق سائر
مستأنات حقارنده معامله اولندیغنی وجهله ایلچی وقونسولسلری معرفیه
تأدیبلری اجرا اولنه » دینلمشدر . آمریقا بوفقره دن بوکی متهملرک تأدیب
وحبس کنیدلرینه نایه اولدیغنی ادعا ایدیور حالبوکه بوتفسیر دوغری دکلدرد .
باخصوس معاهدته نک عقدی زماننده آمریقا انکتره دن یکی آیرلش اوچ درت
میلیون نفوسلی بر حکومتدی . بناء علیه دولتک آمریقانه دیگر حکومتلر دن فضله
بر امتیاز ویرمسی بک بعیددر . حتی بومسئله نک صورت آویه سنی بولق ایچون
آمریقا سفیرلر دن بری حکومت سنیه ایله مذاکره ایدرک تنظیم ایتدیگری
پروتوقول حالا مسکوت عنه قالمشدر اکر امریقایلیدن بریسی بورادن برجرم
ایشلیه جک اولورسه درحال سفارتخانه واسطه سیله مملکته طرد ایدلور چونکه
اوکی مجرمک آمریقا قونسولسخانه سنده محاکمه اولمنسه بزراضی دکلز .
ممالک عثمانیه ده آمریقا تبعه سی آزبولندیغنی ایچون بوخصوصده پک اوقدر
مشکلات ظهور ایتمه مشدر .

معاهدات عتیقه دن مطرد برقاعده چیقارمق ممکن اولمدیغندن بوخصوصده

بر تعامل حصوله گشدر . و دولتی ایله سفارت طرفدن قبول اولان بوتعامل نه دولت طرفدن تحدید ونده سفارت طرفدن توسیعی جهته کیدیلور .
 بوتعامل اقتضاسندن اوله رق امور جزائی امور حقوقیه و تجاریه حقنده کی امتیازاته کلام :

- ۱ -

اجابك مصونیت شخصیه لری

معاهدات عتیقه ده اجنبیلر حقنده « کندی حاللرنده تجارتلریله کار و کسبلریله مشغول ایکن بلا موجب دخل و تعرض اولمیه » دیلمشدر . شو حالده اجنبیلر حقنده مصونیت شخصیه قاعده سی قونولمشدر . بو فقره بی درج ایتمکدن مقصد و قیله اولدنی کی طشرلرده ضابطان و دره بکلرک اجنبیلری بلا سبب توقیف ایتمه لری ایچوندر . زمانم زده ایسه تنظیم اولسان نظامات بومصونیت شخصیه قاعده بی کاملاً کافیلر . بو خصوصده اجاب ایله تبعه محلیه مساویدر . فقط بومصونیت شخصیه مرتکب جرم اولمیلارله مخصوصدر .
 اولاً : جرم مشهود حالنده ضابطه عدلیه اجابی تحت توقیفه آلابیلور . بو کی احوالده نادر آ بعض قونسولوسلر تعلل ایدیورلر ممالک شاهانه ده جرم ارتکاب ایدن اجنبی بی توقیف لازمدر . فقط او اجنبینک قونسولوسنه ده خبر ویرلمیلیر . اگر جرم ایشلین اجنبینک محاکمه سی محاکم عثمانیه عائد دکاسه توقیفخانه دن قونسولوسه تسلیم اولتور . اگر جرم دیگر بر اجنبی یاخود عثمانی حقنده ایسه عثمانی توقیفخانه سنده محافظه اولتور . مع مافی جرم مشهود حالنده حال موقوفیتده بولندیرمق جنحه و جنایاته مخصوصدر و بو کی جرائمده اصول محاکمات جزائیته نک وضع ایتمکی قیود و شروط داخلنده تخلیه سیلده ممکندر . کذلک مستطابق جریان تحقیقاته کوره موقت و غیر موقت توقیف مذکره سی دخی ویرمیلور . برده توقیفی موجب اولان حال محاکم عثمانیه نک صلاحیتی داخلنده دکاسه موقوفی قونسولوسه تسلیم ایتمک لازمدر .

جرائم مشهوده نك غير پسندده ايسه نظر قانونده توقيف اشخاص مناسب كورلمه مشدر . چونكه هر حالده فاعلنه مجرميت اسناد اولنه ماز . ايشته اخبار اوزرينه اولان جرائمده ضابطه عدليه مأمورلری طرفدن اجرا اولنان تحقیقات نتیجه پسندده اكر توقيف لازم ايسه مستطوق طرفدن موقت توقيف مذكوره سی ویرلور . الحاصل حقلرنده تبعه کبی معامله اولتور . فقط بوكی احوالده انای تحقیقاتده تعاملأ ترجمانك حضوری شرطدر . عهدده یا اکثر محاکمهده قاضی حضورنده ترجمانك بولمسنه دائر صراحت موجود ايسهده عهدك شو حکمی بالآخره تحقیقات ومحاکماتك هر درجه سنه تشمیل ایدلمشدر . ديمك كه اجنيسنك تحقیقاتنه مباشرت اولندينی کبی ترجمانك حضوری ایچون اولاقونسلوسخانهیه معلومات ویرمك قونسلوسلركده تحقیقاته اشتراكی لازمدر . برده توقيف اوله جق اجنيسنك دلائل جرمیه دن اوله رق بعض اوراق وسنداتی الده ايتك وبوصورتله آثار جرمی تحری ايتك ایچون اقامتگاهه کيرمك لزومی حاصل اولدينی کبی قونسلوسه خبر ویرمك لازمدر برده مصونیت شخصیهیه متعلق مسائلدن اولمق اوزره اجانبك ممالك شاهانه دن طرد وتبعیدی جائزدر . اقامتلرنده مضرت حس اولنان مظنة سوء وسابقه لی بولنانلرك طرد وتبعیدن قونسلوسك معلوماتی ومحل تبعيدك تعیننده اشتراكی اولمق لازمدر . معافیه بوخصوصی غایت نازك بر مسئله اولديغدن هر حالده احتیاطله حرکت اولمق اقتضا ایدر .

— ۲ —

مأمورین دولتعلیه نك اجانبك اقامتگاهلرینه صورت

دخولی و بوبابده کی تأمینات قانونیه

معاملات جزائییه نك بر درجه سی ده اقامتگاهه دخول مسئله سیدر . بر جرم وقوعنده برکړه مظنونك، شهودك استجوابی وعندالایجاب توقیفی اجرا اولتور .

صکره ایجاب ایدرسه اقامتگاهنده تخریات اجرا اولتور . بو مسئلهیه دائر
عهدده کی مواد ظاهر در وبتون بوموادک خلاصه سی مأمورین دولتک اجانبک
اقامتگاهنه آنجق ترجمان ویا قونسولوسخانهک سائر آدملرندن برینک حضوریه
کیده بیلجهکلری حقنه در . فقط بو حکم عهدیی تعدیل و تغییر ایدن برفقره
واردر اوده فرانسیز معاهده نامه سنده مندرج بولنان شوققره در « اما آنلردخی
تعلل ایدوب ترجمانز حاضر دکلدر دیو عوق ایتیموب ترجمانلرین احضار ایلیمه »
بناء علیه بر اجنبینک اقامتگاهنه دخول ایچون حکومت محلیه قونسولوسخانهیه
خبر ویردییکی وقت در حال ترجمان ویا قواص کوندرملیدر . زیرا قواص ویا
ترجمانک تأخر ورودی مجرمی توقیف ویا خود اقامتگاهنه دخول اقتضا ایتدییکی
تقدیرده اوراده قونسولوس بولنیز ایسه نه یایمق ایجاب ایدر . کرچه معاهدات
سابقهیه کوره اقامتگاهنه دخول ایجاب ایدن محلدن بش کون مسافهده قونسولوس
وار ایسه آکا حکومت طرقدن خبر ویریلهرک قونسولوسخانهک آدمی کلدکدن
صوکره اقامتگاهنه کیریلجهکلدر . فقط ایجاب طبیعت بو حکمی متروک براقشدر .
زیرا محل جرمدن بش کون مسافهده بولنان قونسولوسه خبر کوندریلوبده آنک
آدمی محل جریمه کلنجهیه قدر اون اون بش کون لازمدر . تأثیرات هواثیهک
حیولتیه عزمیت وعودتک ده از یاده امتدادی ده مأمور اولدیفندن قونسولوسک
آدمی بلکده اون بش کوندن زیادهده کله مزحالبوکه بومدنده آثار جریمه کاملاً
امحا اولتور بناء علیه عهدک بوماده سی ساقط الحکم اولمشدر .

دائماً ممالک شاهانهده اجانبک استملاکنه دائر اولان پروتوقوله اقامتگاهنه
دخول جهتی کمال ایدر ایکی فقره واردر فقره لردن برنده « ممالک عثمانیهده
متمکن اولانلرک مسکنی دخل و تعرضدن بری اولوب صاحبنت رضایی
اولمق سزین ویا خود حکومتدن ویریلن امر اوزرینه رخصت لازمه یی حائر
برضا بط ویا بر مأمور بولنق سزین درونه کیمسه کیره میه جکی مثللو تبعه اجنبیهک
مسکنی دخی حسب المعاهده دخل و تعرضدن اولوجهله بریدر .

بوعباردهدن مقصد تبعه اجنبیهک اقامتگاهنه دخول خصوصنده کی مصونیت
تبعه عثمانیهک مصونیتی کیدر . دیمکدر . نصلکه اصولاً حکومتدن صادر اولمش

امر اولی قسزین وصفت مأمورینی حائز بولمقسزین هیچ برکیمسه تبعه دن برینک اوینه کیجه لین کیره مدیکی کبی اجانبک مسکنده کیره مز .

دیگر فقرده براجنینک منسوب اولدینی قونسولوس ویا آدم لری بولمخدقه ضابطه مأمورلرینک درونه دخولی جائز اوله میه جقدر .

مسکندن مراد اقامت اولنان خانه ومشملاقی یعنی مطبخ آخور وامنالیله خولی وباغچه وسائر اطراف چوریشش وخانه یه متصل اولان محللر اولوب بونلرک خارجی مسکندن محدود دکلددر ، دینیور بوفقره نك درجه شمولى حقندده اختلاف وارددر .

اقامتگاهه دخولک برطاقم شرائط قانونیه اقرارانی هرکسک امنیت شخصیه سنی استکمال ایچونددر . مثلاً تحری یه مأذون اولان آدم محله امام ومخارینی وممکن اولدینی قدر اهالیدن بعضیسنی رفاقتنه آلمسی اصول متخذهدندر . حتی اقامتگاهک قوسنی محله امامنک آچه سی لازمدر . ذکر اولنان محللرک خارجی اقامتگاهدن محدود اولمایه جقدر . اوراده ضابطانک سربستی حرکاتی وارددر . برده « اما اجنینک امتیازات شخصیه سی باقیددر » دنیلور . مثلاً اموال منقوله سی کندی تابعیتنددر . دیمک که اجنبی ماهیتنی حائز اولان اشیا واشخاصه طوقونلدینی حالده ضابطه سربستدر . بوفقره نك تضادینی تناقضنی رفع ایچون طریق حقیقی شوددر . عمومه آچیق اولان محللر اجنبی اقامتگاهی دکلددر . بناء علیه ضابطه هر زمان کیره بیلور . فقط بوکی آچیق یرلرده اجانبک اموالی حقنددر بر معامله اجرا ایدیلرک اولورسه ترجانک حضوری اقتضا ایددر . بوخصوصی سفارتلر بر درجه یه قدر قبول ایتشلرددر . مثلاً مسکرات نظامنامه سی نشر اولندیقی وقت سفاراته تبلیغ اولمشدر . سفارتلرده اجنبی مالی اوزرنده عثمانی ضابطه سنک حق تفتیش ومعاینه سنی قبول ایتشلرددر . مع مافیه ینه اختلاف واقع اولمشدر . مثلاً اوتلارده بویه اولمق لازم کلیرکن سفارتلر اعتراض ایتشلرددر . حالبوکه اجنبیلرک اوتلی اقامتگاهی دکلددر . فقط اجنبی اولان اوتل مستأجرینک اوتل ایچنده بولنان کندی اوطه سنده تحریراته لزوم وار ایسه اوحالده امتیازاتی ادعا ایدر بیلور . مثلاً بک اوغلندمکی په راپالاس اوتلی بلجیقا تبعه سنک اقامتگاهیدر دیه بلجیقا سفارتی ادعا ایتش ایسه ده بوادعا رهین قبول

اولمیشدر . یالکز اولتک قوی قانقدنصکره اصول مخصوصه مراجعت ایتک لازمدر .
 بناء علیه قو قانقدنصکره اصول مخصوصه به مراجعت ایتک لازمدر .
 بر مطبعه بر اجنیتک اقامتکاهی اولوب اولماسنه کنجه : اساساً مطبعه
 اقامتکاه دکلدر . فقط اجنبی مطبعه ده یاتور ایسه قوسی قانقدنصکره
 اقامتکاه اولور قو آجیق ایکن هرکس کیره بیله جکندن اقامتکاه اوله من مطبعه
 بر دارالنجارتدر اکر برمال ضبط ومصادره اوله جقسه قونسلوسه معلومات
 ویرمک لازمدر فقط یالکز تقش ایچون قونسلوسه خبر ویرمک لازم
 دکلدر بونکه برابر بعض اختلافاتحدث ایتشددر سفر اجانبک اجرای صنعت
 ایتدیکی محل اقامتکاهیدر دیورلر حالبوکه قانون اقامتکاهه مسکن دیور
 مسکن ایسه کیجه یاتیلان محلددر مسکنک تعریف لغویسی بر آدمک حق
 دخولی اولیان یرلدر اقامتکاهی تعریف خصوصنده سفارتلرک نقطه نظری
 بالخاصه مطبعه لر واوللر حقنده برارواسع وفضله در استملاک اجاز نظامنامه سنه
 مربوط پروتوقوله بر قاعده دهها وارددر عهد عتیقه ایجابجه بر اجنیتک
 اقامتکاهنه قونسلوسک آدمی بولمندیجه کیرهله من فقط قونسلوسلر کندی
 آدملری بلا تأخیر کونددرلر مع مافیه بونک ایچون بر مدت تعیین ایدله مش
 ایدی چونکه اولجه قونسلوسک بولمندیی محلددر اجنبی اوطورمازدی فقط
 سوکرده دن قونسلوس بولنمیان محلددره دخی اجنبیلر اقامت ایتکه باشلامریله
 بونک ایچون پروتوقوله بر قاعده دن بحث ایدلشددر . قونسلوس بولنمیان محلددر
 اجنیتک اقامتکاهنه دخول ایچون بر قونسلوسه خبر ویریلور فقط قونسلوس
 نهایت آتی ساعت ظرفنده آدمی کونددرمک لازمدر . بو صورته اسکی
 معاهدانده مندرج بلا تأخیر قیدینه بدل مذکور پروتوقوله آتی ساعت
 مدت تعیین اولمیشدر . برده قونسلوسک اقامتکاهدن طقوز ساعت مسافده
 بولان بر اجنیتک خانه سنه کیرمک لازم کلدیکی حالده قونسلوسک آدمی جلب
 اولمیه رق اقامتکاهه کیرهله بیله جکی حقنده پروتوقوله صراحت وارددر مع مافیه
 دخوله مأمور اولان ضابطه مأموری محله نک امام یاخود پاپاس ومختاری اختیار
 اعضالری ومعتبراندن بعضلری استصحاب ایدرک سائر شرائط قانونیه به رعایتله
 اقامتکاهه کوروب لازم کلن ضبط ورقه سنی ده تنظیم ایده جکدر . و بو ضبط

ورقه‌سی ده تنظیم ایده جکدر . و بو ضبط ورقه‌سنگ بر صورتی ال یقین بولان
 بر قونسلوسه کوندره جکدر اگر مسافه تام طقوز ساعت ایسه حکومت محلیه‌نک
 اخباری ایچون چکش مدته برابر یکر می درت ساعتدن زیاده وقت کچمه جکدر .
 اگر مأمور یکر می درت ساعت ظرفده کلیه‌جک اولور ایسه اوزمان اقامتگاهه
 کیر یاه بیلور .

سفارتلر بو طقوز ساعت حقیقه بر مسئله چیقار مشر در . اوده شمندو فرله
 کیدیلن یرلرده طقوز ساعت مسافه اولمز ایسه ینه قونسلوسک آدمی بکله مک
 لازمدر دیورلر ممالک شاهانه ده متوسط اوله رق شمندو فرلرک سرعتی ساعتده
 ۳۰ — ۴۰ کیلو مترودر . حالبوکه بو مسافه یوروشله یدی بحق ساعتلق
 بر شیدر بناء علیه ساعتده اوتوز کیلو مترو قطع ایتمک اوزره شمندو فر ایله
 طقوز ساعت آلمش آتی ساعتک مسافه ایدر سفارتلرک بو ادعاری کلیاً
 حقیقتدن معرادر باب عالی بونلرک فکرلرخی قبول ایتمه مشدر .

برده مظلوناً موقوفیت مسئله‌سی وادرر اصول محاکات جزایه قانوننده
 بحث اولندینی اوزره بعض احوالده بر آدمک مظلوناً موقوفیتی جائزدر مجرمک
 درجه‌سینه کوره کفالتله تخلیه سیلی اجرا اولنور . ایشته بو خصوصده ده
 تبعه ایله اجانب آرمنده بر فرق یوقدر فقط بوکا مخالف بر ادعا وادرر بوده
 ایکی منبعدن نشأت ایدر بریمی آمریقا معاهده سیدر . آمریقایلر او معاهده‌دن
 دولتک توقیف حق یوقدر معانی چیقاریورلر دیکری ده روسیه سفارتجه ادعا
 اولنان بر مسئله در . قینارجه معاهده نامه‌سنگ بر فقره سنده دیکر معاهده لرده یازیلان
 تکمیل مساعدات یازلمش کی در دینلمش ... برده بسارو فچه معاهده نامه‌سنگ بر
 فقره سنده آووستریا تبعه‌سی قونسلوسی طرفندن حبس اولنسون دینیور بونک اوزرینه
 برمدت آووستریا حکومتی کندی تبعه لرخی قونسلوسخانه لرنده حبس ایدر ایدی
 بالاخره آووستریا سفارتی ایله باب عال آرمنده تعاطی اولنان نوطله لر اوزرینه
 عثمانی حبسخانه لرینک اصلاح واکانه قانع اوله رق کندی تبعه لرینک ده اوراده
 حبس اولنلرینه راضی اولمشدر در . روسیه سفارتی ایسه بسارو فچه معاهده نامه سنده
 محرر اولان فقره ده بزم معاهده ده موجوددیمکدر . و بوندن مقصوده روسیه نک ده
 الک زیاده نائل مساعدده اولان ملت معامله‌سی کورمیسیدر . دیمشدر . فقط

دولتعلیه اصول محاکمات قانونلرینی باجمله سفارتلره تبلیغ ایتدیکی وقت روسیه سفارتی اعتراض ایتمه مشیدر . اوحالده اصول محاکمات جزائییه قانوننک محتوی اولدینی کافه احکامی قبول ایتمش دیمکدر .

— ۳ —

اجنبی محاکماتنده ترجمانک حاضر بولنمهی و بویاده کی تعامل

اجنبیلر حقنده اجرا اولنان تحقیقات ائناسنده ترجمانلر حضوری حقنده برتعامل تقرر ایتمیدر . واقعا اسکی معاهداتده حکام و ضابطان حضورنده ترجمانک حاضر بولنمیدن بحث اولتیورکه بوندن مقصد ترجمانک انئی محاکمه ده حاضر بولنمیدر . حالبوکه حکم عهدی خلافتیه اوله رق تقرر ایدن تعامل موجبنجه ضابطه عدلیه طرفندن اجرا اولنان تحقیقات اولیه ده مستطق حضورنده کی استجواباتده هیئت اتهامیه ده جریان ایدن تدقیقاتده حتی شهودک استجواب واستماعنده و حکمک تفهمنده ده ترجمان حاضر بولنور . بوکون بولنلرک برقسمنه لزوم یوقدر . مثلا مستطق حضورنده استجواب اولنان شاهدلرک افاداتی حکمه اجرای تأثیر ائمز .

انئی مذاکره ده جریان محاکمه ده ترجمانلرک حاضر بولنلرینه دائر اولان تعاملک صورت تقررینه کنجه معلومدرکه محاکم شرعیه ده قاضیلر منفرداً طرفینی وشاهدلری استماع وحکمی اعطا ایله طرفینه تفهیم ایدر بناء علیه حاضر بولنان ترجمانک قاضینک تصوراتنه اشتراک ایدمه چکی طبعیدر . محاکم نظامیه نک تشکیلی اوزرینه مذاکره اصولی وضع اولندی . بونک ایچون آریجه بر اوطه تخصیص قلندی . ایلك تعیین اولنان حکام ورؤسا « سزک بو اوطه یه کیرمه حقکز یوقدر بوراسی محاکمه اوطه سی دکدر بوراده هیئت حاکمه بربریه تعاطی افکار ایدم جکدر » دیرک ترجمانلری رد ایتدیلر . بونک اوزرینه عموم سفارتلر اصرار ایتدیلر . دولتده بو اصرارده اساساً حقلری واردر دیهمکله برابر بوکادائر برقرار ویریلنجه یه قدر انئی مذاکره ده ترجمانلرک قبولی حقنده

باب عالیدن عدلیه نظارتیه بر تذکره یازلدی . فقط موقت اولان شو قبول مذکور تعامل احداث ایشدر . بناءً علیه ترجمانلر الیوم بدایتده کرلر استینافده هیئت حاکمه ایله مذاکره اوپه سنده حاضر بولنورلر . فقط محکمه تمیز مستئادر . زیرا اووقت محکمه تمیز یوقدی . تمیز معامله سی یرینه اجرا مأمورلرینک تصدیق قائم ایدی . در سعادته ضبطیه ناظری طشره لرده والیر طرفدن اعلامات اشارت اولنه رق اجرا اولنوردی .

محکمه تمیز اعلاماتک شکلی اساسی حکمی تدقیق ایدر یعنی اعطای حکم ایچون لازمکن مراسم قانونیه نظر دفته آتور . آکا کوره اعلامی نقض ویا تصدیق ایدر ونقض ایتدیکی کبی عائد اولدینی محکمه کوندر بر ، بوقسه کنیدیسی رؤیت ایدمز . دیمک که تمیز بر محکمه دکدر بر نوع تدقیقات مجسیدر . تشکیل طرفین اولمدینی ایچون ترجمانک حضوری ده لازمکمز . مع مافیه بوکاده اعتراض ایشدردر : مثلاً اجنبی بدایتاً و استینافاً برائت ایدر یاخود عثمانلی حقنده ضرر وزیان حکم اولدینی حالده تمیزاً نقض اولنه حق اولور ایسه بوقرار حقنده اعتراض ایدیورلر و بزم ترجمانز محکمه تمیزده حاضر بولمدینی ایچون مذکور محکمه نک شوققعی معتبر دکدر دیورلر ونقض اوزرینه تکرار محاکمه لازمکدیکی حالده بردها ترجمان کوندر مز ادعاسنده بولنیورلر . فقط بواعراضک اوقدر تأثیری یوقدر . چونکه محکمه تمیز برائت قرارلرینی نادراً نقض ایدر . برده ترجمانک محکمه ده حاضر بولمسندن مقصد و قیلر اجنبیلر ترکیبی بیلدکلرندن ایلری کیشدر . عادتاً ترجمانلر دعوی وکیلی وظیفه سی ایضا ایتک مقصدیه بو مساعدده ویرلمشدی بو سبیدن ترجمانک یالکمز محکمه ده بولنسی ایجاب ایدر . برده محاکمه ده ترجمانک حاضر بولنوب بولمدیغه دار اختلاف چیقماق ایچون دعوانک ضبطیه سی زیرینه ترجمانک امضا ایتسی اصول اتخاذا اولنمشدر . یالکمز بو امضا حکمی تصدیق اولیوب محکمه ده بولمدیغنی اثبات ایچوندر . بوندن بشقه انای مذاکره ده ترجمان بولمدینی حالده حکم اعطا ایدله میه جکمه دائر انکلتزه معاهده نامه سنک تفسیرندن طولانی دیگر بر ادعاده واردر بونی ده (ترجمانک انضمام معرفتیه ...) فقره سندن چیقاریس ورلر پروتوقوله

مستند اصوللرندن بری ده اجنبی محاکماتنده جرم بش یوز غروش قدر جزای نقدی بی مستلزم ایسه محکمه ده ترجمان بولمق سزین اجنبی علیه حکم اوله بیله جکمه دائر در . فقط بونک حسن اجرایی محکمه لک تقدیر و حسن اداره سینه متعلقدر . محکوم اوله حق اجنبی حقنده حبس ایله جزای نقدیدن برینک حکمی ممکن اولان برده جزای نقدی حکم ایتملیدر . حبس جزاسنی حکم ایده جک اولسه ترجمانک عدم حضورندن وضبطنامه بی امضا ایتماسندن انواع مشکلات ظهور ایدر حقوق دعوالرنده بیک غروشه قدر اولان دعوالرده ترجمان حاضر بولنیه جقدر . بو مقداردن زیاده اولان دعوالرده ترجمانک حاضر بولنیه بیله جکمه و عکس تقدیرده دعوانک رؤیت ایذیه جکمه دائر عدلیه نظارتنک بر تخریراتی وارد فقط سفارتلر دکر اولتان مقداردن زیاده اولان دعاویده هر حالده ترجمان حاضر بولنیه جقدر بولمادیقی حالده حکم اعطا ایذیه میه جکسدر دیه اعتراض ایتمشلدردر .

— ۴ —

اجنبیلر علیهنده محاکم عثمانیه دن لاحق اولان حکملرک کیفیت

اعطاسیله صادر اولان اعلاماتک صورت اجرایی

اعلامات جزائی حکومت سینه طرفندن اجرا اولمق لازمدر کک حبس و کک جزای نقدی متضمن اولسون اعلاماتک حکمی اعدامه دائر ایسه اراده سینه ایله اجرا اولنور فقط ممالک شاهانه ده اجانبک اعدامه دائر اولان اعلاماتک اجرا اولتدیعی واقع دکلدر یالکیز روسیه سفارتی مظلوماً موقوفی قبول ایتمدیکی کبی محکوم موقوفی ده قبول ایتمور و کندی قونسو سخانه لرنده توقیف اولنیه جقلری ادعا ایذیسور بو ادعا روسیه سفارتخانه لرنده بشقه سفاتلردن ظهور ایتمامشدر اخیراً دیگر سفاتلردن بعضیلری ده بوقیل مدعیات سرد ایتمشلدردر .

دیت و قسام دعوالرینه کلنجه دیت دعوالری محاکم عثمانیه ده رؤیت اولتور .
 زیرا مجرمک جرمدن طولانی محاکمه‌سی محاکم عثمانیه ده کورلدیکی کبی آندن
 متولد دیت دعواسی ده محاکم عثمانیه ده کورلمک ایجاب ایدر . فقط قسام دعوالرینه
 داخل دعوی اولئر مجرم دکلدردر . بلکه بولندیفی محکمک اسایشدن مسئول
 خصوص اهلیدن فقط بوقسام دعواسی برملکتک اهللی اصلیه‌سی حقنده
 اقامه اولتور حالبوکه اجنیلر اهللی اصلیه‌دن عدولتیوب حربی عد اولتورلر .
 ذاتاً عهدک هپسنده اجانب علیه‌نده قسام دعوالرینک اقامه ایدلماسی حقنده
 سراحته کافی واردر . برده اجنبی جزا دعوالرینه مدعی اوله‌یلور . احوالده
 حقوق عمومیه دعواسنی تعقیب ایتمک مدعی عمومیلره عائددر . فقط ایستالیا بلجیقا
 کبی یرلرده افراددخی حقوق عمومیه دعواسنی تعقیب ایده‌یلور . حالبوکه بزده
 افرادتعقیب ایدیه مخیرویامشتکی صقیله داخل دعوی اولور و دعوی عثمانی اولان
 مظلونه مدعی عمومی آراسنده در . یاخود حقوق شخصیه دعواسی اقامه ایدرکه
 احوالده طرفیندن یریدر . حقوق شخصیه دعواسی اقامه ایتمیکی حالده
 محکمه ده ترجمانده بولور . فقط اجنبی مخیر اولدینی حالده مدعی عمومی
 طرفندن تعقیب اولان حقوق عمومیه دعواسنک انای رؤیتده ترجمانک حاضر
 بولنسی لازم دکلدردر . معافییه اجانبندن بعضیلری بر شخصی اجنبی علیه‌نده ایقاع
 جرمدن طولانی اقامه ایدیلن حقوق عمومیه دعواسنده شهودک استماعنده
 ترجمانک حضوری لازمدر دیورلر ایشه‌ده بوقبول اولنماشدر . حقوق
 دعوالرینه کلنجه اجانب ایله عثمانی تبعه‌سی آرسنده تحدث ایدن بالمله حقوق
 دعاویسی محاکم عثمانیه‌نک صلاحیتی داخلنده اولدینی شبه‌سزدر . مقدماترجمانک
 حضوریه بوکبی دعاویلر محاکم عثمانیه ده کوریلور ایدی . اسکی اصول اوزره
 درت بیک آچهدن زیاده اولان دعوالر دیوان هایونده حکم ایدیلور ایدی . لکن
 بوراده جهت شرعیه تعلق ایدن دعوالره دیوان هایونده استنبول قاضیسی حکم
 ایدرایدی . دیوانک دیگر هیئتی یالکیز اوراده حاضر بولتوردی . بناءً علیه
 تشکیلات عدلیه جدیدده بواصول تطبیق اولنورسه اجنبی حقوق دعوالری
 نه‌مقدارده اولورایسه اولسون ترجمانک حضوریه محاکم عثمانیه ده کوریه جکدر .
 فقط تعامل بویه دکلدردر .

تجارت دعوالرینه کانجه وقتيله تجار بېننده تھدث ایدن دعاوی کمرک ناظرینک ریاستی تختده کمرکده تشکل ایدن بر هیئت معرفتيله کوربلور ایدی . نهایت بو هیئتلر بر تجار لونجه سی حالی آلهرق تاجرلر امنیت ایتدکری کیمسه لری بولونجه یه اعضا تعیین ایدرلر و بونلر بالجله تجارت دعوالری رؤیت ایدرلر بو میانده اجنبی تجارت دعواسی اولورایسه اعضا صفتيله لونجه ده اجنبی تجارانی ده حاضر بولنور ایدی . تجارت محکمه لرینک تشکیل اوزرینه تجارت دعوالری بورایه حواله اولنور ایدی . اعضانک نصفی تبعه عثمانیه دن نصفی اجنبی اولمق اون درت کشیدن مرکب تجارت ناظر معاوینک تحت ریاستده حکم ایدرلر ایدی تشکیلات جدیده اوزرینه بر مختلط محکمه تشکیل اولنهرق اجنبی تجارت دعوالری اوراده رؤیت اولنغه باشلانیدی و سفارتلرک مخالفی اوزرینه بیک غروشدن زیاده اولان حقوق دعوالرینک ده محکمه تجارت هیئت مختلطه سینده رؤیتی تقرر ایتمشدر . طشرده تشکل ایدن تجارت محکمه لرنده ایکی عثمانلی وایکی اجنبی اعضا بولنمی تقرر ایتدی و اجانب تجارت دعوالری بویله مختلطاً تشکل ایدن محاکمه رؤیت اولنقی قرار گیر اولمشدر حالبوکه بو خصوص ایچون نه بر معاهده نده بر پروتوقول واردر . حتی بو اوصول دخی بو چوق اختلافانک ظهورینه مساعددر .

۱ — بواسولک تقررینی متعاقب اصول محاکمه مسئله سی میدانه چیقمشدر . تجارت نظارتنده مجلس تجارتک تشکیل اوزرینه تجارت قانونی نشر اولوندی . بوقانون فرانسه نک اسکی تجارت قانونندن ترجمه ایدلمش و غایت ناقص بر اصول محاکمه تجارتی محتویدر و اصول محاکمات حقوقیه قانوننک نه قدر مرعی اولمش ایه ده قانون مذکورک تنظیمی اوزرینه بالجله محاکمه احکامی جاری اولمنه باشلامش و بر ماده سینده بالجله دعاویده تطبیق اولنه جغه دأثر صراحت واریدی فقط سفارتلر کالاول اصول محاکمه تجارتک لزوم تطبیقی اصرار ایدرک محاکم مختلطه ده اصول محاکمه حقوقیه قانوننک تطبیقی قبول ایتماشلر ایشه بو صورت تعامل اولمشدر .

۲ — بزده درجات محاکم واردر . تجارت محکمه لرینک فرارلریده قابل استیناف و تمیزدر . فقط سفارتلر بودرجاتی قبول ایتماشلردر .

بناءً علیه اصول محاکمه تجارت احکامی که محاکم مختلط قرار لری قابل اعتراض در قابل استیناف و تمیز در . فقط طرفین بری علیه ویریلان قرار ی بوزمق ایچون طریق مراجعت اولدیغندن بالضروره هیئت علیه اشتکا وعن الحکام دعواسی اقامه ایدر لر . حالوکه اجزای هیئتدن اولان اجنبی اعضا علیه اشتکا وعن الحکام دعواسی اقامه اولمه مر دییور لر . بناءً علیه اونلر بالجمله شکایت و مداخلاتدن مصون قالور لر .

۳ — اجنبی اعضا نلک کیملر اوله جنی مسئله سیدر . نادرآ سفارتلرک کوندر دکلری اعضا ارباب قانوندن اولور سه ده اکثریا بویله دکلدر . بعضاً تبعه عثمانیه دن کوندر مک ایسته مشلر ایسه ده حکومتجه قبول اولما مشدر . عدلیه نظارتی تبعه سائر دن اولان اعضای اجنبیه یی بیله قبول ایتمک ایستیمور .

۴ — تجارت محکمه سی اولیان یرلرده تجارت دعوالری حقوق محکمه سنده کوریلور فقط اجنبی اعضا بولمز . سفارتلر ایسه بومحاکم مختلطاً تشکل ایسنی ادعا ایدیور لر ایسه ده دولت قبول ایتمور . انحق دعوا استیناف اولندقدمه احوالده مختلطاً رؤیت اولتور . تبلیغات مسئله سنه کلنجه : اجنبی دعوالرنده ترجانلک حاضر بولمسی بشقه بر تعامل ده ا احداث ایتمشدر که اوده اجانبه واقع اوله حق تبلیغات قونسلوسلر واسطه سیله اجرا ایدلمسیدر [*] . بو اصول جزا معاهلاتنده اولدینی حقوق و تجارتده دخی مرعیدر . بو مسئله حقدده عهدده صراحت یوق ایسه ده بو حال طبیعتیه تقرر ایتمشدر . بناءً علیه جلینامه دعوتیه ورقه سی اعلامات قونسلوسلر معرفتیه تبلیغ اولتور واجنبینلک تبعه عثمانیه ده واقع اوله حق تبلیغاتی ینه قونسلوس واسطه سیله در . یعنی : قونسلوسه ووروب اوده امور حقوقیه مختلطه دأثر سنه اورادن بالواسطه اجرا دأثر سنه یاخود مقاولات محرر لکنه کوندر یلرک مأمور مخصوص معرفتیه عثمانیه یی تبلیغ اولتور . کذلک عثمانلی بر اجنبیه تبلیغات اجرا ایده جک ایسه اجرا دأثر سی معرفتیه امور حقوقیه مختلطه دأثر سنه واورادن قونسلوسه کوندر یلرک اوصورتله اجنبیه تبلیغ اولتور . طشره لرده امور حقوقیه مختلطه

[*] طشره لرده بو تبلیغات ایچون شمدی به قدر مأمورین ملکیه توسیط اولتور ایدی . اخیراً طوغریدن اورا نلک محاکم رؤسای طرفندن قونسلوسلره تبلیغی تقرر ایدی .

یرینه مصالح اجنبیه قلمی وارد در . امور اجنبه قلمی یوق ایسه حکومت محلیه نك یرینه قائم اولور .

اعلاماتك اجرایی مسئله سنه كلنجه : بونده ده تعامل وارد در . فقط بو خصوصده مواد آتیسه ده صراحت وارد در . اجنبی علیه ده صادر اولان اعلام قونسولوسه تبلیغ اولنور . اعلامات قونسولوسخانه لرجه اجرا اولندقدن صکره تحصیل اولنان مبلغ اجرا دائره سنه ارسال اولته رق صاحبی اولان عثمانلی به وریلور . یوقسه قونسولوسخانه طوغریدن طوغری به عثمانلی به تبلیغ ایده مز . محکمه تمیزك حقوق دائره سی وقیله طرفینی جلبه دعاوی بی تدقیق ایستدیکی صرده ترجمانی قبول اییدیوردی . بالاخره تشکیل طرفین اصول تمیز حقوقدن لغو ایدلمش ایسه ده ترجمانك دخولی حقنده کی تعامل رفع ایدیه مدی بناءً علیه شیمدی ده ترجمان حاضر بولنور . مختلط ماهیتی حائر اولیان دعوالره كلنجه بو کبی دعاویده ذکر اولنان اصوللر جاری دکلدر . مثلاً : املاک دعاویسی حقوق محاکمنده رؤیت اولته رق حقلرنده عثمانلی معامله سی اجرا اولنور . حتی ترجمانده حاضر اولمز . استیفاف و تمیز معاملاتسه تابع در . واعلامات حکومت تبعه معرفتیه اجرا اولنور . فقط شخصی معاملاتلرنده ینه امتیازلرینه حلل کلز .

ایجار واستیجار دعاالرینه كلنجه : اکر اجنبی موجر ایسه حقنده عثمانلی کی معامله اولنور . مستأجر ایسه دعاو حقوق محاکمه سنده کورامکله برابر یالکز ترجمان حاضر اولنور . دعاو ایکی اجنبی آره سنده ایسه موجر اولان اجنبی نك ترجمانی حاضر بولمز ایسه مستأجر ك ترجمانی حاضر بولنور . فقط سفارتلرک بو خصوصده بر ادعاری وارد در . اوده ایکی اجنبی آره سنده کی ایجار واستیجار دعاوسنك قونسولوسخانه ده رؤیتی جهته معطوفدر اجنبی مستأجر اوینی دیگر بر اجنبی به ایجار ایتسه بولنر بیتمده کی دعاو محاکم عثمانیه ده رؤیت اولنور .

زیرا ، عقار اصل ونفع فرعدر . اجانبه کوره قونسولوسخانه لرده کوریلور . انلرک ادعاسی بویله در . برده قونطورا تویه مربوط ایجار معامله لرنده ومعاملات قانونیه اتمام اولمش وقونطورا توشرائط قانونیه بی حاوی ایسه رئیس طرفندن

مستأجره اخبار اولنه رق اون بش کون ظرفنده مأجوره تخلیه ایتیمی امر اولنور . بواصول اجنیلرده تطبیق اولنور ایسه ده جبراً تخلیه ایتیم اقتضا ایتدیکی حالد قونسولوسک آدمی بولنمی لازمدر . برده محاکم شرعیه عائد املاک دعوالرنده مثلا : وقفه متعلق املاک دعوالری اجنیلرک محاکم شرعیه مراجعتلری اقتضا ایدر . اعلام خرجلری مسئله سنه کلنجه : عهد قدیمه ده کی فقره موجبجه اعلام خرجلری ایچون $\frac{2}{100}$ دن زیاده آلتامسی در . امور اداره کلنجه : قونسولوسلرک امور اداره کندی تبعه لری اوزرنده عهد عتیقه جه هیچ برحقلری حمایه مخصوصه لری یوقدر . چونکه امور اداره ویریلان قرارلرک حکمی یوقدر . واقعا بوکبی قرار اجنیلرک ثروتنه منفعتنه تعلق ایدر ایسه ده حکم دکلدر . بناء علیه امور اداره دولت کندی قانونی اجرا ایدر .

ب) قسم ثانی :-

ممالك عثمانیه ده تبعه اجنبیه نك حال و موقعی

و حقوق امتیازاتی

موجود اولان معاهده نامه لری تدقیق ایدر ایسه ک اولا تبعه اجنبیه نك برحقنی کوریزکه بوحق پك طبعیدر . اوده اقامت و تجارت حقیدر . دولتلرک استقلاللی حسیدله ایسته دکاری حالد کندی مملکتلرینه دیگر دولت تبعه سنی قبول ایتیه بیلور . فقط بین الدول مناسبات اودرجه توسع ایتمشدرکه هیچ بر حکومت دیگرک تبعه سی حقنده قاپوسنی قاپاماشدر . طرفین تبعه لرینک یکدیگری ممالکده حائز اولدقلری بوکبی حقوقه (تمکن Etablissement) و بونک ایچون پاییلان معاهداته « Traité d'établissement » تعیر اولنور بو خصوصه ده کی احکام هر معاهده ده تصادف اولنور . مثلا : ۱۶۷۵ تاریخلی انکلتره معاهده سنک برنجی ماده سنده « انکلترو ملی طائفه سی و تجاری و انکلتره بایراغیله یورین نجار طائفه سی دریاده امتعه متنوعه لری وکیلری و قالیونلریله

امین یوریوب ممالک محروسه یه کلوب کیدن آدمارینه اشیا و ماللرینه اصلا کیمسه دخل و تجاوز ایله میوب و بر وجهله مضایقه ورنجیده اولنمیوب کندی حاللریده وکارو کسبلریده اوله لر و انکله رده ممالک محروسه مه قره دن کلوب واکر اخر ولایتلره کیدر ایکن وکلیر ایکن آلیقونیلوب رنجیده اولتورلر ایسه اول اجنیلر کری صالیوریلوب رنجیده اولنیه لر» و ۱۷۸۳ تاریخی روسیه معاهده سنده ۳ نجی ماده سی (تجار طائفه سی وعلی الاطلاق بالجله روسیه رعایاسی روسیه ممالککنده یدلرینه ویریلان مرور کاغذیه دولت علیه نک ممالککنده کشت وکذار ایده بیلر . واکر بوندن بشقه روسیه الجیسی ویاخود قونسولوسنک بری مسفرلر ایچون ویاخود خاصه مسفرلرک بریسی ایچون دولت عثمانیه نک مرور کاغذینی طلب ایلر ایسه بو مصلحه مندوب قلملر طرفندن بلا تأخیر اعطا اولغی در . وروسیه رعایاسنه بر نفع اولق ایچون هر بری کندی دیارنده کیدیک ایسه ایله کیمکه مأذون اولوب ممالک دولتعلیه بلا مخالفت مصالحلرینی ترویج ایله لر . وکذلک کندیلرندن خرج تسمیه اولتان ویرکو واکر بر کونا تکالیف مطالبه اولنیه و معیتلریده بولتان امتعه نک اشبو عهدنامه مقتضاسنجه قرار ویریلان رسوم مکررکری ادا ایلدکدن صکره والیر وقاضیلر وسائر ضابطه لر بلا مخالفت مرور وعبودلرینه جواز ویره لر . و ۱۳ نجی ماده سنک ایکنجی فقره سنده وبعنه روسیه رعایالریده حکومت عثمانیه نک داخلنده کی شهرلرده اجرای تجارتلری ایچون کندیلرینه لازم اولان فرمانلری دولتعلیه ده محتاج اولوب دولت علیه اشبو ماده نک مقتضاسنجه روسیه دولتنک ایلیچیسنه التماس اولندقجه اعطاسنی وقونسولساری دولت علیه مملکتلرینک پاشالردن وضابطانندن طلب ایتدکجه ویرلمستی تعهد ایلر روسیه تبعه سنک سیر و سفیرینه دائر مذکور معاهده نک ۶۶ نجی ماده سنک برنجی فقره سنده صراحت واردر . (روسیه تجارتدن بری بر محله عزیمت مراد ایدوب قونسولوس کفیل اولورسه دیوتی ادا ایتدرمک بهانه سیله عزیمته ممانعت اولنیه » یعنی بوسبیله ساخته ممانعت اولنیه جقدردر . بلچیکا حکومتک ۱۷۵۴ تاریخی معاهده سنک ۳ نجی ماده سنده بلچیکا تبعه سی کرک زیارت وکرک تجارت طریقله قدس شریفه ویاخود ممالک عثمانیه نک سائر لرلرینه عزیمتی مراد ایلدک لرنده آماناً و سالماً صوب مقصوده ایاب و ذهابلرینک متضمن و اوامر

علیه‌نک اعطاسنه مبادرت اولنق ایچون بروجله منع اولنیه رق محابت
 و صیانت اولنلر . ۱۰ نجی ماده سنده دولت علیه‌نک ممالک محروسه سنده بلجیقا
 تجارتنک امور تجاریه لرینه بروجله دخل و تعرض اولنویوب دول متحایه
 سائر تجاری حقننده جاری اولان عادتلر تجار مرقومه حقننده اجرا اولنه
 و امور تجاریه لرنده استخدا ایده جکلری سمسارلر هر نه ملت و نه مذهبدن
 اولورسه مداخله اولنیه . دیمک اولور که ممالک عثمانیه کله رک اجرای تجارت
 و سیاحت ایده بیلرلر . فقط روسیه معاهده نامه سنک اشارتندن آکلا شلدیغی
 وجهه ممالک عثمانیه کله بیلملری ایچون هویتلری مثبت اوراق حامل اولملری
 لازمدر . هویتی مجهول اولنلری ، دولت ممالکنه قبول اتمیه بیلیر . بونک
 ایچون پساپورط اصولی احداث اولنش دولت بونی برنظامنامه مخصوصه ایله
 تعیین ایله مشدر . برده داخل ممالکده اجرای سیاحت ایچون مرورتد کره سی
 آلملری لازمدر . ممالک شاهانه ده اجانبک اقامتکاهی ایچون برقید واردر که
 بوتون معاهداده موجوددر . اوده « کندی حائنده یورون » قیددر که اجانبک
 اخلاقسزلنی و مثلاً ، حیایات عمومییه تحریک ایده جک شیلرده بولنسی
 کنیدیلرینک دولته طردینی موجب اولور . اوندن بشقه آفات و سیاحت
 خصوصنده بعض احکام خصوصیه واردر . مثلاً بعض ولایت شاهانه یه
 کیتملرینه مساعده اولنر . جده شهری مستثنا اولق اوزره حجاز ولایتیه
 غیر مسلم اهالی کیره من . زیرا اوراسی اسلامارک قبله کاهیدر . ایجابنه کوره
 مثلاً یمن جهته کیتملری منع اولنه بیلیر . بو دولت علیه‌نک سیاست داخلیه‌نه
 متعلق بر مسئله در تجارت حقنه کلنجه : اجانبک داخل ممالکده ده اجرای
 تجارت ایتملرینه مساعده اولنمشدر فقط اجرای صنعت خصوصنده بر صراحت
 یوقدر . بناءً علیه دولت ایسترایسه اجنیلری داخل ممالکده اجرای صنعتدن
 منع ایده بیلیر . تجارت داخلیه خصوصنده ده اجنیلر عثمانلی تجاریله اشتراک
 ایتبک اوزره تقیید اولنمشدر . صنعت خصوصنده ده اصنافلق حقنی تقیید
 ایتملردر . بوندن اجانب استفاده ایتزلر یالکنز ایران یونان تبعه سی مستثنا
 اوله رق بو حقندن استفاده ایدرلر . فقط بونلرده بو خصوصده قوانین عثمانیه یه
 تابعدر . صیدماهی ایچون وقیله اجانبه مساعده اولنش ایسه ده صکروردن

شورای دولتک قرار یله منع اولمشدر . دیون عمومیه نك مراجعتی اوزرینه بو ممنوعیت تعلیق اولنه مامش ویا لکیز تبعه عثمانیه نك تابع اولدینی قیود و معاملات اجنیه نك ده تبعه بحبور اولدینی بیان اولنه رق صیدماهی ایتلرینه جواز کوسرلمشدر .

زیرا صیدماهی تجارت داخلیه دندر . ساحلده قایق ایشله مکده بویله در . کذلک بر اجنبی ارا به جیلک ایتک ایسترایسه دولت مساعده ایتمز . اجنبیلرک قوازین عثمانیه جه موقعلری ندر . بونک ایچون اولا حقوق عمومیه جه نایاً قوانین عدلیه جه نالاً قوازین اداره جه موقعلرینه کله لم ،

اجنبیلرک حقوق عمومیه جه موقعلری

دنیا نك هیچ بر یرنده اجنبی ایله تبعه آراسنده مساوات یوقدر . مع مافیه اجانبک بعض خصوصاتده امتیازات طبعیه لری واردر . مثلاً اجنبی بدل عسکری ویرمز . حقیقت حالده عسکرلک خدمتی قبول ایدن دولتلر پک آزدر . بعض دولتلر قوازین مخصوصه ایجابجه اجنبی عسکره قبول اولنور مثلاً فرانسه نك Légion des étrangers نامیله بر اجنبی آلای واردر . بو آلایه دنیا نك هر آدمی اسمنی صاقلایه رق داخل اوله بیلیر . فقط قاعده دولت بر اجنبینک خدمت عسکریه سنی قبول ایتمز . کذا دولت مأموریتته قبول خصوصنده اجنبی ایله تبعه بر دکلددر . اجنبینک خدمت دولته استخدایم انجق اراده سینه اولور . فقط ارباب اختصاصدن لزوم کوریلان یرلرده و خدمات مخصوصده قوللانق اوزره اجنبی مأمور جلب اوله بیلیر . برده انتخابات بلدیله ده اجنبی واجنبی حامیه سنده اولتلر منتخب ونه ده منتخب اوله مزلر . زیرا بونلر حقوق سیاسیله دندر . عائله حقوقیده بویله در .

بعض مملکتلرده بر اجنبی عائله حقوقدن مستفید اوله مز . مثلاً میراث خصوصنده تبعه ایله اجنبی مساوی اوله مز . زیرا اختلاف وار و اختلاف دین مساوات ارشییه مانعدر . فقط اجنبی اسلام اولورسه شرعاً میراثه داخلدر . کذلک بر اجنبی بر عثمانلی چو جغه وصی و ناظر اوله مز . زیرا دولت چو جقلرک

عثمانی حسیاتیله بیومسینی ارزو ایدر . فقط حقوق مدنیہ دن هر حالده استفاده ایدرلر . مثلاً اجانبك حق بیع و اشتراسی واردر . عهودك كندیلرینه بخش ایتدیکی حقوقدن ده استفاده ایدرلر . مصونیت شخصییه و اقامتگاهلرینك مصونیتی ده قانونله تأمین اولمشدر . حقوق عمومیه دن اولمق اوزره دیگر برنوع حق واردر که اوده (حق اشتراك) در . بوباید اجنبی ایله تبعه ارسنده فرق واردر . ممالك عثمانیه ده اجنبیلر مشترکاً قوللکیتیف و قوماندیت شرکتی عقد ایدمیلرلر . انونیم شرکتیه کلنجه ایش دکیشور . ممالك شاهانه ده اجانب انونیم شرکتی تشکیل ایدمزلر . شرکادن مقصد چیقاریلان تحویلاتی آلا ندر که ایچلرنده عثمانیده بولنور . بناء علیه بر شرکتده بر عثمانی حصه دار وار ایسه اونك تابعیتی عثمانیلدر . شرکای شرکت آرسنده بر دعوا ظهور ایدر ایسه مختلط اولدیغندن بر ترچان بولنور . فقط شرکت علیهنده بر دعوا اقامه اولنور ایسه شرکت عثمانی اولدیغندن ترچان بولنه مز . بولا بعض سفارتلر اعتراض ایتشار ایسه ده قبول اولنماشدر . هر نقدر حاضر بولنه حق ترچان اجنبی حصه دارلرینك حقوقی محافظه ایدمك ایسه ده عثمانی منافعه ده ضماً حمایه ایدلمش اوله جقدر . حالبوکه دولت هیچ بر عثمانی اوزرینه بر اجنبینك حمایه سنی قبول ایله مز . بو خصوصه مصر حکومتیه اجنبیلر آرسنده يك چوق مشکلات ظهور ایتشدر . برده بر شرکت تشکیل اولدینی زمان او مملکت قانونه تبعاً تشکیل اولنور . چونکه انونیم شرکتلرینك تابعیتی مشکو کدر . اکثریا تحویلات حامی نامه محرر اولدیغندن اصل حصه دار کیمك اولدینی معلوم اوله مز . بعض شرکتلرده واردر که مثلاً شرکت خیریه کبی تحویلاتی نامه و عثمانی حصه داری نامه محرر در . بویله اولورسه حصه دارلرک اجنبی اولسی احتمالی یوقدر . حامله محرر اولان شرکتلرده مثلاً اناطولی تیموریولی شرکتی کبی مختلف دولت تبعه سنك النده بولنور ایسه ده ینه عثمانی عد اولنور . ممالك عثمانیه ده تشکلی ایدن انونیم شرکتلرینك ممالك عثمانیه ده اجرای معامله ایدمیلرینه کلنجه : بعض اجنبی انونیم شرکتلری مثلاً سیغورطه شرکتلری ممالك عثمانیه ده شعبه لر کشاد ایله اجرای معامله ایدمیلرلی ایچون همه حال رخصت استحصال

ایتملری لازمدر بو خصوصده بر نظامنامه تنظیم اولنش ایسه ده سفارتلر بونک بعض تفرعاتی حقنده اعتراضده بولنمشلردر .

حقوق عمومیه دن اولمق اوزره دیگر برحق وارکه اوده حق تدریسدر . عهد قدیمه وجدیده ده حق تدریسه دائر هیچ بر صراحت یوقدر . بناء علیه بو خصوصده اجنیلر تماماً قوانین عثمانیه یه تابعدرلر . برده مطبوعات حقنده ده صراحت یوقدر . بو خصوصده قوانین عثمانیه یه تابعدرلر . برده مطبوعات حقنده ده صراحت یوقدر . بناء علیه غزته کتساب نشر ایتمک ایچون بر اجنبی مطبوعات قانونی احکامنجه قانچالاریاسندن مصدق برسندی سندانسه ربط ایلمه رکه مطبوعات دائرهنه معارف نظارتنه مراجعت ایلمی اکتفا ایدر . مطبعه کشادی خصوصنده ده مطبعه لر نظامانه تابعدر . بو نظامک نشریه تطبیقندن بر طاقم اختلافات چیمه شددر . بو اختلافات اساساً نظامی قبولده اولموب اقامتگاه خصوصنده عهد قدیمه نك احکامیه بونظامک احکامی صورت تألیفه دائردر . عهد قدیمه ده بحث ایلمامش حقوق عمومیه دن بریسیده حق تملکدر . بو حق ملکیت سکیز سفر ۱۲۸۴ تاریخلی نظامنامه ایله اجانبه بخش اولمشدر . بو نظامنامه موجبجه اجنیلرکه تصرف املاک خصوصنده عثمانلی عد ایدملری بختنه کلنجه : اولاً املاک تصرفده وره ننده ، فراغ وانتقالده دولت علیه جه حالاً موجود و کرک ایلریده وضع ایدیه جک بالعموم نظاماته تابع اوله جقلردر . و املاک حرفه شرعاً منقولات حکمنده اولوب منقولات ایسه شخصیّه تابع اولدیغندن بختله املاک حرفه شخصیّه تعلق ایدر دیه درمیان اولنان فکرلر یا کاشدر . عثمانلی املاک حرفه سی حقنده فرائض اوزرینه نصل معامله اولتور ایسه اجنبی حقنده ده عینیه احکام فرائض جریان ایتمک لازمدر . ثانیاً : اراضی حقنده کرک حالاً موجود کرک اتیاناً موضوع بولنه جق اولان تکالیفک جمله سنی بلا تعلق ویره جکلردر . ثالثاً املاکه تصرف ایدن اجانب املاکه متعلق هر نوع دعاویده عثمانلی کبی محاکم عثمانیه یه تابعدر استملاک اجانب نظامنامه سنه مربوط اولان پروتوقولی امضا ایدن دولتلر دولت علیه نك عهد قدیمه ایله معاهد بولندینی دولتلردر . بناء علیه دولت علیه

ایله عهود قدیمه طولاییسلیله معاهد اولمیلر مثلاً رومانیا حکومتی قره طاغ حکومتی ده امضا ایدمه مدیکندن هر ایکسینک تبعه لرینک تصرف املاک حق یوقدر صربیلرک تصرف املاک حق وار ایسه ده اوده قونسلوسلق معاهده سی احکامنددر تبعه دولت علیه نك صربستانده و صرب تبعه نك ممالک شاهانه ده تصرف املاک ایدمه بیله جکلرینه دأر مذکور مقاوله نامه نك ۱۸ نجی ماده سنده شو فقره مندر جدر .

بونلر « اشتراف و فروخت و مبیاعه و هبه و مبادله و ازدواج و وصیتنامه و یاپیلان وصیتنامه یی ترکه صورتیله و یا صور سائر ایله و هر نوع املاک منقوله و اموال غیر منقوله یی بلا استثنا احراز و تصرف ایتک و املاک مذکورده یی استعمال ایتک خصوصنده سربستی تامه مظهر اوله جقلردر یونان دولتی اولجه قانلیجه معاهده سنی عقد ایلدیکی ایچون پروتوقولی امضا ایتشد .

ایران دولتی ده امضا ایاش ایسه ده طوغری دکدر چونکه آنک قایتولاسیونی یوقدر

کرچه بعض امتیازات وار ایسه ده بونلره دأر منعقد مقاوله پروتوقولک امضاسی تاریخندن صکره در معادن نظامنامه سی دخی بوباید بعض قیودی حاویدر نظامنامه ده ممالک شاهانه ده تصرف املاک مأذون اولان اجنیلره معادن امتیازی ویریله جکی تصریح اولمشدر و قانون معادنی املاک حرفه دن عد ایدیور و بناءً علیه بو ملکه تصرف ایتک ایچون حق تصرف مالکیت لازمدر معادن متعلق دعاوی دخی محاکم عثمانیه یه عأددر و حقلرنده عثمانلی معامله سی اجرا اولنور دعواری مختلط اوله ماز .

حقوق عمومیه نك بر قسمی اولان (سربستی مذاهب مسئله سنه کلنجه) بو مسئله ده دأر عهود قدیمه ده بعض صراحت واردرکه بانسلیجه لری بر وجه آتیدر :

فرانسه ایله منعقد (۱۱۵۳) تاریخی معاهده نامه نك برنجی ماده سنک برنجی فقره سی : فرانچهلیدن قدس شریفه کیدن و کلنلره دخل تعرض اولنیه و اوتوننجی ماده سنده : « و قدس شریفه واران فرانسر و آنلره تابع اولان هر نه جسدن اولورسه و ارمه ده و کله ده کیمسه دخل ایله

و ۳۶ نجی ماده دسند : « و غلطه ده اولان بیارخانه لرنده کندی حال لرنده انجیل تلاوت ایلدکلر نده رنجیده اولنجه لر :

دانیارقه نك ۱۱۷۵ تاریخی معاهده سنك ۱۵ نجی ماده سنده اجرای آیین خصوصی سائر مستأمنده جائز اولدینی وجه اوزره دانیارته لویده اجرای آیین جائز اوله .

پروسیانك ۱۰۷۴ تاریخی معاهده نامه سنك ۶ نجی ماده سنك صوك فقره سی « و اجرای آیین خصوصنده و مواد سائرده سائر مستأمنلره نه کبی معامله اولنورسه پروسیالورلر حقنده اولوجهله معامله اولنه .

وروسیه ایله منعقد قیاسارجه معاهده سنك ۸ نجی ماده سی روسیه دولتنك كرك رهایین زمره سندن و كرك سائر رعایاسندن اولنله تماماً رخصت و برابره که قدس شریف و سائر شایسته زیارت اولان محللره سیاحت ایدلر بوکون سیاحلردن كرك قدس شریفده و كرك سائر محللرده اثنای طریقهده بردرلو خیره و حراج و ویرک و اصلا بر تنکیف طلب اولنجه : سائر دولتلرک رعایالرینه ویریلن فرمانلر و یول امرلری رسومه دخی لایقيله ادا اولنلر و مادامکه دولتعلیه من آراضیسنده اقامت ایدرلر کندیلرینه بردرلو دخل تعرض اولنموب قوت ! احکام شرعیه اقتضاسنجه تماماً حمایت و صیانت اولنلر قریم محاربه سندن اول روسیه برحمایه مذهبی مسئله سی احداث ایتشدی بومسئله دخی بوماده نك سوء تفسیردن نشئت ایتشدی حالبوکه بوماده دن آنجق روسیه دولتنك کندی تبعه سندن اولان راهب لر اوزرنده حق حمایه سی اولدینی آکلاشیلور . سائر ملتن اولان رهایین حقنده هیچ برحق حمایه سی یوقدر . دولت علیه طرفدن معاهده یه ویریلن شومعنلره پارس اجماعنده بتون دولتلر اشتراك ایتشلردی .

واسوچ دولتی ایله ۱۱۴۹ تاریخنده عقد اولتان معاهده نك ۱۶ نجی ماده سی : دولتعلیه ایله دوستلق اوزره اولان سائر مستأمن طائفه سی حقلرنده مراعات اولتان خصوصلر اسوچلی و آکا تابع اولانلرک حقلرنده مرعی و معتبر طوتیهل و آیینلری اجراسنده سائر مستأمنلر حقلرنده کی رحصت آنلرک حقلرنده جاری اوله و مرور زمانله اسوچ تجارتی منافعه دائر پشین فکر ملاحظه سی حد امکانده

اولیان بعض مواد ظهوره کلیسه آستانه سعادتمده مقیم ایلیچلری اوماده بی دولت عرض وافاده ایدوب مقبول ومناسب کوریلورسه مواد سائرده الحاقی جائز اوله واول ماده لاحقه دخی مواد سابقه کبی مرعی ومعتبر اوله واسپانیا دولات ۱۷۸۲ تاریخلی معاهده نامه سنک دردنجی ماده سنک بر فقره سنده «اسپانیا رعایالرینک مذهبی خصوصنده و قدس شریف وسائر لرله واران سیاحلری ایچون سائر دوست اولان دوله مراعات اولدینی اوزره مساعدده اوله کذا سجتین حکومتک بر ماده سنک بر فقره سی «رعایالرینک مذهبی خصوصنده و قدس شریف وسائر لرله واران سیاحلری ایچون سائر دوست اولان دوله مراعات اولدینی اوزره مساعدده اوله «۱۶۸۰ تاریخلی فلمنک معاهده نامه سنک الی ایکنجی ماده سی ونه لاند ولایتلرنده واکا تابع اولان یرلردن امن آمان ایله قدس شریفی زیارتیه کلوب کیدنلره کیمسه مانع اولیه وقامه نام کلیساده کی کشیدلره غیر بلردخی تعرض ایتمیلر وسزلوترین طائفه سندن دیو تعلل وبهانه اییه لر ولازم اولان یرلری زیاده ایتدیره لر.

قامه کلیسای قدس شریفک الک بیوک زیارتکاهی وحضرت عیسانک مشهدی عد اولتان محلدلر . بو کلیسا قسماً لاتین وقسماً اورتودوکسلرک تحت محافظه سنده در . کلیسانک محافظه سنده عموم شعبات خریستیانیه تودیبی ممکن دکلدلر . زیرا پروتستانلرک شعبائی نظردقته آلتیرسه یوزیکرمی بشدن زیاده خریستیانیه اعتقادی واردلر . قامه کلیسانک محافظه سی فرانسه ایله منعقد معاهداده وروم بطریقلرینه ویریلان فرمانلرده تعیین اولمشدر . بونک هانکی پنجره سی ، قندیلی ، وسائر یرلری کیمک طرفدن سووریلوب تمیزله جکی آیرجه فرمانلره مقیددر . لاتینلرک محافظه سه مأمور اولدقلری محلدلر اورتودوکسلر مداخله ایتسه برطاقم منازعه ظهور ایدن بو کلیسا بیطرف بر دولتک زیر حاکمیتده اولدیفندن امراتظامی محافظه اولنه ییلور . حتی بردفعه تعمیری لازم کلکله دولتعلیه فرانسه ایله روسیه دولتلیله معاهده عقد ایدرک مصارفی مشترکاً ویردیلر . کرک قامه وکرک قدس شریف وسائر زیارتکاهلر روم ولاتین اداره سنده اولدینی ایچون پروتستانلرک استفاده ایتماسی لازم کلیرایدی . بوسبیدن دولت فلمنک رهبانک

حق زیارتی مذکور ماده آتیه ایله تأمین ایتمشدر . اجنیلردن اولان طائفه زوار قدس شریفه ورودلرنده هر برینه برچوق عسکر ترفیق اولته رق زیارتگاهلره ایصال ایدیلور . بونلر بیننده کی منافرت اعتقادیه حسیله یانلرنده عسکر اولسه بربری پارچه لارلر طوغریدن طوغری به اجرای آیندن آنجق فرانسه معاهده نامه سنده بحث اولمش ایسه ده بو خصوصده معامله متساویه تأمین اولمشدر .

اهتدا مسئله سنه کلنجه : بر غیر مسلم اجنبی مسلمان اوله جق اولور ایسه اول امرده رضاسنی قونسلوس ویا ترجانی عرض ایدوب بونلرک اوکنده هم مذهبلینک بورجلری ویاخود اشیاسی وارسه تسویه اولته رق اشیاسنی ده تسلیم ایده جکدر . فلمنک دولتیله (۱۶۸۰) تاریخلو معاهده نامه نك (۴۹) نجی ماده سنده ونه ندر لاندیلردن برینه خلاف شرع شریف مسلمان اولدک دیو مجرد اخذ وجلب ایچون رنجیده ایدرلر ایسه عمل اولنیه اکر ترجان اوکنده رضاسیله مسلمان اولدم دیر ایسه فیها ترجانلری کلمینجه رنجیده اولنیه لر . اما ترجانلری حاضر ایدلر « ۴۸ نجی ماده لر : وبارزکانلردن بریسی متاع ایله کلوب مسلمان اولورسه ایلچیلری وقونسلوسلری معرفتیله ولایتلری بازارکا . نلردن آلدینی اثوابی ونقدیه سی ایلچیلرینه ویریه که صاحبلینه کونده رملر برکیمسه نك حق اوزرلرنده قالمیه حاکم لردن قاضیلردن کسنه دخل وتعرض قالمیه لر .

(۱۷۴۰) تاریخلی سجنین دولتیله معقد مقاوله نامه نك ۱۲ نجی ماده سنده قرال مشارالیه ک رعایاسندن واکامتعلق اولانلردن بری اسلامه کلوب وکلدیکنی قونسلوسلردن ویاخود ترجانلردن بریسنک مواجهه سنده مقر اولورسه بوصورته بورجی ویرمک وکندی اشیاسندن ماعدا سائرلرک امتعه لرندن یدنده بولان اشیادخی بعدالثبوت حسابنه ویرمک اوزره وکیلنه وقونسلوسلرینه تسلیم اولندی اسپانیایله منعقد ۱۱۹۷ تاریخلی معاهده نامه نك ۱۲ نجی ماده سی قرال مشارالیه ک رعایاسندن واکامتعلق اولنلردن بریسی اسلامه کلوب وکلدیکنی قونسلوسلردن ویاخود ترجانلردن بریسنک مواجهه سنده مقر اولورسه بوصورته بورجی ویرمک وکندی اشیاسندن ماعدا سائرلرک امتعه لرندن

یدنده بولنان اشیا دخی بعد الثبوت حسابنه ویرلک وکیلنه و قونسولسارینه تسلیم اولنور .»

اوستریا دولتیله منعقد ایکنجی بساروفچه معاهده نامه سنک ۱۶ نجی ماده سی :
« دولت چاساریه تجارندن و قونسولس و وکیللری و بولنرک اتباعندن بری مادامکه
کندی حسن رضاسیله قبول اسلام ایتمه بعضلرینک عرض فاسد لرینه بناء
بزم یاغزده قبول اسلام ایتدی دیو قول مجرد لرینه تعجیز اولمییوب ترجانلری
مواجهه سنده کندی حسن رضاسیله قبول اسلام ایتدیکجه تعرض اولمیه و حسن
رضاسیله اسلامه کلنلرک ثابت اولمش دینی وار ایسه ادا ایتدیریه »

اسوچ دولتیله منعقد ۱۱۳۷ تاریخی معاهده نامه نک ۱۷ نجی ماده سی :
« اسوچلیدن بری مسلمان اولورسه اول مسلمان اولان اسوچلینک النده اولان
متاعندن غیری اسوچلیدن اخر کمسنه لک متاعی اولدینی ثابت و ظاهر و محقق
اولور ایسه اومقوله اخرک اولان اشیا التوب مملکت اسوچده صاحب لرینه ایصال
اولمق ایچون ایلیچلرینه ویا قونسولسارینه تسلیم اولنه »

طوسقانه حکومتیله منعقد ۱۷۴۷ تاریخی معاهده نامه نک ۱۶ نجی ماده سی :
« قونسولسلر و وکیللری و ترجانلری و یاخود طوسقانه تبعه سی خدمتده بولنان
مستأملردن بری مادامکه حسن رضاسیله ترجانلرک مواجهه سنده قبول اسلام
ایتمه بعضیلرینک عرضلرینه بناء بزم یاغزده قبول ایتدی دیو قول مجردله
تعجیز اولمییوب و حسن رضاسیله اسلامه کلنلرک ثابت اولمش دینی وار ایسه
مالندن ادا اولنه » بوجلهه اجانب اهتدا ایتمهکله تابعیت عثمانیه کیرمش اولورلرمی؟
معاهده لرده کی صراحتدن بویله برفکر اکلاشیلیر ایسه ده شمیدیکی حالده اصول
تبدیل ایتمشدر . تبدیل تابعیت ایچون هر دولت برطاقم اصوللر وضع ایتمشدر .
بوصورتله زمانغزده برانجی مسلمان اولور اولمز تابعیت عثمانیه یی احراز ایتمش
اولمز . یالکز مهتدیلهر حقنده دولتجه بر اصول اتخاذا اولنمشدرکه مهتدیلهر تابعیت
عثمانیه یه مساعده استثنایه ایله قبول اولنور . زیرا ؛ تابعیت قانونی احکامنجه
اجنیلهر تابعیت عثمانیه یی ایکی صورتله احراز ایدرلر . بری ممالک عثمانیه ده بش
سنه اقامتدن صکره تابعیت عثمانیه یه دخالت ایچون استدعا ایده بیلیرلر . دیکرکی

مساعدۀ سنییه نائلیتله تابعیت سنییه احراز اولتور. نته کم اینه روز نظام مخصوصنجه بعض اینه روز مناسترلرینه داخل اولق مساعدۀ استثنائییه ایله عثمانلی تابعیتنک قبولی موجب اولور. مهتدیلر مالک عثمانیهده اقامت ایتدیکی حالدده بوملکته زیاده برصمیمیت کوسترمشلدرد. بونک ایچون اقامته لزوم یوقدر.

اوروپا دولترلرینک هپسی بوخصوصده بردرجه مدیتده دکادر. انکلتزده اهتدا مسئلهسی سربستدر. حکومتک نظرندده مهتدیلرک دیگر انکلتزلردن فرقی یوقدر. فرانسهده بویلهدر. حتی فرانسه مجلس مبعوثان اعضاسندن دو قور غروبده اهتدا ایلدیکی وقت مجلس مذکور اعضالنی ینه عهدهسندده قلمشدر. واسکی کسوهسنی تبدیل ایله جزائر البسهسی کیوب باشنده صاریق صارارق خلقلک نظر دقتی جلب ایدهجک بر جوق شیلر یاپدینی حالدده کیمسه ممانعت ایتدی بالعکس بعض مملکتلرده مثلاً روسیه کبی مسلمان اولق جزایی مستلزمدر. فقط اهتدا ایدنلر دیگر دولتک تابعیتده اولسه بیله دولت عثمانیهک آنلر اوزرینه حق حمایه صیاتی واردرد چونکه اهتداسی سببیله بر رابطه معنویه حاصل اولمشدر.

اصولنه کلنجه: اهتدا ایدهجک اجنبی طوغریدن طوغرییه عدلیه نظارتنه وطشرده حکومت محلییه مراجعتله استدعا تقدیم ایدر. آنک اوزرینه قونسولوسه خبر کوندریلرک کندیسینک ویا ترجمانک خضورنده ارزوسیه مسلمانلی قبول ایدر بوخصوص اساساً ظاهری برشیدر، یوقسه اهتدا وجدانی بر شیدر. بو معامله یاپاسدهده او اجنبی مسلماندر. اهتدا خصوصندهده بعضاً مشکلات ظهور ایدر. مثلاً مهتدی چوجوق اوله رق کندی دولتک قانوننه کوره حق اهتدایه مالک اولماز او حالدده بو اختلاف سیاست حل اولتور.

فرانسه ایله آوستریانک قوتلکلکی حمایه خصوصنده بر موقعلری اولدیغندن بونلرله عقد اولتان معاهدهده ده واسع و فرقی مادهلر واردرد.

رهبانک و مؤسساتلرک دخل و تعرض اولمیه رق ایجاب مذهبلی اجرا ایدهجکلرینه دائر اولان مواد عهدهندن فرانسه ایله منعقد (۱۱۵۳) تاریخی معاهده نامهک برنجی مادهسی: «فرانچهلودن قدس شریف زیارتسه کلوب

کیدنلره و قنامه نام کلیساده اولان رهبانلره دخل و تعرض اولنجه و قرائنجه پادشاهی اولانلر قدیمدن آستانه سعادتمزله دوستلق اوزره اولوب دوستلغه حلی و برر بر وضعلری اولماغله مرحوم و مغفورله سلطان سلیم طاب ثراه زماننده ممنوع اولان متاعدن بنبه و سختیان ویریه حکم هایون ویرلش ایش . حالا آستانه سعادتمده اولان کال اخلاص و اختصاصلرینه بناء اجداد عظام نوراه مراقدهم زماننده ممنوعادن آخجه لرله بالمومی و کون خار وریلوب بر فرد مانع اولیه دیو عهدنامه ده قید اولغین بن دخی کا کان مقرر طوئدم . »

بو زیارتگاه مسئله سی یک مهمدر حتی قریم محاربه سنک سبب ظهوری ده قنامه کلیسای سنک بر سپورمه مسئله سی اولمشدر . بونلر ایچون دائما نزاع ظهور ایدر بونک اوکنی آلق ایچون محافظه لازمدر . اولدن بری وجهله ادار اولتیور ایسه او اصوله اعتنا ایتملیدر .

اوراده بولنان فرنک رهبانی ریاستنده پاپا طرفندن منصوب (Custode) دینان قدس شریف بسقبوی بولنور . بونلری فرانسه حایه ایدر و دلتلر آرارلنده کی مناسباده فرانسه قونسولوسی توسط ایدر .

مذکور فرانسه معاهده نامه سنک اوتوز اوچنچی ماده سی « مقدما مشارالیه فرانجه پادشاهی سده سعادتمایلرینه نامه کوندروب صربیلر تجارتدن منع اولندقلری تقدیرجه قدس شریف زیارتنه اولدن واره کلدکلری اوزره واروب کلوب رنجیده اولنجه لر وبعد زمان طائفة مزبورده تجارت ایچون ممالک محروسه مه کلوب کیتلرینه رخصت وریلور ایسه اولزماندن کرو فرانجه بایراخی آلتند کلوب کیدوب تجارت ایدرلر و بوالتماس ایتمکین مومی الیه فرانجه پادشاهینک ابا عن جد اجداد عظام زمانندن الی هذه الآن عبة علیه مزه اولان قدیم دوستلغه رجاسی مقبول هایونلری اولوب فرمان عالیشانلری شویله صادر اولمش که ملت نصارادن مشارالیه فرانجه پادشاهیلله دوستلق اوزره اولان صربیلردن قدس شریف زیارتنه عزیمت ایلنلر اولدن کله کلدکاری اوزره کرمان آمان ایله کندی حاللنده کلوب کیدوب زیارت ایتمک ایستدکلرنده کلیدشده و کیدیشده رنجیده ایدلملر »

وینه مذکور معاهده نامه نك اوتوزبشچی ماده سی « وجه مشروع اوزره قدیمدن اجداد عظام زمانلرندن بو آنه دگین اللرنده اولان مفصل و مصرح عهدنامه هایونلری حالا تجدید فیما بعد دکر اولتان موادی الحاق اولمغه خط هایون سعادت مقررمله صادر اولان فرمان عالیشانم موجبجه جمله دن بری فرانجهیه تابع اولان بسقبوسلر و سائر فرنك مذهبنده کی ره بان طائفه سی هر نه جنس دن اولورسه اولسون ممالك پادشاهیده قدیمدن اولدقلری برلرده کندی حاللرنده اولوب آیینلرک اجرا ایلدکلرنده کیسه مانع اولیه و قدس شریفک داخل و خارجنده و قمامه نام کلیساده قدیمدن اوله کلدیکی اوزره تمکن ایلان فرنك راهب لرنک حالا ساکن اولوب اللرنده اولان زیارتگاهلرینه کماکان فرنك راهب لرنک اللرندن کیسه دخل ایله و تکالیف طلیله رنجیده ایله لر و دعوالری ظهورلنده محلنده فصل اولمازایسه آستانه سعادتیه حواله اولته و قدس شریفه واران فرانسیز و آنلره تابع هر نه جنس اولورسه اولسون و ارمه ده کلمه ده کیسه دخل ایله حالا غلطه ده اولان جزویت و یاقیوجین نام ایکی فرانجه ره بان طائفه لری قدیمدن اللرنده بولتان ایکی کلیسالری یته اللرنده ضبط و تصرفلرنده اول کلیسارک بری احراق اولمغه اذن شرع ایله تعمیر اولوب یته کالاول فیوسین اللرنده اولوب رنجیده اولمیه لر و کذلک از میرده و صیداده و اسکندریه ده و سائر اسکله لرده اولان فرانسیز طائفه سنک کلیسالرینه دخل و رنجیده اولمیه و بو بهانه ایله آچه لرین آلمیه لر و غلطه ده کی بیمار خانلرنده کنسیدی حاللرنده انجیل قرائت ایلدکلرنده رنجیده اولمیه لر »

ینه مذکور معاهده نامه نك ۸۲ نجی ماده سی « بوندن اقدم عقد و حالا تجدید اولتان مواده مذکور اولدیغی اوزره فرانجه لویه تابع اولان راهب لرنک قدس شریفده واقع ضبط و تصرفلرنده بولتان محللر مرور زمان ایله خرابه مشرف اولماق احتیاطی ایچون تعمیره محتاج اولدقده آستانه سعادتیه مقیم فرانجه ایلیچینسک التماسی ایله مساع شرعی اوزره تعمیر اولمسی بابنده اقتضا ایلین اوامرک صدوری جائز اولوب و فرمانی اولان خصوص ولایه حکام و قضاة و سائر ضابطان طرفلرندن بردرلو ممانعت اولمیه . و ذکر اولتان محللر

ایچون ضابطاندن محضا تعمیر اولمش وبوسنده برقاچ دفعه یوقلمه اولنوب راهلری تجریم اولنورلر مش بناء علیه اولطرفده بولان ولایه حکام وقضاة وسائر ضابطان جانلرندن قیرعیسی تعبیر ایلدکاری محلك کلیسایی وسائر کلیسا وزیارتکاهلری سنهده فقط بردفعه یوقلمه اولته . وممالك محروسه مدده بولنوب فرانجه پادشاهنه تابع اولان پسقوسلری وراهلری کندی حاللرنده اولدجه محمی مکتوب ویدلرنده اولان کلیسالر وسائر ساکن اولدقلری محللرده معتادلری اوزره آینلرینک اجراسنه ممانعت اولغیه واهل ذمت ورعایا فرانجه لو ایله بیع وشرا ومصالح اخری ایچون بربرلرینه امدوشد ایلدکلرنده اول مقوله امدوشد ایچون خلاف شرعشریف رنجیده وتعدی اولغیهلر وبوندن اقدم عقد اولنان مواده غلطده اولان بیمارخانهلرنده انجیل تلاوت ایلدکلرنده رنجیده اولغیهلر دیو تصریح اولنوب ولکن اجرا اولنماقوله ذکر اولنان بیمارخانه بوندن صکره وجه شرعی اوزره نه مجلسده اولور ایسه عهدنامه قدیمه موجبجه کندی حاللرنده انجیل تلاوت ایلدکلرنده تلاوت اولغیهلر .

بوماده فرانسه نك امور مذهبيه جه اولان حق حمایه سنی تعیین ایتمشدر . بوماده ده کی (نه جنس دن اولورسه) سوزی فرانسه نك بوندن لائین رهبانی اوزرینه حق حمایه سی طرزنده اولدینی تفسیر اولنمشدر . بوکا دائر دیگر دولتلرک فرانسه یه قارشی اعتراضاتی واردر . سائر دولتلر کندی تبعه لرندن اولان رهبانی حمایه اتمک ایسته یورلر . فقط فرانسه دولتی دیگر قتولیک دولتلرک رهبان اوزرینه حق حمایه سنی قبول ایتمه یور .

قامه کلیسایانک قبه سناک تعمیری مسئله سی بر مسئله دولیه رنکنی آلدی . آنک اوزرینه فرانسه ایمپراطور یچه سی (اوزده نی) دولتلرک بو مسئله ده پک لاقیدانه حرکتلرندن دولایی شکوی ایدرک عموم قوالیچه لر و پرنسسلره بر تحریرات عمومییه کوندروب کندیلرندن اعانه ایسته مشدی . نهایت تعمیری ایچون دولت علیه ، فرانسه ، روسیه آراسنده بر مقاوله عقد اولته رق مضارف مشترکا تسویه اولنمشدی .

اوستریا حکومتیه (۱۰۴۴) تار یخنده عقد اولنان معاهده نامه نك (۷) نجی

ماده سی بودرکه « حضرت عیسیٰ نبی علیه السلام امتدن اولوب بشقه دین اوزره پاپاسلر و فرار و جزویتهلر ممالک محروسه مزده کندی کلیسالیینه حرمت ایدوب وعادتلی اوزره ایخیللرین اوقوسونلر و طرف هایونمزدن مذکورلره مرحمت اولنوب خلاف شرع و قانون کیمسه رنجیده اولنیه »

و ۱۱۱۰ سنه سی رجبک ۲۴ نجی کونی سلطان مصطفی خان ثانی زمان سلطنتلرنده صدر اعظم و سردار اکرم حسین پاشا مأموریتله و ایمراطور لئوپولدوس زماننده عقد اولان قارلوفچه معاهده نامه سنک ۱۳ نجی ماده سنده : « حضرت عیسیٰ دیننده اولوب پاییه منسوب اولان راهب لک حقه ده سلاطین پیشین نصف آیین زمان سعادتلرنده و بریلن عهدنامه هایونلرنده مسطور و مقید اولان مواد و مخصوصاً غایت و احسان اولان نشان عالیشان و اوامر شریفه نک مضمونی بعدالایوم دخی مرعی طوتولمق اوزره طرف هایونمندن دخی تأکید اوله ، شویله که کلیسالیینی وضع قدیمی اوزره تعمیر و ترمیم ایده کلدکلری حالده آیینلرین اجرایه ممانعت اولنیه و خلاف شرع شریف و مغایر عهدنامه هایون آنچه مطالبه سی و غیره بهانه ایله مزبور راهب لک هر نه صنفدن اولورسه رنجیده اولنوب حمایه پادشاهانه مزده آسوده حال اولهلر و مشارالیه روما ایمراطورینک بیوک ایلیچیبی آستانه سعادتیه کلدکده آیینلرینه و قدس شریفده واقع زیارتگاهلرینه متعلق سپارشلرخی اعلام ایلیه »

روما ایلیچیبی اوووستریا ایلیچیبی دیمکدر . برده قدس شریفده واقع زیارتگاهلرک حمایه سی کاملاً فرانسه یه ترک اولنمشدر .

۱۱۲۰ تاریخی بساروفچه معاهده سنک ۱۱ نجی ماده سی دخی بونک عینیدر . یالکیز فضله اوله رق : قدس شریفده واقع زیارتگاهلرینه و بعض یرلرده واقع کلیسالیینه متعلق سپارشلری اعلام ایلیه دینامشدر .

بوفرده دن مقصد روم ایلی جهته اشقودره و قوصوه ولایتلرنده بولان لاتین کلیسالی دیمکدر . بو کلیسالرک تعمیر و ترمیمه دائر فرمانلر اوووستریا سفیری واسطه سیله استحصال اوله رق یه آنک واسطه سیله کوندربلور . بوده شو فقره دن چیقمشدر . ۱۱۵۲ تاریخی بلغراد معاهده نامه سنک ۹ نجی ماده سی

« حضرت عیسی دیننده اولان فرنك راهبرینك حقنده سلاطین پیشین نصفت آیین زمان سعادتلرنده ویریلن عهدنامه لرده مذکور ومقید بولنان مواد مخصوصاً عنایت واحسان اولنان نشان عالیشان و اوامر شریفه كنك مضمونی اوزره كرك بساروچقه صلحندن اول ورك اوندن صكره احسان اولندیفی وجهله بالجمله راهبر وبا خصوص اساری تخلیصی ایچون روما ایمپراطورینك (پادرترینه تاری) تعبیر اونان رهباننه مساعدده بیوریلان خصوصات بعدالایوم مرعی طوطلق اوزره طرف هابونمندن تأکید اولنه شویله كه کلیسارینی مساع شمع مسندیم اوزره تعمیر وترمیم وایده كلككاری آینلرك اجرایه مخالفت اولنیه . وخلاف شرع شریف ومغایر عهدنامه هایون آچه مطالبه سیله و غیر بهانه ایله (پادرترینه تاری) تعبیر اولنان مزبور راهبر و سائرلرینه رنجیده اولنیوب هایه پادشاه بده آمده حال اوله لر ومشارایله روما ایمپراطورینك بیوك ایلیچسی آستانه سعادتیه كلككده آینلرینه و قدس شریفده واقع تجارتكاهلرینه وبعض یرلرده واقع کلیسارینه متعلق سپارشلرینی اعلام ایله »

(پادرترینه تاری) یعنی افانیم نلله رهبانی دیمكدر كه بوماده ایله ذكر اولنان مساعدده آلرده تشمیل ایدلمشدر .

۱۲۰۵ تاریخی زلشوی معاهده نامه سنك ۱۲ ماده سی « دولتعلیه ممالكده حضرت عیسی دیننده اولان لاتین راهبرلری وتابع اولان کیمسه لر اجرای آیین وكلیسارینك تعمیر وترمیمنه وقایه سنه و قدس شریف وسائر زیارتكاهلرینه واروب كلرینه وحامیت وصیانتلرینه دائر استاتوقو statu quo strict سترقت قاعده سنه بناء كرك بلغراد عهدنامه سنك طقوزنجی ماده سیله مذهب مذكوره مساعدده اولنان امتیازاتی وكرك بعده شرفصدور ایدن اوامر منیفه وسنندات شهنشاهی تجدید وایفا اوله لر »

سربستی آیین ومذهب خصوصنده برلینده عقد اولنان ۱۸۷۸ تاریخی معاهده نامه كنك ۶۲ نجی ماده سی : هر ملتن آوروپا وآسیا ملك عثمانیه سننده سیاحت ایدن رهبان وزوار عین حقوق وفوائد امتیازادن مستفید اوله جقلردر . ملك عثمانیه ده مقیم قونسولسرك وبولتیقه مأمورلرینك كرك بالاده ذكر اولنان

اشخاص و محال مبارکه و سائر ده کائنات تأسیسات دینه و خیریه بی رسماً حمایه ایتمک
حق تصدیق قلمشدر . فرانسه نیک استحصال ایتمش اولدینی حقوق صراحة
محافظه اولنوب محال مبارکه استاتوقوسنه اصلا خلل کتیریلیمه چکی مقرردر .
آینه روز پاپاسلری هر قنی مملکتدن کلش بولنورلر ایسه بولونسلور بوندن اولکی
املاک و فوایدلری محافظه اولنه جقلر و بلا استقا حقوق و مساوات کامله دن
مستفید اوله جقلردر .

ممالک شاهانه ده دولتک دین رسمی اولان دین اسلامدن ماعدا مذاهب
سائر وارددر . بو جماعات مذهبی نیک مؤسسات دینه و مذهبه لری اولدینی کبی
مکتب و عمارت و ایستاخانه خسته خانه دارالشفا کبی بر طاقم مؤسسات ملیه
واما کن دینه لری وارددر . بونلرک قسم کلیسی تبعه طرفندن تأسیس اولمشدر .
بو صورت تأسیسی ایسه رؤسای روحانیه لری طرفندن عدلیه نظارت جلیه سه
استدعا تقدیم و فرمان اعطائی طلب ایدرلر . اجانب طرفندن وجوده کتیریلن
مؤسساتک دولته اولان مناسباتنه قونسلوسلر درجه درجه توسط ایدرلر .
وتبعه طرفندن وجوده کتیریلن مؤسسات خیریه و مذهبه امتیازاتی تافاتی
زمانندن باشلامش و سائر سلاطین عظام طرفندن دخی محافظه اولنه رق ایجابنه
کوره یکیدن فرمان ویریشدر . واجبی مؤسساتک رخصتلی سافارتلر
آلمشدر . بو صورته برلین معاهده نامه سنده بیان اولدینی اوزره ، فرانسه نیک
استحصال ایش اولدینی حقوق صراحة محافظه اولنوب الخ « دینورکه بوده
مملکت مزده لاتین خریستیانلرینک طوغریدن طوغری به وجوده کتیردکاری
مؤسسات دینه و ایستاخانه و خسته خانه نیک محافظه و حمایه سه دأرددر . زیرا ممالک
عثمانیه ده کی قتلک لک کیم کلیسی یرلیدر . بونلر پاپایی طانیلر ایسه ده آکا
مربوط دکلردر . بونلرک تأسیس ایستدکاری کلیسالر و سائر مؤسسات ملیه
جماعات رؤسای طرفندن اداره اولنور . یالکیز بعض قتلک لک واردرکه
طوغریدن طوغری پاپایه مربوط واجبی بولنورلر . ممالک عثمانیه ده کی
لاتین رهبانک همان جمله سی اجنیه در . یالکیز آرانوودلق جهته بعض یری
لاتین راهب لری وارددر . ذکر اولنان اجنبی قتلک رهبانکی بونلر لاتین دیرلر

فرانسه سفارتی طرفندن حمایه اولتور . بوقتولیک رهبان شرکترلینک جزویت دومنکین وسائر نامیه پک چوق انوعی وارددر . قدسده کی لاتینلر اوزرنده پاپانک (کوستود) تعیر اولتان بروکیلی وارددر . بووکیل آلمان، ایتالیان وسائر ملتدن اوله بیلیر ایسه ده هر حالده فرانسه حمایه سنده در . [۱] قتولیک رهبان شرکترلینه داخل اولانلرده هیچ ملیت اوله ماز ، [۲] بونلرک جله سی فرانسه طرفندن حمایه اولتور . دیگر بعض دولتلرک تحت حمایه لرنده ده مؤسسات ملیه بولنه بیلیر . مثلا روم ایلی حصارنده آمریقایلرک (روپرت قولله ز) نام مکتبلی آمریقا-سفارتی طرفندن حمایه اولتور . کذلک روم ایلیده بولتان بعض قتولیک کلیسارلینی آوستریا سفارتی حمایه ایدر . ایتالیانک پاپالقه ارباطی اولدیغندن زیر حمایه سنده مؤسساتی یوقدر [۳] آینه روزده کی پاپاسلر ایسه عثمانلیدر . اورایه راجبی راهب کیرر ایسه در حال نفوس تذکره سی ویریلور آنلرک وجوده کتیردکری مؤسسات روحانیده عثمانلیدر . یالکیز اوراده بریوک اجنبی مؤسسه مذهبی حاصل اولمشدر . بوده بیوک روس مناستریدر . Pande'e'mon تسمیه اولتور . بونلر ظاهراً روم بطریقخانه سنه مربوطسه ده حقیقت حالده دکلددر . آینوروز مناسترلرنده استاتوقویه رعایت اولتور .

اجنبی مؤسسه لرینک تأسیسی کشادی اصولنه کلنجه : هر سفارت تبعه سندن اولان راهبلرک وجوده کتیره جکلری مؤسسات دینه ویا کندی تبعه سندن اولان افرادک کشاد ایدجکلری مؤسسه خبریه ایچون خارجیه نظارتنه برتقریر کونددر بوقتقریده او مؤسسه نک رسمی خریطه سنی مقصد تأسیسنی ، هانکی راهب

[۱] قایتولاسیونلره دائر مهم برئر تألف ایتمش اولان موسیوپلیسیله نک قولنجه قدس بطریقکندده اوچ بیوک مأمور وارددر . برنجیسی کوستوددرکه مطلقاً ایتالیا تا بوقنده اولور . ایکنجیسی Procureur général درکه اسپانیول اولسی مشروطدر . اوچنجیسی Vicaire Général درکه فرانسر تابعیتی حائر بولتور .

[۲] قتولیک رهبا سندن غرب کلیسارلینه منسوب اولانلر ایکی قسمة منقسمدر . بعضیلرینک معین تابعیتلری وممالک مختلفه ده مرکزلی وارددر . دیگرلرینک مرکزلی وارددر . دیگرلرینک مرکزلی روماده اولوب معین تابعیتلری یوقدر . جزویتلر بوایکنجی قسمدر .

[۳] برقاج سنه اول فرانسه حکومتی حمایه سنه کندینه عائد اولان بعض مؤسساتک

طرفندن اداره اولنه جغتئ ومکتب ایسه مدیری کیم اوله جغتئ وسائر تعریفات لازمه بی بیان ایدر. آنک اوزرینه محلنجه تحقیقات اجرا اولنهرق اوهر اراضئ امیریه یاخود موقوفه دیمشدر. وسائر بعض جهتلر حقنده تحقیقات اجرا اولنهرق محذور کورلدیکی حالده ومحلندن یاییله جق مضبطه اوزرینه کیفیت شورای دولته بعدالتدقیق مجلس وکلا قرار ییله اراده سنیة استحصال اولندقدن صوکره دیوان هایون قلدندن ایکی قطعه فرمان یازیلهرق بری سفارتخانه یه دیکری دخی حکومت محلیه یه کوندربلوب انشاسنه مساعده اولنور. اکر اراضئ املاک صرفه دن ایسه صاحبک رضاسی ایله ساتون آلیرلر. کرک اجنبی وکرک عثمانی جماعات مذهبیه سنک وجوده کتیردکاری بوکی مؤسسات روحانیه دن املاک ویرکوسی آلتماز. فقط زهبان عقار یاییله جق اولور ایسه آنلر ایچون فرمان ویرلدیکی کبی ویرکوده آلنور. اکر اراضئ وقف ایسه متولیسنک رضاسی اولمقسزین اوراده بر مؤسسه اجنبیه وجوده کتیر یایله مز. بوسورتده دخی مقاطعه یه ربط ایدملکله برابر مصلحت اولمیدر. ویا لکنر اذن متولی کافی اولمیوب برده اعلام شرعی آلتمالیدر. معافیه حکومت ایسته دیکی حالده وقف اراضئ اوزرنده مؤسسه اجنبیه انشا اولمسنده محذور کوره رک منع ایدیه یلور. اکر اراضئ امیریه ایسه بر بدل عشر تقدیر اولنور. مثلی مؤسسه سنک حاوی اوله جغی زراعت اولندیفی تقدیرده آلتسه جق عشر مقداری سنک اون مثلی بدل مقاطعه تقدیر اولنور. آندن صکره اول محک عقار اولنجه یه قدر محلوله ویت الماله رجوعی احتمالی قلمز. جماعات عثمانیه یه عائد معابد حقنده ده اصول بویله در. مدلی وقعه سی اوزرینه فرانسه حکومتی ایله عقد اولتان ایتلاف مکاتب ومؤسساتک تأسیس وانشارلری ایچون بعض احکام وضع ایتمشدر. بوجله دن اولهرق فرانسه تبعه سی ویا تحمیلری طرفندن صرف مسلمان محلاتندن غیری یرلرده اماکن تدریسه ومذهبیه ویا اماکن نما سله

حق حایه سنی ایتالیا یه دور ایتمشدر. معاهدات قدیمه ده کی حق حایه فرانسه یه مودوع وایتالیا شخص ثالث اولدیفی ایچون حکومتک بودور و فراغی طانیامسی لازم کلیرکن مؤسسات مذکوره حقنده ایتالیا ایله منابر اته کبری شه رک ومطالبنی ترویج ایدرک بوحق حایه سنی تصدیق ایتمشدر.

سائر نک احداث و انشالری ذاتاً موجود مؤسسات محاسبه نك تعمیراتده توسیعاتی
ایچون سفارت ظرفندن اخبار وقوعندن اعتباراً التي آی ظرفنده باب عالی
اسباب موجبہ پیمان ایدرک تحریراً اعتراض ایتمدیکی تقدیرده قانوناً مساعده
اولنیش نظریله باقلمسی تقرر ایتمشدر . برده بونلرک کمرک رسمی خصوصندن
معافیاتی واردر . بوده برنظامه مستددر . بو نظام ۷ ذی الحجه سنه ۱۲۸۱
تاریخنده وضع ونشر اولنهرق بونک ایله کرک دولتعلیه و کرک دول اجنیه
تبعه سندن ومذاهب مختلفه دن اولان بالجله رهبان بونلرک اما کن دینیه وسائر لری
حقنده بر معافیت رسمیه وضع اولنمشدر . بو نظام اون ایکی بنددن عبارت
اولوب مختصراً احکامندن بحث اولنه جقدر .

من القديم جماعات مختلفه رهاينته اعطيا قلمش امتيازادن الك اهميتيلی
کمرک رسوماتی معافیتی اولوب بو معافیت تجدید و ایفا بیورلمشدر . فقط بو بابده
بعض تجدیدات نظامیه وضعی لازمه دن بولنمشدر بو نظام ایله مؤسس معافیت
رسمیه دن استفاده ایدجک اشیا :

اولا : کلیسارک زینته و اجرای آینه مخصوص اشیا :

ثانیاً : هرمناسترده موجود راهب لرك مقدارینه و رها نك اداره ایتمکده
اولدقلری مکتبلرده موجود شاگردانک عددینه خسته خانه و تیمارخانه اجزاخانه
و ایستخانه لرده اتفاق ایدیلن عجزه و بیوا یکانک عددینه تعلیم و تربیه ایتمک اوزره
خارجی و داخلی یعنی ایال و نهار کشاد اولنان مکتبلرده کی مداومینک مقدارینه
عمارتلرده اطعام ایدیلن فقرانک عددینه کوره بو مثللو اما کن خیریه نك
اداره سنه نصفی اولان بر سنه لك اشیا نك تعیین اولنمش اولان قیمتی اوزرندن
بر معافیت رسمیه سی واردر .

برنجی قسم که کلیسارک تزینته اجرای آینه مخصوص اشیا در (۱) حکمدارانک
مختار کلیسایی ایله سائر کلیسالرہ ارسال ایلدک لری هدایا آلتون و کوش
اشیا و قیمتی طاشلر .

۲ - صلیب و هر دلو مزین و غیر مزین قابلر - ۳ - اجرای آیین ایچون
قوللا نیلان قابلر . مثلاً فداسی دعا سنده استعمال اولنان بر نوع معدن قابلر ،

کاسه لر برهانیه ، قاروسیه ، لکن ابریقار بخوردان : نکوزیق : آیینی اجرا
ایدن راهب کولاندینی اشیا بلور سیم وزر و یالیزی اوانی - ۴ - بیوک وچوک شمعدانلر
مزین و غیر مزین چیچکلر یا پیه چیچکلر سایبانلر پرده لر ذبح ایچون کتان
بزلی تزیینات ایچون حریر و پاموقدن معمول قاشلر صرمه لی زینتلر ، صاچاقلر
هر نوع بسقوس عصارلی کلیساره تعلق ایدن مزین و غیر مزین لوحه لر و سائر
بعض اشیا - ۵ - رهاینک دیکلمش و یا دیکلمه مش البسه روحانیه لری و اجرای
آیین ایچون پاپاس و هر نه رتبه دن اولور ایسه اولسون کشیشلره مخصوص البسه
- ۶ - کلیساره تعلق اولحق اوزره هر نوع آوزه لر لامبه لر هر نوع جاملر
سیم وزر ورقلر کلیسارک تزییناتنه مخصوص نقشلر معمول و غیر معمول شمع
بال مومی کونلک و تسبیحلر هر درلو مدالیه لر بیوک وچوک تصاویر - ۸ - کرک
بطریقخانه ده و کرک قدس شریفده اعمال اولوب مملک شاهانه کی دیگر
مناسترلره کوندربلن صدقن صلیب مدالیه و تسبیح و سائر آیینلره مخصوص
وموزاییق نوعدن اولان هر نوع قدس مصنوعای - ۹ - ارغنون یعنی بیوک
کلیسارده بولان برنوع بیوک موسیقی آلاتی ارموتیوم و لیتوریا کتابلری
قصیده مجموعه لری کتب دینییه کلیسا موسیقه نوطه لری کلیسا و مناسترلر و مکاتب
رهبانیه و امور دینییه تحصیلنه مخصوص مکتبلر ایچون اوروپادن جلب اولسان
بالجمله کتابلر - ۱۰ - کلیسا و مناستر و سائر اماکن دینییه و خیریه نك انشا
و اداره سنه مخصوص اولان کافه اشیا و کراسته ولوازمات سائره کمرک رسمندن
معافدرلر .

مناسترلره کلنجه بونلر کرک اراضی مقدسه نك « ژه زوئیت » « لاراریست »
و خرستیان مکتبلرینک قرر نام راهبلری و قاپوسن دومنیکن ، قارملیتن
و طرق مختلفه ده بولسان مناسترلرک ژوزف نام قدس شریف راهبه لرلیه
سائر کافه منتسبین طرق رهبانیه نك مقدار معین اشیاسی کمرک رسمندن معافدر .
هر راهب و راهبه نك سنوی اداره سنه مقتضی اولوب درت بیک غروش تعیین اولان
اشیا کمرک رسمندن معاف اوله جقدر . بو اشیا ده البسه مأ کولات و هر نوع

مرکب و کاغد و کتاب و راهبره متعلق سائر لوازماتدن عبارتدر . دیمک که یوزده سکنز حسابیله (شمدی اوزبرد) هر راهب و راهبه ایچون سنوی اوچوز یکریمی غروش کمرک رسمی مساعده اولئیور . برده راهب و راهبه لر انقیهده استعمال ایلدکلرندن کندی نفساری ایچون اوروپادن سنوی یوز اللی غروش قیمتنده انقیه جلب ایده بیلورلر . حالبوکه بزده انقیه رسمی یوزده تمش بش اولوب اولخالده مهم بر مبلغه بالغ اولور . کذلک مکانب ره بانیسهده بولنان هر بر شاگردک اداره سنه مقتضی اولوب سنوی ۱۸۰۰ غروش اعتبار اولنان اشیا کمرک رسمندن معافدر . بواشیا دخی بر مکتب شاگردانک لوازماتندر .

خسته خانه لرده بولنان هر بر خسته یتاغنک اداره سنه لازم اولوب قیمتی سنوی ۱۳۵۰ غروش اعتبار اولنان اشیا کمرک رسمندن معافدر . بونلرده مأکولات معالجات حاشیرلق یتاقلق دوشهک یورغان آلات و ادوات جراحیه و احباب حیراتک هبه و تبرع ایلدکلری اشیا یله خسته لرك و خسته خانه لرینک او یا باغچه لرینک اداره سی ایچون لازم اولان بالجله اشیا دن عبارتدر .

فقرالر مجاناً اجزا توزیع ایدن اجزاخانه ایچون اجرای تداوی اولنان فقرالردن هر برینه مقتضی اولوب قیمتی سنوی ۹۰۰ غروش اعتبار اولنان اشیا کمرک رسمندن معافدر . هر بر اجزاخانه یه سنوی تخصیص قلنه حق بالجله اشیا هر اجزاخانه ده کچمش ایکی سنه ظرفنده بربری اوزرینه تداوی اولنمش اولان فقرانک عددی طقوز یوزه ضرب ایله معلوم اولور . رسم کمرکدن معاف اولان اشیا دخی مأکولات اجزا ادویه البسه حاشیر و اجزاخانه لرده لازم اولان سائر ادواتدن عبارتدر .

ایتاخانه لرده موجود هر یتیم و یتیمه ایچون سنوی لازم اولان اشیا نک ۱۸۰۰ غروشلق مقداری رسم کمرکدن معافدر . بونلره لازم اولان اشیا مأکولات ملبوسات مرکب قلم کاغد و سائر لوازمات تحریریه امتحانلرده مکافاة ویریلن مزین کتاب و تصاویر قوطیلر او یونجاقلر مدالیلر ال ایشلمه نمونه لری و سائر ایشلمه قاشلر تحصیل علم ایچون لازم اولان کافه اشیا دن عبارتدر . مکتبلرده نهاری اوله رق مجاناً تعلیم ایدیلن شاگردانک هر برینه مقتضی اولوب سنوی ۴۵۰ غروشلق اشیا کمرک رسمندن معافدر .

برده عمارتخانه لرده بسلین هر بر عجزه ایچون سنوی ۳۵۰۰ غروشلق
اشیا رسم کمرکدن معافدر . بو اشیا ده ماکولات معالجات و عماراتک لوازماتندن
اولان شیلردن عبارتدر . اشو بیان اولنان مقدارلر لیرای عثمانی یوز غروش
حسابیله در . بو معافیتدن استفاده ایچون وضع ایدلمش اولان اصوله کلنجه :
اولا ممالک شاهانه ده موجود اولوب کمرک معافیتندن استفاده ایده جک اولان
مؤسسات نامه مثلا بر صندوق اشیا کلدکده کلیسا و یا خود مناستر باش راهب
و یا راهبه سی یا خود خسته خانه ، ایتامخانه ، مکتب مدیری زیر اداره لرنده کی
مؤسسه لرک موجودینک مقدارینی ورود ایدن اشیا ناک هانکی کلیدا و یا مکتب
نامه اولدیغی مین بر دفتر تنظیم و یا بر استعدا نامه یازارق اجنبی مؤسسانی
ایسه کندی قونسلوسلرینه و تبعه عثمانیه ایسه بطریقخانه یه و یا بطریقخانه یه
طرفندن منسوب رئیس روحانیلرینه مراجعت ایله مذکور دفتری تصدیق
ایتدیردکن صکره اشیا ناک ورود ایتدیکی محکم کمرک ناظر و یا مدیرینه
کوندیرلر . آنک اوزرینه صاندقده کی اشیا کمرک مأمورلری طرفندن معاینه
اوله رق دفتری مخصوصه قید اولندقدن صکره بلا رسم و بریلور . ورود ایدن
اشیا حد معافیتی تجاوز ایدر ایسه فضله سی ایچون کمرک رسمی آلور .
مناستر و بوکا مائل مؤسسات دینه و خیریه ده موجود نفوسک مقدارینی مین
هرسنه مارتدن اول رؤسای روحانییه و یا قونسلوسخانه تنظیم ایده جکلری
دفتری رسومات اداره سنه کوندیرلر . آرتق سنه نهایتنه قدر آنلرک مقداری
هیچ بر سببله تزیید ایدیله مز . اکر بر سنه بویله بر دفتر ویرلیه جک اولور
ایسه اولکی سنه ناک دفتری تطبیق اولور و بو صورتله مدار تطبیق اتخاذا
اولنان سنه سابقه دفتری تاریخ مذکور دن اعتبار آ بر سنه مرور ایتدکجه
تبدیل اوله ماز . دفتر مارت ابتدا سنده اعطا اولندقدن صکره یه او سنه
یککی بر مناستر و یا مؤسسه انشا ایدیله جک اولورسه بونک معافیت رسومیه سی
تعیین ایچون قونسلوسخانه و یا خود رؤسای روحانییه طرفندن همه حال
بیان کیفیت ایدیولور . برده بو نظامده قبریس جزیره سنده کائن لاتین
مناسترلرندن بحث اولنشددر .

قبریس جزیره سده کائن اراضی مقدسه مناسرتی طرفندن قدس شریفده کی شعبه لری ایچون جزیره ده اعمال و یا بالاشترک ارسال ایده جکلری شرابلر زجریه رسومندن (مسکرات رسومی دیمکدر) معافدر . فقط جزیره مذکورده باش راهی طرفندن مذکور شرابک اورادن چیقارلدیغنه دائر ویریلن علم و خبر یافه کمرک اداره لردن اوزرینه صح کشیده اولندقدن و شرابک مناسرتلره تسلیم اولندیغنه دائر باش پاپاس طرفندن امضا اولندقدن صکره مجلس کمرک اداره سینه اعاده قنور . اراضی مقدسه دن بشقه محللرده کائن مناسرتلر ممالک شاهانه ده کی سائر مناسرتلره شراب ارسال ایدرلر ایسه کمرک رسومندن معاف ایسه لرده تأخیریه رسومی ایله مکلفدرلر .

بوندن بشقه لاتین رهاینک کندی مناسرتلرنده کفاف نفسلری ایچون اعمال ایلدکلری شرابلر تأخیریه رسومندن معافدر . معافییه بوکفاف نفسی مقداری تعیین ایچون اختلاف ظهور ایتمشدر . فرانسه آوستریا سفارتلری بهر رهاب ایچون سنوی درتیوز قیه شراب تکلیف ایشلردر .

— ۲ —

اجانبک قوانین عدلیه جه موقعلری

بو خصوصده ایجاب ایتمش معلومات و تفصیلات یوقاریده کور و ایشدر .

— ۳ —

اجانبک قوانین اداره جه موقعلری

اجانب قوانین اداره به تماماً تابع درلر . بو خصوصده تبعه دن فضله امتیازلری یوقدر . عهدده دخی الحق تکالیفه دائر صراحت وارددر . بو صراحت اجانبک قوانین اداره جه بر امتیازینی ایجاب ایتمز . مثلاً اجانب مرور نظامی صید نظامی احکامه تماماً تابعدر . سلاح طاشیمق بالقجیلق ایتک صنایع داخلیهی اجرا اینک کی خصوصاته تبعه کی قوانین اداره به تابعدرلر . واقعا

اجانب اصنافلق ایده منزلر یعنی کهیالق اصولته تابع اولان هیئتله داخل اوله منزلر ایسه ده یونانیلر ایله ایرانیلر مستنادر .

قوانین ادارهیه تابعیت خصوصنده بعض مسئلهلر تحدت ایتشدرد . بونلردن او وصایعک اجرا سندن تحدت ایتشدرد که اجنیلر آنلری من القدیم تعاملاً اجرا ایده گلشدردر . یا خود آنلری اجرا ایچون کندی عهدنامه لریده ضمناً برائارت بولمشدر . مثلاً بسا پورط نظامه سی موجبجه ویریه جک و زره حقنده بر اختلاف موجوددر . زیرا معاهداده کله ده و کتیمه ده رسم آلتیه جقدر . . دینور . نته کیم صحیه اداره سنک تشکیکنده سفائن اجنیه دن رسم آلق خصوصنده ده اختلاف اولمشدر . کذلک مطبعه جلیق اصنافلق شککنده تشکیل اولنماش واجانبده بوصفی تعاملاً اجرا ایده گلش اولدقلرندن . طبعه لر تقابل یاییلرینی وقت سفارتلرک موافقتلری استحصال اولمشدر . کذلک معاهداده موجود اولان اجنیلر شراب رسمندن معاف اوله جقدردر . کبی فقره لرک ایجابجه اونه دزیری مملکتلرنده اعمال ایلدکلری مسکراتی غلطه ده صائق صفتی بر قیده ربط ایجاب ایلدیکی زمان تنظیم اولان مسکرات نظامه سی ینه سفارتلره تبلیغ اولنه رق موافقتلری استحصال اولمشدر . اشونظامانک سفارتلره تبلیغه سبب آنلرک احکامنه اساساً تابع اولما لارندن دکل بلکه نظامات مذکوره ایله کندیلرینک بر قید جدید آلتیه کیرمه لرندن وایلروده معاهداتک معاف طوتلدینی یکی بر طاقم تکالیف ورسوم ایله کندیلرینی مکلف طوتمق ایستهمیه رک مذکور نظامات احکامنه تابعیت خصوصنده بر اختلاف چیقارمه لرینه میدان ویرمامک فکر ومطالعسه بناءدر .

رسوم وتکالیفه کلنجه : قاعده عمومیه اوله رق اجانبک مکلف اولدقلری رسوم وتکالیف خصوصنده قوانین واداره عثمانیه جاریدر . ایدمی بر قسم تکالیف واردر که اخذ وجباتی خصوصنده اجانب ایله تبعه عثمانیه تماماً مساویدر .

(۱) املاکه عائد اولان تکالیف کبی که مثلاً املاک و اراضی ویرکوسی اوقافه عائد اولان اراضی و املاک اجاره زمین بدلاتی تجهیزات عسکریه اغانه سی حصه معارف کبی تکالیفی استملاک نظامه سی موجبجه اجانبک تماماً تسویه ایتلری لازمدر .

- (۲) عهود قدیمه ده اجانبك تكالیفه داخل اولان امتیازاتندن بحث اولندی
صردده « تكالیف عرفیه » تعمیر قولا نشدر. بوتعیر تكالیف شرعیه دیمك
دكلدر. بناء علیه اجانبك تكالیف شرعیه ایله مكلفدرلر. مثلاً ذراعت ایدن
اجنبی اعشار ویركوسی ایله قیونلری اولان اجنبی ده اغنام ویركوسیه مكلفدرلر.
(۳) اجانب كمرك رسمیه مكلفدرلر. چونكه بر موجب عهد تعیین اولمشدر.
(۴) بر خدمت مخصوصه مقابلی اوله رق موضوع اولان بالمله تكالیف ایله
اجانب مكلفدر.

مثلاً بر اجنبی بلدییه قونطوراتوسنی تصدیق ایتدیر رایسه قونطوراتو رسمی
ایله، حیوان ذبح ایدرسه ذبحیه رسمی ایله، حیوان اشتر ایدرسه بلدییه رسمی
ایله، بر بازارده یرایدنسه بازار رسمی ایله قطار و تنظیفات رسمی ایله قرانته
ایله، اكوپریدن كچن اجنبی مروریه رسمی ایله مكلفدر. بوتكالیفكده بر قسمی
مجبوری بر قسمی اختیاریدر. مثلاً قطار رسمی اختیاریدر، چونكه اشیانی
رسمی قطار ایله طارندیرمه مجبور دكلدر.
فقط كمرك رسمی مجبوریدر.

یالكز تكالیف موجوده دن اجانبك ممتاز قالدقلری ویركو تمتع ویركوسیدر.
تمغا رسمی حقتده اختلاف وار ایسه ده ینه آنكه مكلفدرلر. اجانبك
تمتع ویركوسی ایله مكلف اولملاری مواد عهدیه دن تشئت ایتیوب بلكه تعاملدن
ایلری ككشد. زیرا اولجه تبعه دخی بویه برویركوايه مكلف دكلدی. آلمان
ویركو تكالیف شرعیه دن عبارتدی. صكره دن ارباب صنایعه مخصوص اولمق
اوزره تمتع ویركوسی نامیه ویوزده اوچ نسبتده بر ویركو طرح اولندی.
املاك نظامنامه سنك اونچی ماده سی موجبجه اجنبیلرده شخص متمتع صفتیه
تجارت بین المللی و صنایع داخلیه نی اجرا ایده جكلدر. ذاتاً بونلری اجانب اجرا
ایده بیلوردی. زیرا بونلر اصنافلقدن معدود دكلدر. بناء علیه صنایع داخلیه نی اجرا
ایدن اجنبیلر ك تمتع ویركوسی ایله مكلف اولملری لازمدر. دولت بوبابده سفارتلر
ادعاسنی عدم قبول ایله جریان ایدن مباحثه نتیجه سنده تمتع ویركوسی ایچون اساس
مكلفیتی قبول ایتشدرلر. حتی بونك ایچون پاتنت نظامنامه سی یاپلدی. فقط

یو نظامنامه تماماً نتیجه‌نمیدیکی ایچون موقع اجرایه وضعه قدر اجانب تمتع ویرکوسندن معافدر. یعنی نظامنامه‌نک اساسی قبول اولمش ایسه‌ده صورت اجرایه هنوز تقرر ایتماشدر. بو خصوصده کی مواد عهدیه کلنجه : فرانسه حکومتی ایله منعقد ۱۱۵۳ تاریخی قایتولاسیونک ۱۱ نجی ماده‌سی : « وحادث اولان قصابیه ورق و باج و یساق قوی و اوچوز آچهدن زیاده سلامتک رسمی طلب اولنیه » قصابیه ماکولات حیوانیه اوزرندن آلتان رسم باج ایسه شخصی اوله‌رق آلتان برنوع تکلیفدر. سلامتک رسمی سفینه‌نک سالماً کلشنه مقابل آلتان برنوع ویرکودر که اذن سفینه دیمکدر. حالبوکه بوکی رسوم الیوم موجود دکدر. ینه معاهده مذکورنک اون اوچنجی ماده‌سی : « ایلمچیلری خدمتمنده اولان ترجمانلری اوله‌کلدیکی اوزره خراجدن و قصابیه‌دن وسائر تکالیف عرفیه‌دن معاف اوله‌لر » سفارتلر بوتکالیف عرفیه تعیرینی تکالیف شرعیه مقابل عدایدرک اجانبک تکالیف شرعیه‌دن محدود اولمان تمتع ویرکوسیه مکلف اولمقلرینی ادعا ایتمشدر. بوفکر دوغری دکدر. بو (عرف) تعیری کیفی معادلی اوله‌رق قوللا‌بشدر. زیرا اداره قدیمده ضابطان طرفندن طرح اولمش برطاقم ویرکولر وار ایدی.

ینه مذکور معاهده‌نک قرقنجی ماده‌سنده « فرانجه قونسولسری و آنلره تابع اولان ره‌بان و تجار طائفه‌سی و ترجمانلری کندی نفسلری ایچون معناد معینه قدر اولرنده شیره صیقوب و طشره‌دن خمر کتیروب استعمال ایلدکلرنده رنجیده اولنیه‌لر » دیمشدر. مع‌مافییه مسکرات نظامنامه‌سی شو صلاحیتی رفع ایتمشدر. بونلردن بری حتی کندی خانه‌سنده شیره یا بار ایسه ینه رسم معینی ویرمسی لازمدر.

۵۴ نجی ماده‌سی « قونسولوس و ترجمان وسائر فرانجه‌لویه تابع اولانلر کندی استعماللری ایچون ساکن اولدقلری اولرینه اوزوم کتیروب شیره صیقودکلرنده و آخر طرفدن ذخیره‌لری اولمق اوزره کندیلرینه کلن خمرک نقل وادخالنده مأمورین دولتعلیه وسائر ضابطان طرفلرندن بردرلو ویرکو و رسم مطالبه اولمیوب بوخصوصده سلاطین ماضیه‌دن ویریلن الی‌الآن ویریله کلن اوامرک مفهومائی اوزره عمل اولته »

۶۳ نجی ماده سی « فرانجه تجاری و آکا تابع اولانلر فرانجه ایچیلمرینک وقونسلوسلرینک اعلان کاغدی اوزره یدلرینه آلدقلى مرور نامه لريله یوروپوب و امنیت و راحتلى ایچون قاعده مملکت اوزره کسوه کیوب ممالک محروسه ده کار و کسب ایلدکلرنده او مقوله کندی حاللريله کنزلر جزیه و سائر تکالیف ایله رنجیده اولنوب و عهدنامه هایون موجبجه کمرکه متعلق اشیالری اولور ایسه بروجه معناد کمرک رسمی دخی و یردکلرنده مرور و عبور لرینه ولایه و حکام و ضابطان مانع اولمیلر . و بروجه محرر یدلرینه و یریلن اعلان کاغدلرینک مفهومی اوزره اقتضایدن پول کاغدلری کنیدلرینه و یریلوب و امنیتلری خصوصتده ممکن اولان اعانت ایله معاونت اولنه »

۶۷ نجی ماده ده فرانجه لودن ممالک محروسه ده متمکن اولان اگر متأهل و اگر بکاردر . کیملرایسه جزیه مطالبه سیله رنجیده اولنمیلر .
دایمارقه حکومتیه ۱۱۷۰ تاریخی معاهده نامه نك ۹ نجی ماده سی « ممالک محروسه ده مقیم دایمارقه لونک قونسلوسلری برقونسلوس و کیللی و ترجانلری و تجاری آنلره تابع اولوب متأهل و مجرد اولان دایمارقه لو اتباع و خدامی جزیه و تکالیف سائرده ن معاف اوله لر . »

بروسیا ایله منعقد معاهده نامه نك برقرده سی قونسلوسلری وقونسلوس وکیل و ترجانلری و آمد شد ایدن کندی تجارلری و جنسلرندن اولان آدملری سائر دوست اولان دولتک توابعی معافیتی کی معاف اوله لر . »

اسوچ دولتی ایله منعقد مقاوله نامه نك بر ماده سی « ممالک محروسه ده واقع اسکله و لیمانلره کان اسوچلو کیلری اوچیوز آچه سلامتک رسمی و یروب حادث اولان رقت و باج و قصاب آچه سی و یساق قولى و اوچیوز آچه دن زیاده سلامتک رسمی طلب اولنمه »

دیگر بر ماده سی اسوچلو و آکا تابع اولوب ممالک محروسه ده متمکن اولانلردن اگر اولی و اگر ارگن اولسون تجارتله مشغول اوله آنلردن جزیه طلب اولنمه و کذلک ممالک محروسه ده بولنان اسوچلودن جزیه و تکالیف سائر مطالبه اولنوب معاف و مسلم اوله لر »

دیگر بر ماده سی : « واسوچ ایلچیلری وقونسولوسلری وسائر اسوچلولر ساکن اولدقلری اولرنده کندیلرینه و آدملرینه کفاف نفسلری ایچون شیره صیقوب خمر ایتک مراد ایتدکلرنده کمسنه مانع اولمیه وضابطلردن هرکیم اولور ایسه اولسون برنسنه لرخی ایستمیوب وجبراً آلمیوب ظلم وتعدی ایلملر . »

ساردونیایله منعقد معاهده نامه نك بر ماده سننده ممالک محروسه ده مقیم ساردونیالینک قونسولوس وقونسولوس وکیللری لاجل التجاره کلوب کیدن بالجله ساردنیا تبعه سی جزیه ویاچ وتکالیف سائردهن معاف اولملر . »

انکلتزه ایله منعقد معاهده نامه نك بر ماده سننده « وانکلتزه ایلچیلری وقونسولوسلری وسائر انکلتزه لو ساکن اولدقلری اولرنده کندیلرینک و آدملرینک کفاف نفسلری ایچون شیره صیقوب خمر ایتک ایستدکلرنده کمسنه مانع اولمیه » دیگر بر ماده « انکلتزه لودن و آکا تابع اولانلردن قصاصیه آچمسی نامه یله بر آچمه و بر حبه طلب اولمیه . »

اسپانیا معاهده سنک بر ماده سننده « متأهل ومجرد اولان رعایالردن جزیه وتکالیف سائر طلب اولمیه . »

اوتریا ایله منعقد بساروفجه معاهده سنک بر ماده سی « اشبو عقد اولتان عهدنامه هایون موجبجه دولت جاساریه نك قونسولوس وترجسانلری وبالجله تجار وایشکذارلری وبونلرک خدمتلرنده اولان خدامی جزیه وسائر طلبیه رنجیده اولمیه لر . »

۱۷۸۳ تاریخی روسیه ایله منعقد تجارت معاهده نامه سنک ۱۷ نجی ماده سی « فرانجه وانکلتزه طاققه لرینک جمله دن زیاده حقلرنده مساعده اولنه کلدیکنه بناء بونلر مثللو بالمساوات روسیه طاققه سی دخی دولتعلیه ممالکنده اعتبار اولنلق واجب اولمغله دولتعلیه کرک ذکر اولتان وکرک سائر مستأمن حقلرنده اجرا اولتان جمله مسالمت ورعایاتی روسیه رعایالری حقتده دخی اجرا ورعایت ایلمسنی اشبو ماده ایله متعهد اولور »

ینه مذکور معاهده نامه نك اون طقوزنجی ماده سنک بر فقره سی « روسیه ممالکندن ویاخود سائر اوروپا ممالکندن روسیه ممالکنه ویاخود

سائر دول مملکتلرینه امر تجارتلری ایچون برآ واروب کلن روسیه رعایاسی و تجارتی روسیه رعایالری اولدقلرینی مین یدلرنده پساپورطه تعیر اولنسون مرور کاغدلری اولدقدن صکره دولتعلیه نک ولاته و قضاة و سائر ضابطانی و هیچ بر فرد طرفدن جزیه و سائر تکالیف اداسنه اجبار ورنجیده اولغیوب حقلرنده دوستانه معامله ایله لر . »

۲۳ نجی مادهسی « روسیه رعایالرندن محدث اولان قضاییه و باج و یساق قولی تسمیه اولور تکالیف مطالبه اولغیوب وهر بر سفینه دن سلامتک رسمی ایچون اوچیوز آچقه دن زیاده آلفیه » و ۵۵ نجی مادهسی : « روسیه قوناسولسلی و ترجمانلر و تاجرلر مثللو سائر متعینلری کندی مصر و فلری ایچون اولرنده شیره صیقوب و طشره دن دخی خمر کتیروب کندیلرینه بوبابده کمنه طرفدن بر درلو ممانعت اولغیه . »

۷۱ نجی مادهسی « ممالک عثمانیه ده ساکن اولان کرک اولی و کرک بکار روسیه رعایالرندن هر نه رتبه دن ایسار دخی جزیه مطالبه اولغیه . »